

บทที่ 3

แนวปฏิบัติทางการบัญชีของ สาธารณรัฐประชาชนจีนและประเทศไทย

ในบทนี้จะศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการบัญชี และแนวปฏิบัติทางการบัญชีของทั้งสองประเทศ โดยกล่าวถึงเฉพาะการรับรู้รายการ การวัดมูลค่า และการเปิดเผยข้อมูล ผู้ศึกษาได้ศึกษามาตรฐานการบัญชีและแนวปฏิบัติทางการบัญชี จากตัวอย่างรายงานประจำปีของธุรกิจปิโตรเลียม ได้แก่ China Petroleum & Chemical Corporation ที่ปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีของสาธารณรัฐประชาชนจีน และบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ของประเทศไทย ยกตัวอย่างการแสดงรายการและการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินของทั้ง 2 บริษัท เพื่อเป็นตัวอย่างในการศึกษาแนวปฏิบัติทางการบัญชีของทั้ง 2 ประเทศ ซึ่งจะทำการศึกษาในรายละเอียดแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการบัญชีของแต่ละประเทศ ประกอบด้วย

1.1 สภาพแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อการบัญชี

1.1.1 แหล่งเงินทุนภายนอก

1.1.2 ระบบกฎหมาย

1.1.3 ความสัมพันธ์ด้านเศรษฐกิจและการเมืองกับประเทศอื่น

1.1.4 ระดับเงินเฟ้อ

1.1.5 ขนาดและความซับซ้อนของหน่วยธุรกิจของหน่วยงานและระดับการศึกษา

1.1.6 วัฒนธรรม

1.2 รูปแบบทางการบัญชีแต่ละประเทศ

1.3 กระบวนการกำหนดมาตรฐานการบัญชีระดับประเทศ

1.4 หน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทางด้านการบัญชี

ส่วนที่ 2 แนวปฏิบัติทางการบัญชีของแต่ละประเทศ ประกอบด้วย

2.1 แนวปฏิบัติ เรื่อง ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์

2.2 แนวปฏิบัติ เรื่อง ต้นทุนการกู้ยืม

2.3 แนวปฏิบัติ เรื่อง ประมาณการหนี้สิน หนี้สินที่อาจจะเกิดขึ้นและสินทรัพย์ที่อาจจะเกิดขึ้น

2.4 แนวปฏิบัติ เรื่อง การรับรู้รายได้

1. ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการบัญชีและแนวปฏิบัติทางการบัญชีของสาธารณรัฐประชาชนจีน

1.1 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการบัญชีของสาธารณรัฐประชาชนจีน

การลงทุนในจีน มีลักษณะแตกต่างจากการประกอบธุรกิจในประเทศไทยและประเทศอื่นอย่างสิ้นเชิง ระบบต่าง ๆ ด้านเศรษฐกิจ ระบบการเมือง สังคมและการประกอบธุรกิจในจีนมีลักษณะจำเพาะไม่เหมือนใคร (สารานุกรมเศรษฐกิจจีน, 2548: 3) จึงควรมีความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อแนวปฏิบัติทางการบัญชี หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนามาตรฐานการบัญชี เพื่อให้ทราบถึงสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อแนวปฏิบัติทางการบัญชีของสาธารณรัฐประชาชนจีน

1.1.1 สภาพแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อการบัญชีของสาธารณรัฐประชาชนจีน

1) แหล่งเงินทุนภายนอก

ภายหลังการปฏิรูปเศรษฐกิจและการเปิดประเทศตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 การค้าและการลงทุนจากต่างประเทศก็หลั่งไหลเข้าจีนมากขึ้น โดยจีนมีนโยบายเปิดกว้างด้านตลาดหลักทรัพย์ โดยนักลงทุนต่างชาติที่มีคุณสมบัติเหมาะสมสามารถยื่นขอใบอนุญาต Qualified Foreign Institutional Investor: QFII จากคณะกรรมการกำกับและดูแลตลาดหลักทรัพย์จีน (China Securities Regulatory Commission: CSRC) ในปัจจุบันตลาดหุ้นและตลาดพันธบัตรจีนมีมูลค่าการลงทุนสูงถึง 500,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งเดิมสงวนไว้สำหรับนักธุรกิจจีนเท่านั้น ขณะเดียวกันจะระดมทุนใหม่ ๆ และสร้างความชำนาญให้แก่ตลาดหลักทรัพย์จีน และกระตุ้นให้เกิดแรงซื้อขายในตลาดหุ้น (กองเอเชียตะวันออก3, 2549: ออนไลน์) จึงส่งผลให้สาธารณรัฐประชาชนจีนมีแนวโน้มในการระดมทุนจากต่างประเทศมากขึ้นและในด้านการรายงานทางการเงินนั้น ความมุ่งหมายในรายงานทางการเงินต่อรัฐบาลและผู้ถือหุ้น

2) ระบบกฎหมาย

สาธารณรัฐประชาชนจีน มีการปกครองระบบสังคมนิยมแบบประชาธิปไตย รวมศูนย์ มีพรรคคอมมิวนิสต์เป็นสถาบันการเมืองหลัก ที่มีอำนาจในการกำหนดนโยบายต่าง ๆ ส่งผลให้ระบบกฎหมายของจีนจึงเป็นแบบกลุ่มประเทศที่มีการบัญชีเน้นตามกฎหมาย (Legalistic) ได้แก่ ประเทศที่มีระบบกฎหมายที่เรียกว่า ประมวลกฎหมาย (Code Law หรือ Civil Law) ซึ่งระบบนี้จะกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำของพฤติกรรมที่ประชาชนต้องปฏิบัติตาม ดังนั้น หลักการบัญชีของสาธารณรัฐประชาชนจีนจึงถูกกำหนดเป็นกฎหมายและการพัฒนามาตรฐานการบัญชีจึงกระทำไม่ได้ไม่เร็วนัก

3) ความสัมพันธ์ด้านเศรษฐกิจและการเมืองกับประเทศอื่น

3.1) ความสัมพันธ์ด้านเศรษฐกิจ จีนได้เริ่มปฏิรูประบบเศรษฐกิจมาเป็นแบบตลาดสังคมนิยม (Social Market Economy) นอกจากนี้สาธารณรัฐประชาชนจีนยังเป็นสมาชิกขององค์กรด้านเศรษฐกิจการเมือง ได้แก่ องค์กรการค้าโลก (World Trade Organization - WTO) กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund – IMF) สหประชาชาติ (United Nations – UN) ASEAN – China Annual Consultation ASEAN+3 คณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ (International Accounting Standards Board – IASB) สหพันธ์นักบัญชีระหว่างประเทศ (International Federation of Accounting – IFAC) สมาพันธ์นักบัญชีเอเชียและแปซิฟิก (Confederation of Asian and Pacific Accountants - CAPA) เป็นต้น

3.2) การเมือง สาธารณรัฐประชาชนจีน ปกครองด้วยระบอบสังคมนิยมแบบประชาธิปไตยรวมศูนย์ กล่าวคือ เศรษฐกิจเป็นแบบสังคมนิยม แต่การเมืองการปกครองเป็นแบบประชาธิปไตย ประมุขของประเทศ คือ ประธานาธิบดีนายหู จิ่น เทา โครงสร้างการเมืองการปกครองของจีน ในระดับประเทศประกอบด้วย 3 สถาบันหลัก ได้แก่ พรรคคอมมิวนิสต์จีน ฝ่ายบริหาร และกองทัพปลดแอกประชาชน การบริหารของจีนแบ่งเป็น 2 ระดับใหญ่ ได้แก่ การบริหารส่วนกลางหรือระดับประเทศ และการบริหารระดับท้องถิ่น ซึ่งแบ่งออกเป็น 22 มณฑล (Provinces) 5 เขตการปกครองตนเอง (autonomous regions) 4 เขตมหานคร (municipalities) และ 2 เขตบริหารพิเศษ (special administration region) (วันรักษ์ มิ่งมณีนาถิน, 2548: 33,41)

รัฐบาลของสาธารณรัฐประชาชนจีนมีอำนาจในการบริหารประเทศทั้งหมดและเป็นผู้พัฒนาระบบบัญชี กำหนดหลักการบัญชีและมาตรฐานการบัญชี รูปแบบการนำเสนอรวมทั้งการพัฒนาด้านการบัญชีของสาธารณรัฐประชาชนจีน แต่จากการที่สาธารณรัฐประชาชนจีนเข้าเป็นสมาชิกขององค์กรการค้าโลก และเป็นสมาชิกขององค์กรด้านการบัญชีระหว่างประเทศ จึงทำให้การพัฒนามาตรฐานการบัญชีของสาธารณรัฐประชาชนจีน มีความสอดคล้องกับประเทศต่าง ๆ เป็นวงกว้าง

4) ระดับเงินเฟ้อ

เศรษฐกิจจีนยังขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ภายใต้นโยบายการปฏิรูปและการเปิดประเทศที่ดำเนินมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2521 รัฐบาลจีนมีเป้าหมายที่จะเน้นผลผลิตทางการเกษตรให้พอเพียงสำหรับการบริโภคภายในประเทศ ในขณะที่เดียวกันก็จะเน้นการพัฒนาด้านเทคโนโลยีระดับสูง โดยในปี 2548 มี GDP ประมาณ 2,270,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (18,230,000 ล้านบาท) ถือว่าเศรษฐกิจของจีนมีขนาดใหญ่เป็นอันดับ 5 ของโลก มีอัตราการเจริญเติบโตของ GDP 9.5% ในปี 2547 และ 9.9% ในปี 2548 สาธารณรัฐประชาชนจีนมีทุนสำรองเงินตราระหว่าง

5) ขนาดและความซับซ้อนของหน่วยธุรกิจของหน่วยงานและระดับการศึกษา

5.1)ขนาดและความซับซ้อนของหน่วยธุรกิจ การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในสาธารณรัฐประชาชนจีนที่นิยมมีอยู่ 7 รูปแบบ (ศูนย์วิจัยกสิกรไทย, 2548: ออนไลน์) ได้แก่

(1) สำนักงานตัวแทน (Representative office) เป็นรูปแบบการลงทุนที่นิยมมากในจีน เหมาะสำหรับบริษัทต่างชาติที่เริ่มเข้าไปในจีนเป็นก้าวแรก โดยไม่ต้องเสี่ยงกับการทุ่มเททรัพยากรมาก

(2) การร่วมทุนเรือนหุ้น (Equity Joint Venture) เป็นรูปแบบการลงทุนที่นิยมมากที่สุด หมายความว่าด้วยการร่วมทุนเรือนหุ้น กำหนดให้ผู้ร่วมทุนทุกฝ่ายร่วมกันถือหุ้น โดยนักลงทุนต่างชาติอาจถือหุ้นร้อยละ 25-90 ของทุนจดทะเบียน ธุรกิจร่วมทุนจะต้องจัดตั้งเป็นรูปของบริษัทจำกัด

(3) การร่วมทุนแบบร่วมมือ (Cooperative Joint Venture) หรือการร่วมทุนแบบสัญญา (Contractual Joint Venture) เป็นรูปแบบการลงทุนที่ผู้ร่วมทุนเช่นสัญญาข้อตกลงร่วมกันเกี่ยวกับการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ สิทธิ และข้อผูกพันต่าง ๆ รวมทั้งเงื่อนไขการแบ่งผลกำไรและขาดทุนที่แน่นอนชัดเจนโดยไม่ถือตามสัดส่วนการถือหุ้น

(4) การลงทุนโดยต่างชาติถือหุ้นทั้งหมด (Wholly Foreign-owned Enterprise) นักลงทุนต่างชาติเปิดบริษัทโดยถือหุ้นทั้งหมด โดยรับความเสี่ยงผลกำไรและขาดทุนทั้งหมด รวมทั้งอำนาจเบ็ดเสร็จในการบริหารจัดการแต่รัฐบาลจีนได้ออกกฎหมายและระเบียบบังคับใช้ โดยมีเงื่อนไขว่าการลงทุนแบบนี้ต้องเป็นการผลิตสินค้าเพื่อการส่งออกทั้งหมด

(5) การร่วมสำรวจ (Joint Exploration) การร่วมทุนในรูปแบบนี้ใช้กับกิจการที่ใช้เทคโนโลยีสูงและมีความไม่แน่นอนสูง อย่างเช่นการสำรวจขุดเจาะน้ำมันในทะเล ซึ่งรัฐบาลจีนเปิดให้บริษัทข้ามชาติเข้าทำการสำรวจและขุดเจาะทรัพยากรน้ำมันและก๊าซธรรมชาติในเขตน่านน้ำของจีนและแบ่งผลผลิตตามสัดส่วนที่ตกลงกัน

(6) การลงทุนแบบแบ่งผลผลิต (Compensation Development) เป็นรูปแบบการลงทุนร่วมโดยฝ่ายจีนจัดหาที่ดิน อาคารสิ่งก่อสร้างและแรงงาน ฝ่ายต่างประเทศจัดหาเครื่องจักรเทคโนโลยี และวิศวกรผู้เชี่ยวชาญ โดยแบ่งผลผลิตตามแต่จะตกลงกัน

(7) การรับจ้างแปรรูป(Processing Trade) ฝ่ายจีนรับผิดชอบการจัดตั้งโรงงาน หรือใช้โรงงานพร้อมทั้งเครื่องจักรที่มีอยู่แล้ว ฝ่ายต่างประเทศจัดส่งวัสดุและวัตถุดิบเพื่อให้ ฝ่ายจีนทำการผลิตตามสเปกที่กำหนด ฝ่ายต่างประเทศรับซื้อผลผลิตทั้งหมด ฝ่ายจีนได้รับค่าตอบแทน หรือค่าจ้าง

5.2)ระดับการศึกษา การศึกษาของจีนมีกระทรวงศึกษาธิการ (Ministry of Education – MOE) กำกับดูแลและคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (State Education Commission – SEC) เป็นผู้วางแผนการศึกษาตามนโยบายรัฐ และควบคุมคุณภาพการศึกษา ระบบการศึกษาถูก แบ่งออกเป็น 3 แขนง (ระบบการศึกษาของประเทศไทย, 2549: ออนไลน์) คือ การศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาขั้นอุดมศึกษาและการศึกษาผู้ใหญ่ การศึกษาภาคบังคับตามกฎหมายของประเทศไทย กำหนดให้เด็กทุกคนต้องได้รับการศึกษาในระบบโรงเรียนเป็นเวลาอย่างน้อย 9 ปี

(1) การศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งเป็น ระดับอนุบาล ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา ซึ่งแยกย่อยได้ 3 ประเภท คือ มัธยมศึกษาทั่วไป มัธยมศึกษาวิชาพิเศษ และมัธยมศึกษาพิเศษ

(2) การศึกษาขั้นอุดมศึกษา มีการแบ่งย่อยเป็นอนุปริญญา ซึ่งใช้ระยะเวลา ศึกษา 2 – 3 ปี ระดับปริญญาตรี 4 ปี (5ปีในส่วนของคณะแพทยศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ และ วิทยาศาสตร์) ในระดับปริญญาโท 2 – 3 ปี และในระดับปริญญาเอก 3 ปี

(3) การศึกษาผู้ใหญ่ เป็นส่วนการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพิ่มเติมจากการศึกษาในระบบ

ตารางที่ 3-1 แสดงสัดส่วนจำนวนผู้สมัครเข้ารับการศึกษาและผู้จบการศึกษาในระดับต่าง ๆ ปี 2003 (หน่วย : หมื่นคน) ที่มา สำนักงานสถิติแห่งชาติของจีน www.stats.gov.cn

ระดับการศึกษา	จำนวนผู้สมัครเข้าเรียน	จำนวนผู้จบการศึกษา
ปริญญาโท	26.9	11.1
ปริญญาตรี	382.2	187.8
อาชีวศึกษา	504.11	343.8
มัธยมปลาย	752.1	458.1

ขนาดและความซับซ้อนของธุรกิจในสาธารณรัฐประชาชนจีนมีแนวโน้มที่จะเพิ่มความซับซ้อนมากขึ้น เนื่องจากการมีนักลงทุนจากต่างประเทศเข้ามาลงทุนเพิ่มมากขึ้น รายการบัญชีที่เกิดขึ้นย่อมมีความซับซ้อนขึ้นเท่านั้น และรัฐบาลของสาธารณรัฐประชาชนจีนให้

6) วัฒนธรรม

เนื่องจากสาธารณรัฐประชาชนจีนมีพื้นที่กว้างใหญ่และมีประชากรหลากหลายเชื้อชาติ ส่งผลให้วัฒนธรรมในจีนมีความหลากหลาย ลักษณะพิเศษทางวัฒนธรรมของชาวจีน (วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน, 2548: 553) ได้แก่

(1) คนจีนจะไม่ทักทายคนแปลกหน้าก่อน ไม่ว่าจะเป็นการแสดงรอยยิ้มหรือกล่าวสวัสดิ เป็นภาษาจีนว่า “หนีท้าว”

(2) หัวข้อสนทนาที่คนจีนชื่นชอบ ได้แก่ ศิลปะ ชีวิตประจำวัน การงาน การศึกษา และเรื่องยาเพื่อสุขภาพ ไม่มีหัวข้อการเมืองภายในจีน

(3) สีที่คนจีนชอบ คือ สีแดง หมายถึง ความโชคดี สีชมพูและสีเหลือง หมายถึง ความสุข ความรุ่งเรือง (ศูนย์การศึกษาเอเชียตะวันออก, 2548: ออนไลน์)

นอกจากนี้อุปนิสัย ทักษะ และค่านิยมบางอย่างของชาวจีนที่นักลงทุนควรรู้เพิ่ม ได้แก่ คนจีนจำนวนมากเป็นนักสร้างภาพเพื่อให้อีกฝ่ายหนึ่งเข้าใจว่าตนนั้นมีธุรกิจใหญ่โต แต่ขณะเดียวกันไม่ชอบให้ใครมาจับผิดต่อหน้า มีความรู้สึกแบบชนชาตินิยมสูงมาก และชาวจีนส่วนใหญ่มีความอดทนสูงมาก

จากมุมมองทางวัฒนธรรมด้านต่าง ๆ นั้น จะเห็นได้ว่าสาธารณรัฐประชาชนจีนมีวัฒนธรรมในการอยู่รวมเป็นกลุ่มหรือครอบครัวใหญ่ มีระดับความไม่เท่าเทียมกันในสังคม เนื่องจากการปกครองแบบคอมมิวนิสต์ เป็นสังคมที่หลีกเลี่ยงความไม่แน่นอนน้อยและค่านิยมในสังคมเป็นวัตถุนิยมที่ให้ความสำคัญต่อความสำเร็จที่สามารถมองเห็นและวัดได้ ทำให้แนวปฏิบัติทางการบัญชีของสาธารณรัฐประชาชนจีนมีแนวโน้มการวัดมูลค่าทางการบัญชีที่แท้จริงและมีการเปิดเผยข้อมูลมากขึ้น

1.1.2 รูปแบบทางการบัญชีของสาธารณรัฐประชาชนจีน

จากข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อการบัญชีของสาธารณรัฐประชาชนจีน ส่งผลให้รายงานทางการเงินมีแนวโน้มที่จะมุ่งเน้นรายงานต่อภาครัฐและผู้ถือหุ้น โดยมีการกำหนดแนวทางในการปฏิบัติในรูปของกฎหมายหรือข้อบังคับต่าง ๆ และการวัดมูลค่าในการบันทึกบัญชีอย่างแท้จริง การพัฒนามาตรฐานการบัญชีของสาธารณรัฐประชาชนจีน ได้รับเงินทุนจากธนาคารโลก (World Bank) และว่าจ้างบริษัท Deloitte Touche Tohmatus เป็นที่ปรึกษาในการพัฒนามาตรฐานการบัญชีโดยอ้างอิงจากมาตรฐานการบัญชีและรายงานการเงินระหว่างประเทศของคณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ ซึ่งคณะกรรมการนี้ได้พัฒนารูปแบบ

1.1.3 กระบวนการกำหนดมาตรฐานการบัญชีของสาธารณรัฐประชาชนจีน

กระทรวงการคลังของจีน เป็นหน่วยงานหลักในการพัฒนามาตรฐานการบัญชีของประเทศโดยมอบหมายให้คณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีจีน (The China Accounting Standards committee) ซึ่งเป็นหน่วยงานอยู่ภายใต้กระทรวงการคลังรับผิดชอบในการกำหนดโครงสร้างในการจัดตั้งมาตรฐานการบัญชี โดยมีกระบวนการในการสร้างมาตรฐานการบัญชี(China Accounting Standards Committee, 2003C: Online) ดังนี้

1) กระบวนการถูกออกแบบ เพื่อส่งเสริมให้มีการปรับปรุงความโปร่งใสของการตั้งมาตรฐานการบัญชีและมีการรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากสังคมอย่างกว้างขวางต่อการตั้งมาตรฐานการบัญชี

2) กรมข้อบังคับการบัญชีของกระทรวงการคลัง (แผนกบัญชี) รับผิดชอบในการร่างมาตรฐานการบัญชี โดยแบ่งความรับผิดชอบให้ทีมร่างมาตรฐานรับผิดชอบในโครงการต่าง ๆ ในทางปฏิบัติทีมร่างเป็นฝ่ายหนึ่งที่ตั้งกติกามบัญญัติและมีการเชิญผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (ผู้เชี่ยวชาญ) เข้ามามีส่วนร่วม

3) ระหว่างกระบวนการร่างมาตรฐานการบัญชี จะมีกระดาษความคิดเห็น (Discussion Papers) ร่างเผยแพร่ ร่างมาตรฐานและร่างมาตรฐานที่สอบทานครั้งสุดท้าย

4) กระบวนการจัดตั้งมาตรฐานประกอบด้วย 4 ขั้นตอนคือ

4.1) ทำความเข้าใจโครงการใหม่

กรมบัญชีเริ่มโครงการร่างมาตรฐานบัญชีใหม่ให้สอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจของจีน คำแนะนำจากสมาชิกของคณะกรรมการร่างมาตรฐานการบัญชีและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กรมบัญชีจะจัดเตรียมเอกสารของโครงการร่างมาตรฐานใหม่ ซึ่งจะอธิบายหลักการและเหตุผลของโครงการที่ควรจะกำหนดไว้

อ้างอิงคำแนะนำและข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กรมบัญชีจะแก้ไขและปรับปรุงเอกสารการเริ่มโครงการและเอกสารที่ได้รับการแก้ไขจะถูกส่งไปให้รัฐมนตรีกระทรวงการคลัง เพื่อให้ความเห็นชอบในการกำหนดวิธีการดำเนินการ โครงการจะเริ่มได้หลังจากได้รับความเห็นชอบ

กรมบัญชีจะรายงานให้คณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีทราบเกี่ยวกับกระบวนการของโครงการและประกาศให้ประชาชนทราบ

คณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีตั้งทีมค้นคว้าเพื่อแนะนำการค้นคว้า และเตรียมรายงานการค้นคว้าที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานการบัญชีที่ได้รับความเห็นชอบและเกี่ยวข้องกับโครงการ

4.2) โครงร่างของร่างที่จะเผยแพร่

ถ้าโครงการมาตรฐานการบัญชีได้รับอนุมัติ กรมบัญชีจะตั้งทีมร่างและแจ้งรายชื่อสมาชิกของทีมและเหตุการณ์อื่นที่เกี่ยวข้องต่อคณะกรรมการมาตรฐานการบัญชี

ทีมร่างเตรียมวางแผนการดำเนินงาน และตารางเวลาไว้ล่วงหน้าสำหรับโครงการที่แต่ละทีมรับผิดชอบ ทีมร่างจะเตรียมข้อมูลที่ค้นคว้าได้และทำการสัมภาษณ์ภาคสนาม กรมบัญชีจะเสนอข้อมูลดังกล่าวต่อคณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีเพื่อแสดงความคิดเห็น ทีมร่างจะแก้ไขกระดาษความคิดเห็นให้สอดคล้องกันและพิมพ์ร่างมาตรฐาน

4.3) รับฟังคำแนะนำจากประชาชน

กรมบัญชีจะแจกจ่ายที่เผยแพร่ให้แก่กรมการเงินหรือสำนักงานการคลังของทุกมณฑล เขตปกครองตนเอง เขตมหานครที่ขึ้นตรงต่อรัฐบาลกลาง และแผนพัฒนาของแต่ละเมืองใหญ่รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กรมบัญชีรับฟังคำแนะนำร่างมาตรฐานจากประชาชนผ่าน Website ของคณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีและสื่อหลักต่าง ๆ และการประชุมสัมมนาและการประชุมเชิงปฏิบัติการ

ทีมร่างจะนำคำแนะนำที่ได้รับจากประชาชนและร่างมาตรฐานที่เผยแพร่ส่งกลับไปแก้ไข หลังจากนั้นกรมบัญชีจะส่งร่างมาตรฐานที่แก้ไขแล้วให้คณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีสอบทานเพิ่มเติม

4.4) การเผยแพร่มาตรฐานการบัญชี

ทีมร่างจะปรับปรุงมาตรฐานการบัญชีใหม่อีกครั้งและเตรียมร่างมาตรฐานการบัญชีที่ได้รับความเห็นชอบและคำแนะนำจากคณะกรรมการ หลังจากนั้นกรมบัญชีจะส่งร่างมาตรฐานครั้งสุดท้ายให้แก่รัฐมนตรีกระทรวงการคลังเพื่อให้ความเห็นชอบในการวิธีการปฏิบัติ เมื่อได้รับความเห็นชอบกระทรวงการคลังจะประกาศมาตรฐานเพื่อใช้ต่อไป

5) เมื่อมาตรฐานการบัญชีที่แก้ไข ได้รับความเห็นชอบก็พร้อมที่จะประกาศใช้และมีผลให้ต้องปฏิบัติตาม

6) การดำเนินงานทั้งหมดจะมีผลบังคับใช้เมื่อกระทรวงการคลังออกคำสั่ง

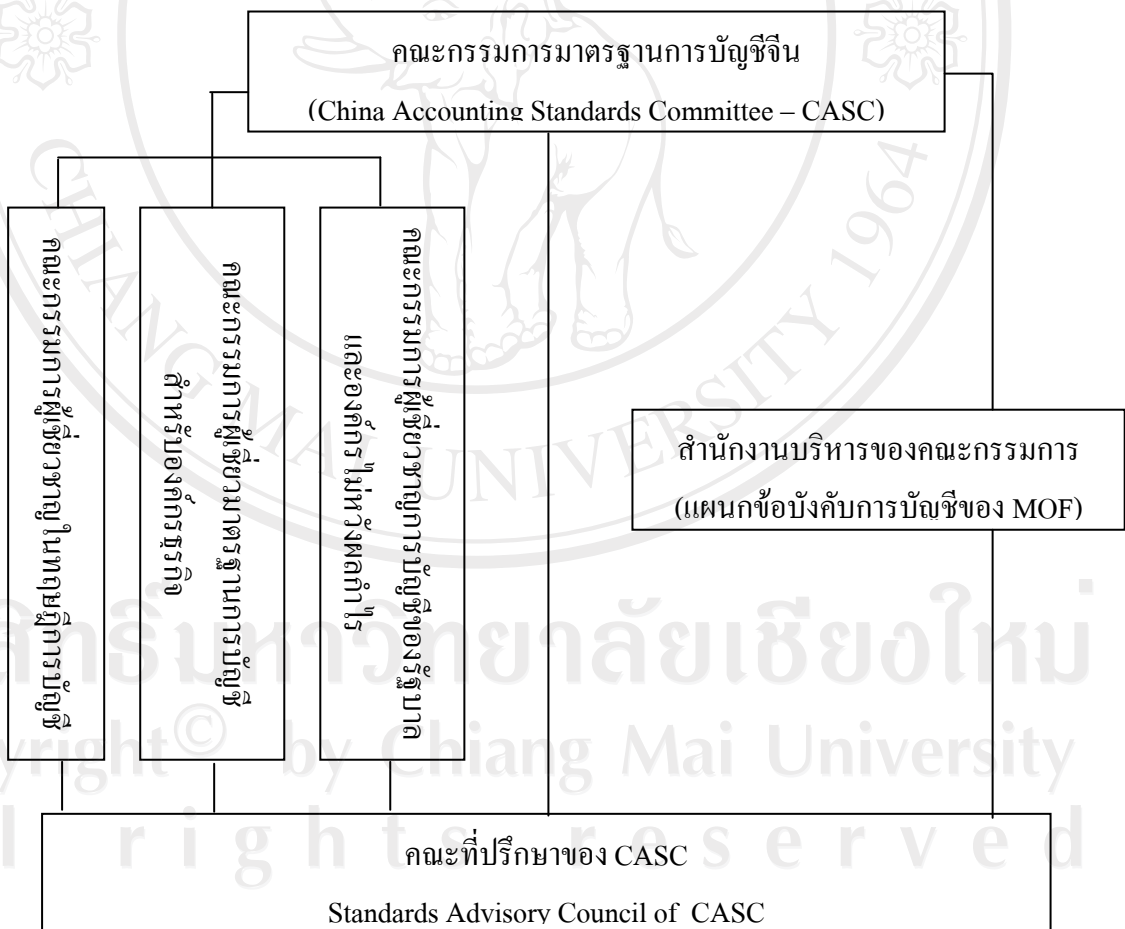

1.1.4 หน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทางด้านการบัญชีของสาธารณรัฐประชาชนจีน

1) กระทรวงการคลัง (Ministry of Finance – MOF)

เป็นหน่วยงานหลักในการพัฒนามาตรฐานการบัญชีของประเทศ โดยมอบหมายให้คณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีจีน (The China Accounting Standards committee) รับผิดชอบในการกำหนดโครงสร้างในการจัดตั้งมาตรฐานการบัญชีประกอบด้วยสมาชิก 20 คน โครงสร้างของคณะกรรมการฯ แสดงในรูปที่ 1 ซึ่งกระทรวงการคลังจ้างโดยเลือกมาจากหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้อง ตัวแทนวิทยาลัย หน่วยงานวิชาชีพทางการบัญชี ร่วมกับภาคธุรกิจซึ่งเป็นตัวแทนจากหน่วยงานต่าง ๆ (China Accounting Standards Committee, 2003A: Online)

รูปที่ 1 แสดงโครงสร้างองค์กรของคณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีจีน

ที่มา คณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีจีน www.casc.gov.cn

จากรูปที่ 1 เป็นการแสดงโครงสร้างการทำงานของคณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีจีน ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญ 3 คณะ คือ คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญในทฤษฎีการบัญชี คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญในมาตรฐานการบัญชีสำหรับองค์กรธุรกิจ และคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญในการบัญชีสำหรับรัฐบาลและองค์กรไม่แสวงหากำไร ทำหน้าที่ในการจัดตั้งและพัฒนามาตรฐานการบัญชีของจีน สำนักงานบริหารของคณะกรรมการทำหน้าที่จัดการงานสำนักงานให้แก่คณะกรรมการ ซึ่งทั้งหมดขึ้นต่อคณะที่ปรึกษาของCASC

ความรับผิดชอบหลักของคณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีจีน ประกอบด้วย

- (1) ให้คำปรึกษาและคำแนะนำทั้งหมด การวางแผน โครงสร้างและการพัฒนามาตรฐานการบัญชี
- (2) ให้คำปรึกษาและคำแนะนำเกี่ยวกับทางเลือกในการปฏิบัติตามหลักการบัญชีในกระบวนการจัดตั้งมาตรฐานการบัญชี
- (3) ให้คำปรึกษาและคำแนะนำในแนวคิดของการจัดทำงบการเงินและหลักการของทฤษฎีอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
- (4) ให้คำปรึกษาและการตอบรับการใช้มาตรฐานการบัญชี

2) คณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์ (The China Securities Regulatory)

การจัดตั้ง ก่อตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1990 และตลาดหลักทรัพย์เซินเซิน ก่อตั้งในปี ค.ศ. 1991 โดยทำงานร่วมกับกระทรวงการคลัง

หน้าที่ มีหน้าที่ในการออกกฎเกณฑ์และแนวปฏิบัติต่าง ๆ ทั้งการเสนอขายหุ้นใหม่ตลอดจนถึงการเปิดเผยข้อมูลที่ต้องการให้บริษัทในตลาดหลักทรัพย์ ตลาดหลักทรัพย์ของจีนแบ่งเป็น B-Shares เป็นหลักทรัพย์ที่ซื้อขายกันในตลาดหลักทรัพย์เซี่ยงไฮ้แต่ใช้เงินยูเอสดอลลาร์สำหรับบริษัทที่ทำการค้าในจีนและต่างประเทศ ซึ่งต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ H-Shares สำหรับบริษัทที่ทำการค้าในฮ่องกงเท่านั้น ซึ่งเลือกปฏิบัติระหว่างการบัญชีระหว่างประเทศหรือมาตรฐานการบัญชีของฮ่องกง A-Shares เป็นหลักทรัพย์ที่ทำการซื้อขายในเซี่ยงไฮ้และเซินเจิ้น ต้องใช้เงินสกุลจีนคือ เงินเหรินมินบี้ เท่านั้นสำหรับบริษัทที่ทำการค้าภายในจีนเท่านั้น ซึ่งต้องปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีที่ประกาศโดยกระทรวงการคลังของสาธารณรัฐประชาชนจีน (วรรณรักษ์ มิ่งนาคน, 2548: 4)

3) สถาบันผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน

(The Chinese Institute of Certified Public Accountants – CICPA)

การจัดตั้ง สมาคมผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน(CICPA) ก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2541 เป็นสมาคมที่อยู่ภายใต้การดูแลของกระทรวงการคลัง
หน้าที่ ดูแลกำกับและการประกอบวิชาชีพการสอบบัญชีอิสระที่ตรวจสอบธุรกิจ เอกชนไม่รวมถึงผู้สอบบัญชีภาครัฐ รวมถึงมีหน้าที่พัฒนามาตรฐานการสอบบัญชีและกำหนด จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพ ข้อบังคับของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศจีน ณ วันที่ 30 มิถุนายน 2549 สมาคมผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน มีองค์กรเกี่ยวกับการบัญชีเป็นสมาชิกมากกว่า 5,600 กลุ่ม และบุคคลทั่วไปอีกกว่า 140,000 คน

1.2 แนวปฏิบัติทางการบัญชีของสาธารณรัฐประชาชนจีน

การศึกษาแนวปฏิบัติทางการบัญชีครั้งนี้อาศัยมาตรฐานการบัญชีของสาธารณรัฐประชาชนจีน (CAS) จำนวน 4 ฉบับ ได้แก่ มาตรฐานการบัญชี เรื่อง สินทรัพย์ถาวร ต้นทุนการกู้ยืม เหตุการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้น และการรับรู้รายได้ โดยใช้รายงานทางการเงินของ China Petroleum & Chemical Corporation (China Petroleum & Chemical Corporation, 2007: Online) ที่ปฏิบัติตาม มาตรฐานการบัญชีของสาธารณรัฐประชาชนจีน เป็นตัวอย่างในการศึกษาแนวปฏิบัติที่ใช้ในการ ดำเนินงานของสาธารณรัฐประชาชนจีน โดยยกตัวอย่างการแสดงรายการและการเปิดเผยข้อมูล ในงบการเงิน ซึ่งในการศึกษานี้จะกล่าวถึงเฉพาะการรับรู้รายการ การวัดมูลค่า และการเปิดเผยข้อมูล

1.2.1 แนวปฏิบัติทางการบัญชี เรื่อง สินทรัพย์ถาวร

1) มาตรฐานการบัญชีของสาธารณรัฐประชาชนจีน ฉบับที่ 4 เรื่องสินทรัพย์ถาวร

1.1) การรับรู้รายการ สินทรัพย์ถาวร หมายถึง สินทรัพย์ที่มีตัวตนที่กิจการ ถือไว้เพื่อใช้ในการผลิต หรือการจำหน่ายสินค้าหรือบริการ ให้เช่าหรือใช้ในการบริหารงาน มีอายุ การใช้งานมากกว่า 1 ปี และมีราคาทุนต่อหน่วยสูง การรับรู้องค์ประกอบในงบการเงินของ CAS มีเงื่อนไขอยู่ 2 ข้อ ได้แก่ 1) มีความเป็นไปได้ว่ากิจการจะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคต จากทรัพย์สินที่มีอยู่และสามารถกำหนดราคาทุนของสินทรัพย์ได้อย่างน่าเชื่อถือ

1.2) การวัดมูลค่า การวัดมูลค่าของสินทรัพย์ถาวรแบ่งได้เป็น 5 ส่วน ดังนี้

(1) การวัดมูลค่าเริ่มแรก การบันทึกสินทรัพย์ถาวรครั้งแรกด้วยราคาทุน ราคาทุน คือ ราคาซื้อ ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีนำเข้าและภาษีอื่นที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งรายจ่ายที่เกี่ยวข้อง

การสร้างสินทรัพย์ถาวรขึ้นใช้เองจะบันทึกค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่จำเป็นตั้งแต่สินทรัพย์เริ่มก่อสร้างจนถึงวันที่สินทรัพย์พร้อมใช้งานตามวัตถุประสงค์

สินทรัพย์ถาวรที่ได้รับบริจาค จะบันทึกราคาตามเงื่อนไข คือ ถ้าการบริจาคมูลฐานสนับสนุนเกี่ยวกับมูลค่าของสินทรัพย์ถาวร ควรบันทึกตามจำนวนเงินที่มีหลักฐานสนับสนุนบวกด้วยภาษีและค่าธรรมเนียมที่จ่ายเพื่อการนี้ แต่ถ้าการบริจาคมูลฐานสนับสนุนมูลค่าของสินทรัพย์ถาวรได้ ควรบันทึกบัญชี ดังนี้ ถ้ามีกิจกรรมทางการตลาดสำหรับสินทรัพย์ถาวรที่เหมือนหรือใกล้เคียงกัน ควรบันทึกด้วยมูลค่าประมาณการ โดยอ้างอิงราคาตลาดของสินทรัพย์ถาวรที่เหมือนหรือใกล้เคียงกัน บวกด้วยภาษี และค่าธรรมเนียมต่าง ๆ เพื่อการนี้ แต่ถ้าไม่มีกิจกรรมทางการตลาดสำหรับสินทรัพย์ถาวรที่เหมือนหรือใกล้เคียงกัน ควรบันทึกด้วยราคาปัจจุบันของประมาณการกระแสเงินสดที่คาดว่าจะได้รับในอนาคตของสินทรัพย์ถาวร

(2) รายจ่ายภายหลังการได้รับสินทรัพย์ รายจ่ายภายหลังที่เกี่ยวข้องกับสินทรัพย์ถาวรควรบันทึกจ่ายรวมเป็นราคาทุน เมื่อรายจ่ายนั้นเป็นผลให้ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตที่คาดไว้เพิ่มขึ้นกว่าที่เคยประมาณไว้ เช่น อายุการใช้งานของสินทรัพย์เพิ่มขึ้น การปรับปรุงคุณภาพของชิ้นส่วนทำให้การผลิตดีขึ้นหรือลดต้นทุนในการผลิตสินค้าซึ่งรายจ่ายภายหลังการได้สินทรัพย์ที่บันทึกรวมเป็นราคาทุนของสินทรัพย์ถาวร รวมแล้วต้องไม่เกินกว่าราคารวมของสินทรัพย์ถาวร สำหรับรายจ่ายภายหลังการได้มาของสินทรัพย์ถาวรอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากที่กล่าวข้างต้นจะรับรู้เป็นค่าใช้จ่าย

(3) ค่าเสื่อมราคาของสินทรัพย์ถาวร ควรคิดค่าเสื่อมราคาตลอดอายุการใช้งานของสินทรัพย์และที่ดินที่มีการแยกคำนวณมูลค่าใหม่ควรมีการบันทึกให้เป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

กิจการควรประมาณการอย่างสมเหตุสมผลเกี่ยวกับอายุการใช้งานและมูลค่าสุทธิที่เหลืออยู่ของสินทรัพย์ถาวร และการเลือกใช้อายุการใช้งานและประมาณการมูลค่าสุทธิที่เหลืออยู่ในครั้งแรกจะไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้โดยไม่มีเหตุผล

เกณฑ์การพิจารณาประมาณการอายุการใช้งานของสินทรัพย์ถาวร เช่น คาดการณ์จากกำลังการผลิตหรือผลผลิตที่คาดว่าจะได้รับจากสินทรัพย์ คาดการณ์จากการสึกหรอ หรือการเสียหายของสินทรัพย์ รวมทั้งเทคโนโลยีที่กำลังจะล้าสมัยของสินทรัพย์ และความล้าสมัยของผลิตภัณฑ์หรือบริการที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงความต้องการของตลาด นอกจากนี้ ยังต้องคำนึงถึงกฎหมายหรือข้อจำกัดการใช้ของสินทรัพย์ด้วย

การเลือกวิธีการคิดค่าเสื่อมราคา สามารถเลือกได้ 4 วิธี ได้แก่ วิธีเส้นตรง วิธีจำนวนผลผลิตลดลง วิธียอดคงเหลือลดลงทวิคูณและวิธีผลรวมจำนวนปี

การคิดค่าเสื่อมราคาควรคำนวณคิดเป็นเดือนและรับรู้เป็นต้นทุนของสินทรัพย์ที่เกี่ยวข้องหรือค่าใช้จ่ายสำหรับงวด ขึ้นอยู่กับการใช้สินทรัพย์ถาวรนั้น กรณีซื้อสินทรัพย์ใหม่หรือแลกเปลี่ยนในระหว่างเดือนจะเริ่มคิดค่าเสื่อมราคาในเดือนถัดไป สำหรับกรณีที่มีการขายจะคำนวณค่าเสื่อมราคาต่อเนื่องในเดือนที่ขายและจะหยุดคิดในเดือนถัดไป

กิจการควรมีการทบทวนอายุการใช้งานของสินทรัพย์ และ วิธีการคิดค่าเสื่อมราคาในรอบบัญชี ถ้าคาดการณ์หรือมีสัญญาณบ่งบอกว่ามีการประมาณการแตกต่างจากงวดบัญชีก่อน หรือมีการเปลี่ยนแปลงในประมาณการรับรู้ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจที่คาดว่าจะได้รับจากสินทรัพย์เหล่านั้น ควรทบทวนอายุการใช้งานและวิธีการคิดค่าเสื่อมราคาให้สอดคล้องกัน

(4) การด้อยค่าของสินทรัพย์ถาวร เกิดขึ้นเมื่อมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคิ นน้อยกว่ามูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ถาวร

ควรตรวจสอบสินทรัพย์ถาวร ณ วันสิ้นงวดของแต่ละงวด หากพบว่าสภาพของสินทรัพย์ถาวรเปลี่ยนแปลงอย่างสำคัญจากประมาณการที่คำนวณไว้ควรพิจารณาคำนวณมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคิ นของสินทรัพย์เพื่อใช้ในการตัดสินใจหากเกิดการด้อยค่าขึ้น

ถ้ามูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคิ นของสินทรัพย์ถาวรต่ำกว่ามูลค่าตามบัญชี ควรทำการประมาณการด้อยค่าของสินทรัพย์ถาวร เท่ากับ ผลต่างระหว่างมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคิ น และมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ผลขาดทุนจากการด้อยค่ารับรู้ในงบกำไรขาดทุนสำหรับงวดปัจจุบัน

เมื่อมีการประมาณการการด้อยค่า ควรคำนวณอัตราค่าเสื่อมราคาและค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ถาวรใหม่ โดยคำนวณจากมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ ถ้าในงวดก่อนมีการคำนวณการด้อยค่า ค่าเสื่อมราคาที่คำนวณใหม่จะไม่นำไปปรับปรุงกับค่าเสื่อมราคาสะสมในงวดก่อน

ถ้ามีข้อบ่งชี้ว่าการคำนวณขาดทุนจากการด้อยค่าในงวดก่อน มีการเปลี่ยนแปลงมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคิ นของสินทรัพย์ถาวรกลับสูงกว่ามูลค่าตามบัญชี ควรกลับรายการที่รับรู้ผลขาดทุนในงวดก่อน โดยมูลค่าที่จะกลับรายการต้องไม่เกินมูลค่าของขาดทุนจากการด้อยค่าที่รับรู้ในงวดก่อน

(5) การจำหน่ายสินทรัพย์ถาวร เมื่อมีการขายสินทรัพย์ถาวร การโอนเลิกใช้หรือสินทรัพย์เสียหาย ควรรับรู้ผลต่างระหว่างจำนวนเงินที่ได้รับจากการจำหน่ายและมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ หักด้วยภาษีที่เกี่ยวข้องและค่าใช้จ่าย ในงบกำไรขาดทุนในงวดปัจจุบัน

1.3) การเปิดเผยข้อมูล งบการเงินควรเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสินทรัพย์ถาวร ดังนี้

- (1) ราคาต่อหน่วยของสินทรัพย์ถาวร ประเภท เกณฑ์ในการวัดค่า และวิธีการคิดค่าเสื่อมราคา
- (2) อายุการใช้งาน ประมาณการมูลค่าสุทธิที่เหลืออยู่ และอัตราค่าเสื่อมราคาที่ใช้สำหรับสินทรัพย์ถาวรแต่ละชนิด
- (3) ข้อมูลที่เกี่ยวกับการเพิ่มขึ้นหรือลดลงของสินทรัพย์ถาวร รวมทั้งมูลค่าตามบัญชีขั้นต้น ค่าเสื่อมราคาสะสมสำหรับสินทรัพย์ถาวรแต่ละประเภท ณ วันต้นงวดและปลายงวด รวมทั้งมูลค่าที่เพิ่มขึ้น การจำหน่ายและเงื่อนไขอื่นที่มีผลกระทบ
- (4) ขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์ที่รับรู้ในงวดปัจจุบันและการกลับรายการของขาดทุนจากการด้อยค่า
- (5) มูลค่าตามบัญชีของงานระหว่างก่อสร้างที่เริ่มต้นและสิ้นสุดในงวด และการเพิ่มขึ้นหรือลดลงในระหว่างงวด
- (6) ข้อจำกัดและภาระผูกพันของสินทรัพย์ถาวร
- (7) มูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ถาวร ซึ่งถือไว้เพียงชั่วคราว
- (8) มูลค่าตามบัญชีขั้นต้นของสินทรัพย์ถาวรที่คิดค่าเสื่อมราคาเต็มจำนวนแล้วแต่ยังใช้งานอยู่ และมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์ถาวรซึ่งเลิกใช้ หรือตัดจำหน่ายแล้ว

2) แนวปฏิบัติเกี่ยวกับสินทรัพย์ถาวรของบริษัท China Petroleum & Chemical Corporation

China Petroleum & Chemical Corporation มีชื่อย่อภาษาอังกฤษว่า Sinopec Corp. เป็นบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ฮ่องกง นิวยอร์ก ลอนดอนและเซี่ยงไฮ้ อยู่ในกลุ่มธุรกิจพลังงานและเคมี การดำเนินงานพื้นฐานของบริษัท Sinopec Corp. และบริษัทย่อยประกอบด้วย

- (1) การสำรวจและการพัฒนา ผลิตและขายน้ำมันดิบและแก๊สธรรมชาติ
  - (2) การกลั่นน้ำมันดิบเป็นผลิตภัณฑ์น้ำมัน ผลิตผลิตภัณฑ์น้ำมันและขายขนส่ง การกระจายและการตลาดของผลิตภัณฑ์น้ำมัน
  - (3) ผลิต กระจายและขายผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมี
- สำหรับแนวปฏิบัติทางบัญชีเกี่ยวกับ ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ บริษัทฯ ใช้ชื่อว่า “สินทรัพย์ถาวร” (Fix Assets) โดยแสดงรายการสินทรัพย์ถาวรแยกต่างหากในงบดุลด้านสินทรัพย์ ด้วยราคาทุน หักค่าเสื่อมราคาสะสมและประมาณการขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์ ส่วน

รูปที่ 2 แสดงการแสดงรายการของสินทรัพย์ถาวรในงบการเงินของบริษัท Sinopec Corp.

	Note	2006 RMB millions
Assets		
Current assets		
Cash at bank and in hand	4	8,723
Bills receivable	5	8,757
Trade accounts receivable	6	15,590
Other receivables	7	10,597
Advance payments	8	5,392
Inventories	9	93,041
Total current assets		142,100
Long-term equity investments (including equity investment differences of RMB 13,322 million (2005: RMB 2,003 million))	10	27,483
Fixed assets		
Fixed assets, at cost		650,689
Less: Accumulated depreciation		291,151
Net book value of fixed assets before impairment losses	11	359,538
Less: Provision for impairment losses on fixed assets	11	6,025
Net book value of fixed assets		353,513
Construction materials	12	413
Construction in progress	13	52,757
Total fixed assets		406,683
Intangible assets and other assets		
Intangible assets	14	6,676
Long-term deferred expenses	15	4,898
Total intangible assets and other assets		11,574
Deferred tax assets	16	6,710
Total assets		594,550

จากรูปที่ 2 เป็นตัวอย่างการแสดงรายการสินทรัพย์ถาวรในงบการเงิน จะเห็นว่าบริษัทฯ แสดงรายการเกี่ยวกับสินทรัพย์ถาวร ดังนี้

สินทรัพย์ถาวร	
สินทรัพย์ถาวร ณ ราคาทุน	650,689
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม	291,151
ราคาตามบัญชีสุทธิของสินทรัพย์ถาวรก่อนหักขาดทุนจากการด้อยค่า	359,538
หัก ประมาณการขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์	6,025
ราคาตามบัญชีสุทธิของสินทรัพย์ถาวร	353,513
วัสดุก่อสร้าง	413
งานระหว่างก่อสร้าง	52,757
รวมสินทรัพย์ถาวร	406,683

2.1) การรับรู้รายการ บริษัทจะรับรู้รายการสินทรัพย์มีเงื่อนไขอยู่ 2 ข้อ ได้แก่ 1) มีความเป็นไปได้ว่ากิจการจะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตจากทรัพย์สินที่มีอยู่ และสามารถกำหนดราคาทุนของสินทรัพย์ได้อย่างน่าเชื่อถือ

2.2) การวัดมูลค่า

การวัดมูลค่าเริ่มแรก บริษัทฯ แบ่งสินทรัพย์เป็น 2 ชนิด คือ สินทรัพย์ทั่วไป และสินทรัพย์เพื่อการสำรวจปิโตรเลียม ได้แก่ น้ำมันและแก๊ส ซึ่งแสดงการวัดมูลค่าเริ่มแรกของสินทรัพย์ถาวรด้วยราคาทุน โดยแสดงภายใต้หมายเหตุประกอบงบการเงิน ข้อ 2 เรื่องนโยบายการบัญชีที่สำคัญ ดังแสดงในรูปที่ 3

รูปที่ 3 แสดงแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดมูลค่าเริ่มแรกของสินทรัพย์ถาวร

2 SIGNIFICANT ACCOUNTING POLICIES

(i) Fixed assets and construction in progress

Fixed assets represent the assets held by the Group for use in the production of goods and for administrative purposes with useful life over 1 year and comparatively high unit value.

Fixed assets are stated in the balance sheet at cost or revalued amount less accumulated depreciation and impairment losses (see note 2(w)). Construction in progress is stated in the balance sheet at cost or revalued amount less impairment losses (see note 2(w)). The revalued amount represents the amount of assets, which is determined by revaluation carried out in accordance with the relevant rules and regulations.

All direct and indirect costs related to the purchase or construction of fixed assets, incurred before the assets are ready for their intended uses, are capitalised as construction in progress. Those costs include borrowing costs (including foreign exchange differences arising from the loan principal and the related interest) on specific borrowings for the construction of the fixed assets during the construction period.

Construction in progress is transferred to fixed assets when the asset is ready for its intended use. No depreciation is provided against construction in progress.

(j) Oil and gas properties

Costs of development wells and the related support equipment are capitalised. The cost of exploratory wells is initially capitalised as construction in progress pending determination of whether the well has found proved reserves. Exploratory well costs are charged to expenses upon the determination that the well has not found proved reserves. However, in the absence of a determination of the discovery of proved reserves, exploratory well costs are not carried as an asset for more than one year following completion of drilling. If, after one year has passed, a determination of the discovery of proved reserves cannot be made, the exploratory well costs are impaired and charged to expense. All other exploration costs, including geological and geophysical costs, are charged to the income statement in the period as incurred.

จากรูปที่ 3 เป็นตัวอย่างแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดมูลค่าเริ่มแรกของสินทรัพย์ถาวรในหมายเหตุประกอบงบการเงินของบริษัท Sinopec Corp. ซึ่งบริษัทเปิดเผยข้อมูลของสินทรัพย์ถาวรในนโยบายการบัญชีที่สำคัญ ดังนี้

2. นโยบายการบัญชีที่สำคัญ

(i) สินทรัพย์ถาวรและงานระหว่างก่อสร้าง

ต้นทุนทางตรงและต้นทุนทางอ้อมที่เกี่ยวข้องกับการซื้อหรือก่อสร้างสินทรัพย์ทั้งหมด ที่จ่ายก่อนสินทรัพย์พร้อมสินทรัพย์พร้อมใช้งานบันทึกเป็นราคาทุนของสินทรัพย์

กรณีสร้างสินทรัพย์ขึ้นใช้เองบันทึกจ่ายทั้งหมดที่จำเป็นตั้งแต่สินทรัพย์เริ่มก่อสร้างจนถึงวันที่สินทรัพย์พร้อมใช้งานตามวัตถุประสงค์

(ii) น้ำมันและแก๊ส

ต้นทุนในการพัฒนาบ่อน้ำมันและวัสดุที่ใช้บันทึกเป็นราคาทุน ต้นทุนในการสำรวจบ่อน้ำมันบันทึกเป็นงานระหว่างก่อสร้างจนกระทั่งพบปริมาณสำรอง และจะถือเป็นค่าใช้จ่ายเมื่อไม่พบปริมาณสำรอง อย่างไรก็ตาม ในการประมาณการค้นพบปริมาณสำรองต้นทุนในการสำรวจจะบันทึกเป็นราคาทุนได้ไม่เกิน 1 ปีถ้าจะสำเร็จ ถ้าหากพ้น 1 ปีไม่สามารถประมาณการค้นพบปริมาณสำรอง ต้นทุนในการสำรวจจะด้อยค่าและถือเป็นค่าใช้จ่าย

ค่าเสื่อมราคาของสินทรัพย์ถาวร บริษัทฯ เปิดเผยวิธีการคิดค่าเสื่อมราคาและอายุการใช้งานโดยประมาณไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 2 ในส่วนของนโยบายการบัญชีที่เกี่ยวกับการสินทรัพย์ถาวรและงานระหว่างก่อสร้าง ดังแสดงในรูปที่ 4

รูปที่ 4 แสดงแนวปฏิบัติเกี่ยวกับค่าเสื่อมราคาของสินทรัพย์ถาวร

Fixed assets of the Group are depreciated using the straight-line method over their estimated useful lives. The estimated useful lives and the estimated rate of residual values adopted for respective classes of fixed assets are as follows:

	Estimated useful life	Estimated rate of residual value
Land and buildings	15-45 years	3%-5%
Oil and gas properties	10-14 years	0%-3%
Plant, machinery, equipment, vehicles and others	4-18 years	3%
Oil depots and storage tanks	8-14 years	3%
Service stations	25 years	3%-5%

จากรูปที่ 4 เป็นตัวอย่างแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการคิดค่าเสื่อมราคาของสินทรัพย์ถาวรของบริษัท Sinopec Corp. โดยบริษัทฯ เลือกใช้วิธีการคิดค่าเสื่อมราคาโดยวิธีเส้นตรงซึ่งประมาณจากอายุการใช้งานและอัตราโดยประมาณของมูลค่าที่เหลืออยู่ของสินทรัพย์แต่ละประเภท ดังนี้

	อายุใช้งาน โดยประมาณ	อัตราโดยประมาณ ของมูลค่าที่เหลืออยู่
ที่ดินและอาคาร	15-45 ปี	3%- 5%
น้ำมันและแก๊ส	10-14 ปี	0%- 3%
เครื่องจักร อุปกรณ์และอื่น ๆ	4- 8 ปี	3%
คลังน้ำมันและแท็งก์สำรอง	8-14 ปี	3%
สถานีบริการ	25 ปี	3%-5%

การด้อยค่าของสินทรัพย์ถาวร บริษัทฯ แสดงประมาณการการด้อยค่าของสินทรัพย์ถาวรหักจากราคาทุนของสินทรัพย์ถาวรในงบดุล (รูปที่ 2) ผลต่างระหว่างมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนและมูลค่าตามบัญชีของสินทรัพย์โดยผลขาดทุนจากการด้อยค่ารับรู้เป็นค่าใช้จ่าย (non – operating expense) ในงบกำไรขาดทุนและแสดงรายละเอียดประกอบภายใต้หมายเหตุประกอบงบการเงิน ข้อ 38 ดังแสดงในรูปที่ 5 เรื่องค่าใช้จ่ายไม่ใช่จากการดำเนินงาน

รูปที่ 5 แสดงแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการแสดงรายการขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์ถาวร

38 NON-OPERATING EXPENSES	The Group	
	2006 RMB millions	2005 RMB millions
Loss on disposal of fixed assets	1,782	2,422
Impairment losses on fixed assets	600	1,851
Fines, penalties and compensation	68	160
Donations	95	203
Employee reduction expenses (Note)	236	369
Others	678	964
Total	3,459	5,969

จากรูปที่ 5 เป็นตัวอย่างแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการแสดงรายการขาดทุนจากการด้อยค่าหมายเหตุประกอบงบการเงินของบริษัท Sinopec Corp ดังนี้

38 ค่าใช้จ่ายไม่ใช่จากการดำเนินงาน

ขาดทุนจากการจำหน่ายสินทรัพย์ถาวร	1,782
ขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์ถาวร	600
ค่าปรับและเงินชดเชย	68
เงินบริจาค	95
ค่าใช้จ่ายการลดลูกจ้าง	236
อื่นๆ	678
รวม	3,459

2.3) การเปิดเผยข้อมูล บริษัทฯ เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสินทรัพย์ถาวรภายใต้หมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 2 เรื่องนโยบายการบัญชีที่สำคัญ ได้แก่ เกณฑ์ในการวัดค่า (รูปที่ 3) วิธีการคิดค่าเสื่อมราคา อายุการใช้งานและอัตราโดยประมาณของมูลค่าที่เหลืออยู่แต่ละชนิด (รูปที่ 4) และรายละเอียดสินทรัพย์ถาวรภายใต้หมายเหตุประกอบงบการเงิน ข้อ 11 เรื่องสินทรัพย์ถาวร ข้อ 12 เรื่องวัสดุก่อสร้าง และข้อ 13 เรื่องงานระหว่างก่อสร้าง โดยเปิดเผยข้อมูลจำแนกตามส่วนงานและตามประเภทของสินทรัพย์ ดังแสดงในรูปที่ 6

รูปที่ 6 แสดงตัวอย่างการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินเกี่ยวกับรายละเอียดของสินทรัพย์ถาวร

11 FIXED ASSETS (Continued)

The Group – by asset class

	Land and buildings RMB millions	Oil and gas properties RMB millions	Oil depots, storage tanks and service stations RMB millions	Plant, machinery, equipment, vehicles and others RMB millions	Total RMB millions
Cost/valuation:					
Balance at 1 January 2006	49,318	169,941	72,217	280,989	572,465
Addition for the year	668	—	1,071	671	2,410
Transferred from construction in progress	2,674	24,554	14,169	37,616	79,013
Acquisition of a subsidiary	1,053	8,990	—	594	10,637
Reclassification	(1,569)	10	3,170	(1,611)	—
Disposals	(880)	(5,171)	(1,658)	(6,127)	(13,836)
Balance at 31 December 2006	51,264	198,324	88,969	312,132	650,689
Accumulated depreciation:					
Balance at 1 January 2006	21,130	85,896	12,738	145,847	265,611
Depreciation charge for the year	1,850	12,095	3,692	15,990	33,627
Acquisition of a subsidiary	103	2,046	—	184	2,333
Reclassification	(495)	(45)	1,072	(532)	—
Written back on disposal	(385)	(4,974)	(747)	(4,314)	(10,420)
Balance at 31 December 2006	22,203	95,018	16,755	157,175	291,151
Net book value:					
Balance at 31 December 2006	29,061	103,306	72,214	154,957	359,538
Balance at 31 December 2005	28,188	84,045	59,479	135,142	306,854

รูปที่ 6 แสดงตัวอย่างการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินเกี่ยวกับรายละเอียดของสินทรัพย์ถาวร(ต่อ)

Provision for impairment losses on fixed assets is analysed as follows:

	Land and buildings RMB millions	Oil and gas properties RMB millions	Oil depots, storage tanks and service stations RMB millions	Plant, machinery, vehicles and others RMB millions	Total RMB millions
Balance at 1 January 2006	351	843	917	4,123	6,234
Addition for the year	118	307	23	152	600
Reclassification	143	—	149	(292)	—
Written off for the year	(90)	(52)	(87)	(580)	(809)
Balance at 31 December 2006	522	1,098	1,002	3,403	6,025

At 31 December 2006 and 2005, the Group and the Company had no individually significant fixed assets which were temporarily idle or pending for disposal.

At 31 December 2006 and 2005, the Group and the Company had no individually significant fully depreciated fixed assets which were still in use.

12 CONSTRUCTION MATERIALS

At 31 December 2006 and 2005, the Group's and the Company's construction materials mainly represent the actual cost of materials such as steel and copper to be used for construction projects.

13 CONSTRUCTION IN PROGRESS

The Group

	Exploration and production RMB millions	Refining RMB millions	Marketing and distribution RMB millions	Chemicals RMB millions	Others RMB millions	Total RMB millions
Balance at 1 January 2006	10,884	14,185	9,956	10,902	2,146	48,073
Addition for the year	35,447	21,714	9,902	12,195	1,714	80,972
Addition for the year of jointly controlled entities	91	—	—	138	—	229
Acquisition of a subsidiary	462	5,994	—	—	—	6,456
Dry hole costs written off	(3,960)	—	—	—	—	(3,960)
Transferred to fixed assets	(26,504)	(26,849)	(9,707)	(15,792)	(161)	(79,013)
Balance at 31 December 2006	16,420	15,044	10,151	7,443	3,699	52,757

The interest rates per annum at which borrowing costs were capitalised for the year ended 31 December 2006 by the Group ranged from 3.6% to 6.1% (2005: 3.3% to 6.6%).

The Group's proportionate share of the jointly controlled entities' construction in progress at 31 December 2006 in the exploration and production and the chemicals segments were RMB 2,980 million (2005: RMB 2,888 million) and RMB 603 million (2005: RMB 504 million), respectively.

จากรูปที่ 6 เป็นตัวอย่างแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินเกี่ยวกับรายละเอียดของสินทรัพย์ถาวรของบริษัทฯ โดยตัวอย่างที่นำมาแสดงเป็นเพียงแบบการจำแนกตามประเภทของสินทรัพย์ แต่ในทางปฏิบัติบริษัทมีการเปิดเผยข้อมูลทั้งการจำแนกตามส่วนงานและตามประเภทของสินทรัพย์ แต่ถึงแม้ว่าบริษัทฯ จะเปิดเผยแบบใดรายละเอียดที่นำเสนอเหมือนกัน ประกอบด้วย ราคาของสินทรัพย์ถาวร ประมาณการมูลค่าสุทธิที่เหลืออยู่ การเพิ่มขึ้นหรือลดลงของสินทรัพย์ถาวร เช่น การซื้อสินทรัพย์เพิ่ม รับโอนมาจากงานระหว่างก่อสร้างและบริษัทย่อย การจัดประเภทสินทรัพย์ใหม่ รวมถึงการจำหน่ายและเงื่อนไขอื่น ๆ สินทรัพย์ใหม่ ดังนี้

11. สินทรัพย์ถาวร (ต่อ)

	ที่ดินและ อาคาร	น้ำมัน และแก๊ส	คลังน้ำมัน แท็งก์และ สถานีบริการ	โรงงาน เครื่องจักร อุปกรณ์ พาหนะ และอื่น ๆ	รวม
ราคาทุน :					
ยอดคงเหลือ ณ 1 ม.ค. 2549	49,318	169,941	72,217	280,989	572,465
เพิ่มระหว่างปี	668	-	1,071	671	2,410
โอนมาจากงานระหว่างก่อสร้าง	2,674	24,554	14,169	37,616	79,013
มาจากบริษัทย่อย	1,053	8,990	-	594	10,637
จัดประเภทใหม่	(1,569)	10	3,170	(1,611)	-
จำหน่าย	(880)	(5,171)	(1,658)	(6,127)	(13,836)
ยอดคงเหลือ ณ 31 ธ.ค. 2549	51,264	198,324	88,969	312,132	650,689

บริษัทฯ แสดงค่าเสื่อมราคาสะสมของสินทรัพย์ถาวร โดยแสดงยอดคงเหลือ ณ วันต้นงวด การเพิ่มขึ้นและลดลงของค่าเสื่อมราคาสะสม ในระหว่างปีเช่นเดียวกับที่แสดงสินทรัพย์ถาวร และค่าเสื่อมราคาสะสมปลายงวด โดยแสดงต่อจากรายการของสินทรัพย์ถาวร และคำนวณมูลค่าตามบัญชีขึ้นต้นของสินทรัพย์ถาวร ณ วันต้นงวดและปลายงวด ดังนี้

ค่าเสื่อมราคาสะสม :					
ยอดคงเหลือ ณ 1 ม.ค. 2549	21,130	85,896	12,738	145,847	265,611
ค่าเสื่อมราคาประจำปี	1,850	12,095	3,692	15,990	33,627
มาจากบริษัทย่อย	103	2,046	-	184	2,333
จัดประเภทใหม่	(495)	(45)	1,072	(532)	-
ตัดจำหน่าย	(385)	(4,974)	(747)	(4,314)	(10,420)
ยอดคงเหลือ ณ 31 ธ.ค. 2549	22,203	95,018	16,755	157,175	291,151
มูลค่าตามบัญชีสุทธิ					
ยอดคงเหลือ ณ 31 ธ.ค. 2549	29,061	103,306	72,214	154,957	359,538
ยอดคงเหลือ ณ 31 ธ.ค. 2548	28,188	84,045	59,479	135,142	306,854

บริษัทฯ แสดงการวิเคราะห์ประมาณการขาดทุนจากการด้อยค่าของสินทรัพย์ที่รับรู้ในงวด ปัจจุบัน ต่อจากการแสดงสินทรัพย์ถาวรและค่าเสื่อมราคาสะสมภายใต้หมายเหตุประกอบงบการเงินเดียวกัน โดยแสดงยอดยกมา ณ วันต้นงวด ประมาณการเพิ่มขึ้นในระหว่างปี การจัด

ประมาณการการด้อยค่าของสินทรัพย์ถาวรวิเคราะห์ได้ ดังนี้

	ที่ดินและ อาคาร	น้ำมัน และแก๊ส	คลังน้ำมัน แท็งก์และ สถานีบริการ	โรงงาน เครื่องจักร อุปกรณ์ พาหนะ และอื่น ๆ	รวม
ยอดคงเหลือ ณ 1 ม.ค. 2549	351	843	917	4,123	6,234
เพิ่มระหว่างปี	118	307	23	152	600
จัดประเภทใหม่	143	-	149	(292)	-
ตัดจำหน่าย	(90)	(52)	(87)	(580)	(809)
ยอดคงเหลือ ณ 31 ธ.ค. 2549	522	1,098	1,002	3,403	6,025

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2549 และ 2548 กลุ่มบริษัทและบริษัทไม่มีสินทรัพย์ที่หยุดใช้งานหรือจำหน่ายออกบัญชี

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2549 และ 2548 กลุ่มบริษัทและบริษัทไม่มีสินทรัพย์ที่คิดค่าเสื่อมเต็มจำนวนแล้วแต่ยังคงใช้งานอยู่

บริษัทฯ เปิดเผยเกณฑ์ในการวัดค่าของวัสดุก่อสร้างไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 12 และแสดงมูลค่าตามบัญชีของงานระหว่างก่อสร้างไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 13 โดยแสดงยอดยกมา ณ ต้นงวด ต้นทุนของงานระหว่างก่อสร้างที่เพิ่มเพิ่มขึ้นหรือลดลงในระหว่างงวด และยอดคงเหลือ ณ ปลายงวด รวมทั้งอัตราการตั้งขึ้นเป็นทุนของต้นทุนการกู้ยืม ดังนี้

12. วัสดุก่อสร้าง

ณ 31 ธ.ค. 2549 และ 2548 กลุ่มบริษัทและบริษัทแสดงวัสดุก่อสร้างในราคาทุนของวัตถุดิบ เช่น เหล็กและทองแดงที่ใช้ในการก่อสร้างโครงการ

13. งานระหว่างก่อสร้าง

	การ		การตลาด		อื่น ๆ	รวม
	สำรวจ และการ ผลิต	การขุด เจาะ	และการ จำหน่าย	เคมี		
ยอดคงเหลือ ณ 1 ม.ค. 2549	10,884	14,185	9,959	10,902	2,146	48,073
เพิ่มระหว่างปี	35,447	21,714	9,902	12,195	1,714	80,972
เพิ่มจากหน่วยควบคุมรวม	91	-	-	138	-	229
ส่วนของบริษัทย่อย	462	5,994	-	-	-	6,456
ตัดจ่ายหลุมสำรวจ	(3,960)	-	-	-	-	(3,960)
โอนเป็นสินทรัพย์ถาวร	(26,504)	(26,849)	(9,707)	(15,792)	(161)	(79,013)
ยอดคงเหลือ ณ 31 ธ.ค. 2549	16,420	15,044	10,151	7,443	3,699	52,757

อัตราดอกเบี้ยของต้นทุนการกู้ยืมต่อปีที่รวมเป็นราคาทุนสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธ.ค. 2549 ของกลุ่มบริษัท อยู่ระหว่าง 3.6% ถึง 6.1%

โดยสรุปแล้วการเปิดเผยข้อมูลของบริษัท Sinopec corp. เป็นไปตามที่มาตรฐานการบัญชีของสาธารณรัฐประชาชนจีนกำหนดไว้

1.2.2 แนวปฏิบัติทางการบัญชี เรื่อง ต้นทุนการกู้ยืม

1) มาตรฐานการบัญชีของสาธารณรัฐประชาชนจีน ฉบับที่ 17 เรื่อง ต้นทุนการกู้ยืม

1.1 การรับรู้รายการ ต้นทุนการกู้ยืม คือ ดอกเบี้ยที่เกิดขึ้นโดยการกู้ยืมเงินของกิจการ การตัดบัญชีส่วนขาดหรือส่วนเกิน ที่เกี่ยวกับการกู้ยืมและผลต่างจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศที่เกิดจากการกู้ยืม ต้นทุนกู้ยืมที่มีวัตถุประสงค์เฉพาะ คือ การกู้ยืมเงินมาเฉพาะสำหรับจัดหาสินทรัพย์หรือก่อสร้างสินทรัพย์ เกณฑ์ การรับรู้รายการของต้นทุนการกู้ยืม มีดังนี้

(1) ดอกเบี้ยที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับต้นทุนการกู้ยืมที่มีวัตถุประสงค์เฉพาะ และการตัดบัญชีของส่วนขาดหรือส่วนเกินที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งผลต่างจากอัตราแลกเปลี่ยนที่เกิดขึ้นจากการกู้ยืมที่มีวัตถุประสงค์เฉพาะ ถือเป็นทุนส่วนหนึ่งของต้นทุนการกู้ยืมของสินทรัพย์ สำหรับดอกเบี้ย การตัดบัญชีส่วนขาด ส่วนเกินและผลต่างจากอัตราแลกเปลี่ยนของเงินกู้อื่น ๆ ถือเป็นค่าใช้จ่ายในงวดที่เกิดสินทรัพย์ขึ้น

(2) ต้นทุนที่เกี่ยวกับการจัดการการกู้ยืมเงิน ที่มีวัตถุประสงค์โดยเฉพาะ ก่อนที่สินทรัพย์ที่เกี่ยวข้องจะจัดหาหรือก่อสร้างแล้วเสร็จตามวัตถุประสงค์ควรรับรู้ราคาทุนในงวดซึ่งได้สินทรัพย์นั้นมา ส่วนที่เกิดหลังรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในงวดแต่ถ้าจำนวนเงินของต้นทุนการจัดการ

12) การวัดมูลค่า การตั้งขึ้นเป็นทุนของสินทรัพย์ถาวรแบ่งได้เป็น 4 ส่วน ดังนี้

(1) การเริ่มคำนวณราคาทุน การตั้งขึ้นเป็นทุนของดอกเบี๋ย การตัดบัญชี ส่วนขาดส่วนเกินที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งผลต่างจากอัตราแลกเปลี่ยนสำหรับเงินกู้ยืมที่มีวัตถุประสงค์ โดยเฉพาะ จะเริ่มตั้งเป็นราคาทุนเมื่อเป็นไปตามเงื่อนไขดังนี้ รายจ่ายของสินทรัพย์นั้นอยู่ระหว่างเกิดขึ้น ต้นทุนการกู้ยืมเกิดขึ้น และสินทรัพย์อยู่ระหว่างการดำเนินการที่จำเป็นในการเตรียมสินทรัพย์ให้ใช้งานได้ตามวัตถุประสงค์

รายจ่ายที่เกิดขึ้นเพื่อจัดหาหรือก่อสร้างสินทรัพย์ จะรวมเฉพาะรายจ่ายที่เกิดจากการจ่ายเงินสด การโอนสินทรัพย์ที่ไม่ใช่ตัวเงิน หรือ การก่อหนี้สินจากการระบุนอัตราดอกเบี๋ย

(2) มูลค่าในการพิจารณำบันทึกเป็นราคาทุน ในระหว่างงวดบัญชีแต่ละงวด มูลค่าของต้นทุนดอกเบี๋ยที่จะคำนวณเป็นราคาทุนควรคำนวณโดยใช้อัตราส่วนถ่วงน้ำหนักของรายจ่ายที่เกิดขึ้นจริงสะสมสำหรับสินทรัพย์ที่จัดหาหรือก่อสร้างสินทรัพย์ถาวรถึงวันสิ้นงวด คุณ อัตรำส่วนทุน

อัตรำส่วนทุนควรกำหนดให้สอดคล้องกับเงื่อนไขข้างล่างนี้

- ถ้ามีการกู้ยืมเงินที่มีวัตถุประสงค์เฉพาะเพียงอย่างเดียวมาใช้ในการจัดหาสินทรัพย์หรือก่อสร้างสินทรัพย์ถาวร อัตรำส่วนทุนจะเป็นอัตรำการกู้ยืม
- ถ้าใช้เงินกู้ยืมที่มีวัตถุประสงค์เฉพาะมากกว่า 1 แห่งในการจัดหา หรือก่อสร้างสินทรัพย์ถาวร อัตรำส่วนทุนควรจะถ่วงน้ำหนักจากอัตรำดอกเบี๋ยของเงินกู้ยืมที่มีวัตถุประสงค์เฉพาะเหล่านั้น

ถ้ามีส่วนขาดหรือส่วนเกินของเงินกู้ยืมที่มีวัตถุประสงค์เฉพาะ ควรปรับปรุงเข้าเป็นต้นทุนดอกเบี๋ย โดยนำมูลค่าตามบัญชีที่ตัดจ่ายของส่วนขาดหรือส่วนเกิน ปรับกับอัตรำส่วนทุนที่เกี่ยวข้อง ส่วนขาดหรือส่วนเกินอาจตัดจ่ายโดยใช้ วิธีอัตรำดอกเบี๋ย หรือ วิธีเส้นตรง และจำนวนดอกเบี๋ยและการตัดจ่ายส่วนขาดหรือส่วนเกินที่ตั้งขึ้นเป็นทุนในแต่ละงวดบัญชี ไม่ควรเกินดอกเบี๋ยที่เกิดขึ้นจริงและการตัดจ่ายที่เกิดขึ้นจริงในระหว่างงวด

ถ้าเงินกู้ยืมที่มีวัตถุประสงค์เฉพาะอยู่ในรูปเงินตราต่างประเทศ จำนวนผลต่างของอัตราแลกเปลี่ยนที่รวมเป็นทุนในแต่ละงวดบัญชี ควรเป็นผลต่างของอัตราแลกเปลี่ยนจากต้นเงินของเงินตราต่างประเทศของเงินกู้ และควรให้สอดคล้องกับดอกเบี๋ยจ่าย

(3) การหยุดพักการรวมต้นทุนการกู้ยืมเป็นทุน จะหยุดพักเมื่อการจัดหาหรือการก่อสร้างสินทรัพย์ถาวรหยุดพักอย่างผิดปกติ และการหยุดชะงักในระหว่างงวดเกินกว่า 3 เดือน ต้นทุนทั้งหมดจะรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายสำหรับงวดปัจจุบัน จนกระทั่งการจัดหาหรือการก่อสร้างเริ่มทำต่อ อย่างไรก็ตาม การบันทึกต้นทุนการกู้ยืมเป็นทุนจะทำต่อได้เมื่อหยุดชะงักเป็นสิ่งจำเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการจัดเตรียมสินทรัพย์ให้ใช้งานได้ตามวัตถุประสงค์

(4) การหยุดคิดต้นทุนการกู้ยืมเป็นทุน ควรหยุดเมื่อสินทรัพย์ถาวรที่จัดหาหรือก่อสร้างสามารถใช้งานได้ตามเงื่อนไข ต้นทุนการกู้ยืมหลังจากนั้นจะรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในงวด หากสินทรัพย์ถาวรที่จัดหาหรือก่อสร้างต้องการการทดลองผลิตหรือทดลองดำเนินงาน จะถือว่าเป็นการหยุดพักใช้งานตามเงื่อนไข เมื่อทำการทดลองผลิตแล้วปรากฏว่าผลิตผลที่ได้มีคุณภาพตามปกติ หรือ ทดลองดำเนินงานแล้วปรากฏว่าสามารถดำเนินงานได้ปกติ

สำหรับสินทรัพย์ที่จัดหาหรือก่อสร้าง หากมีส่วนหนึ่งส่วนใดที่สร้างเสร็จแยกต่างหากและสามารถใช้งานได้ในขณะที่การก่อสร้างส่วนอื่น ๆ ยังไม่แล้วเสร็จ ต้นทุนของสินทรัพย์ในส่วนที่สมบูรณ์ให้หยุดรวมเป็นราคาทุน อย่างไรก็ตาม ถ้าส่วนอื่นของสินทรัพย์แล้วเสร็จ การตั้งเป็นต้นทุนก็จะหยุดเมื่อสินทรัพย์นั้นเสร็จ

1.3) การเปิดเผยข้อมูล ข้อมูลที่ควรเปิดเผยเกี่ยวกับต้นทุนการกู้ยืม มีดังนี้

- (1) จำนวนต้นทุนการกู้ยืมที่ตั้งขึ้นเป็นทุนในระหว่างงวด
- (2) อัตราที่ตั้งขึ้นเป็นทุนที่ใช้ในการประมาณราคาทุน

2) แนวปฏิบัติเกี่ยวกับต้นทุนการกู้ยืมของบริษัท China Petroleum & Chemical Corporation

สำหรับแนวปฏิบัติทางบัญชีเกี่ยวกับต้นทุนการกู้ยืม บริษัทฯ ใช้ชื่อว่า “ต้นทุนการกู้ยืม” (Borrowing Costs) บริษัทฯ แสดงดอกเบี้ยจ่ายที่ถือเป็นต้นทุนการกู้ยืมในภายใต้หมายเหตุประกอบงบการเงิน ข้อ 34 แสดงในรูปที่ 7 เรื่องค่าใช้จ่ายทางการเงิน

รูปที่ 7 แสดงแนวปฏิบัติทางบัญชีเกี่ยวกับต้นทุนการกู้ยืมในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

	The Group	
	2006 RMB millions	2005 RMB millions
Interest expenses incurred	8,896	7,166
Less: Capitalised interest expenses	832	601
Net interest expenses	8,064	6,565
Interest income	(554)	(382)
Foreign exchange losses	153	79
Foreign exchange gains	(934)	(996)
Total	6,729	5,266

จากรูปที่ 7 จะเห็นได้ว่าบริษัทแสดงดอกเบี้ยจ่ายทั้งหมดที่เกิดขึ้นจริงไม่ว่าจะกู้มาเพื่อวัตถุประสงค์ใดไว้ในงบกำไรขาดทุนเป็นค่าใช้จ่ายทางการเงิน หักด้วยดอกเบี้ยจากเงินกู้ที่นำไปบันทึกเป็นส่วนหนึ่งของราคาทุน ดังนี้

34 ค่าใช้จ่ายทางการเงิน	
ดอกเบี้ยจ่ายที่เกิดขึ้น	8,896
หัก : ดอกเบี้ยจ่ายที่นำไปเป็นทุน	832
ดอกเบี้ยจ่ายสุทธิ	8,064
ดอกเบี้ยรับ	(554)
ขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ	153
กำไรจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ	(94)
รวม	6,729

2.1) การรับรู้รายการและการวัดมูลค่า บริษัทฯ แสดงการรับรู้รายการต้นทุนการกู้ยืมเงินภายใต้หมายเหตุประกอบงบการเงิน ข้อ 2 แสดงในรูปที่ 8 เรื่องนโยบายการบัญชีที่สำคัญ
รูปที่ 8 แสดงตัวอย่างการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินเกี่ยวกับการรับรู้รายการต้นทุนการกู้ยืม

2 SIGNIFICANT ACCOUNTING POLICIES
(p) Borrowing costs
Borrowing costs incurred on specific borrowings for the construction of fixed assets are capitalised into the cost of the fixed assets during the construction period until the fixed assets are ready for their intended uses.
Except for the above, other borrowing costs are recognised as financial expenses in the income statement when incurred.

จากรูปที่ 8 เป็นตัวอย่างการเปิดเผยการรับรู้ต้นทุนการกู้ยืมในหมายเหตุของบริษัทฯ โดยเปิดเผยเกณฑ์ในการรับรู้รายการ ดังนี้

2 นโยบายการบัญชีที่สำคัญ

(p) ต้นทุนการกู้ยืม

ต้นทุนการกู้ยืมที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะสำหรับก่อสร้างสินทรัพย์ถือเป็นราคาทุนของสินทรัพย์ถาวรระหว่างก่อสร้าง จนกระทั่งสินทรัพย์ที่ก่อสร้างสามารถใช้งานได้ตามเงื่อนไข

นอกเหนือจากนี้ ต้นทุนกู้ยืมเพื่อวัตถุประสงค์อื่นถือเป็นค่าใช้จ่ายในงวดที่เกิดขึ้น

2.2) การเปิดเผยข้อมูล บริษัท ฯ เปิดเผยการรับรู้รายการเกี่ยวกับต้นทุนการกู้ยืมภายใต้หมายเหตุประกอบงบการเงิน ข้อ 2 เรื่องนโยบายการบัญชีที่สำคัญ (รูปที่ 8) และเปิดเผยรายละเอียดเกี่ยวกับต้นทุนการกู้ยืมเพิ่มเติม ในข้อ 13 เรื่องงานระหว่างก่อสร้าง แสดงในรูปที่ 9
รูปที่ 9 แสดงตัวอย่างการเปิดเผยรายละเอียดต้นทุนการกู้ยืมในหมายเหตุ

13 CONSTRUCTION IN PROGRESS

The Group

	Exploration and production RMB millions	Refining RMB millions	Marketing and distribution RMB millions	Chemicals RMB millions	Others RMB millions	Total RMB millions
Balance at 1 January 2006	10,884	14,185	9,956	10,902	2,146	48,073
Addition for the year	35,447	21,714	9,902	12,195	1,714	80,972
Addition for the year of jointly controlled entities	91	—	—	138	—	229
Acquisition of a subsidiary	462	5,994	—	—	—	6,456
Dry hole costs written off	(3,960)	—	—	—	—	(3,960)
Transferred to fixed assets	(26,504)	(26,849)	(9,707)	(15,792)	(161)	(79,013)
Balance at 31 December 2006	16,420	15,044	10,151	7,443	3,699	52,757

The interest rates per annum at which borrowing costs were capitalised for the year ended 31 December 2006 by the Group ranged from 3.6% to 6.1% (2005: 3.3% to 6.6%).

The Group's proportionate share of the jointly controlled entities' construction in progress at 31 December 2006 in the exploration and production and the chemicals segments were RMB 2,980 million (2005: RMB 2,888 million) and RMB 603 million (2005: RMB 504 million), respectively.

จากรูปที่ 9 เป็นตัวอย่างการเปิดเผยการแสดงรายละเอียดต้นทุนการกู้ยืมบริษัทฯ อัตราที่ตั้งขึ้นเป็นทุนที่ใช้ในการประมาณราคาทุน โดยเปิดเผยข้อมูลต่อจากงานระหว่างก่อสร้าง ดังนี้

13. งานระหว่างก่อสร้าง

	การ		การตลาด		อื่น ๆ	รวม
	สำรวจ และการ ผลิต	การขุด เจาะ	และการ จำหน่าย	เคมี		
ยอดคงเหลือ ณ 1 ม.ค. 2549	10,884	14,185	9,959	10,902	2,146	48,073
เพิ่มระหว่างปี	35,447	21,714	9,902	12,195	1,714	80,972
เพิ่มจากหน่วยควบคุมรวม	91	-	-	138	-	229
ส่วนของบริษัทย่อย	462	5,994	-	-	-	6,456
ตัดจ่ายหลุมสำรวจ	(3,960)	-	-	-	-	(3,960)
โอนเป็นสินทรัพย์ถาวร	(26,504)	(26,849)	(9,707)	(15,792)	(161)	(79,013)
ยอดคงเหลือ ณ 31 ธ.ค. 2549	16,420	15,044	10,151	7,443	3,699	52,757

อัตราดอกเบี้ยของต้นทุนการกู้ยืมต่อปีที่รวมเป็นราคาทุนสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธ.ค. 2549 ของกลุ่มบริษัท อยู่ระหว่าง 3.6% ถึง 6.1%

สรุปแล้วแนวปฏิบัติทางการบัญชีเกี่ยวกับต้นทุนการกู้ยืม การเปิดเผยข้อมูลของบริษัท Sinopec corp. เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีของสาธารณรัฐประชาชนจีนกำหนดไว้

1.2.3 แนวปฏิบัติทางการบัญชี เรื่อง เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้น

1) มาตรฐานการบัญชีของสาธารณรัฐประชาชนจีนฉบับที่ 13 เรื่อง เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้น

1.1) การรับรู้รายการ เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้น หมายถึง ผลของเหตุการณ์ในอดีต ซึ่งต้องได้รับการยืนยันจากเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นหรือไม่เกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งอาจเกิดได้ทั้งหนี้สินและสินทรัพย์ หากเป็นหนี้สินจะไม่สามารถรับรู้เป็นหนี้สินได้ เนื่องจากความน่าจะเป็นที่กิจการจะสูญเสียประโยชน์เชิงเศรษฐกิจอยู่ในระดับไม่ถึงความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ และกิจการไม่สามารถวัดมูลค่าภาระผูกพันได้อย่างน่าเชื่อถือ

กิจการจะรับรู้ประมาณการหนี้สินของเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้น เมื่อเป็นไปตามเงื่อนไขดังนี้ ภาระผูกพันนั้นเป็นภาระผูกพันที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่กิจการจะสูญเสียทรัพยากรที่มีประโยชน์เชิงเศรษฐกิจของกิจการ เพื่อจ่ายชำระภาระผูกพันดังกล่าว และสามารถประมาณการภาระผูกพันได้อย่างน่าเชื่อถือ

หากกิจการคาดว่าจะได้รับรายจ่ายทั้งหมด หรือบางส่วนคืนจากบุคคลที่ 3 ตามจำนวนที่กิจการจ่ายชำระประมาณการหนี้สิน จะรับรู้รายจ่ายที่จะได้รับคืนเป็นสินทรัพย์ได้ ต่อเมื่อ

1.2) การวัดมูลค่า ในการประมาณค่าของภาระผูกพันที่จะต้องจ่าย ควรเป็นประมาณการที่ดีที่สุดของหนี้สิน ซึ่งคำนวณโดยใช้อัตราถัวเฉลี่ยระหว่างจำนวนสูงสุดและจำนวนต่ำสุดที่จะต้องจ่าย หากไม่สามารถระบุจำนวนที่จะต้องจ่ายได้ ประมาณการที่ดีที่สุดควรให้สอดคล้องกับวิธีการต่าง ๆ ดังนี้

- (1) กรณีที่ประมาณการหนี้สินเกี่ยวข้องกับภาระผูกพันเพียงรายการเดียว จำนวนเงินที่ต้องจ่ายทั้งหมด คือ ประมาณการที่ดีที่สุด
- (2) กรณีที่ประมาณการหนี้สินเกี่ยวข้องกับหลายรายการ ประมาณการที่ดีที่สุดคือ การพิจารณารายจ่ายทุกตัวที่จะเกิดขึ้น

1.3) การเปิดเผยข้อมูล กิจการจะไม่รับรู้ประมาณการหนี้สินที่อาจจะเกิดขึ้น และสินทรัพย์ที่อาจจะเกิดขึ้น

(1) ประมาณการหนี้สิน จะแยกแสดงต่างหากในงบดุลและเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องในหมายเหตุประกอบงบการเงิน ค่าใช้จ่ายหรือรายจ่ายที่เกี่ยวกับหนี้สิน แสดงในงบกำไรขาดทุนด้วยยอดสุทธิหลังหักประมาณการหนี้สินที่จะได้รับชดเชย

(2) หนี้สินที่อาจจะเกิดขึ้นที่ต้องเปิดเผยในหมายเหตุประกอบงบการเงิน ได้แก่ ประมาณการหนี้สินเกี่ยวกับส่วนลดในตัวแลกเปลี่ยน คดีความที่อยู่ระหว่างการฟ้องร้องหรือตัดสินแล้วและอาจทำให้เกิดความเสียหายต่อกิจการ การค้าประกันแก่กิจการอื่น และหนี้สินอื่นที่มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่กิจการอาจสูญเสียผลประโยชน์ในอนาคต ข้อมูลที่ต้องเปิดเผยเกี่ยวกับหนี้สินที่อาจจะเกิดขึ้น มีดังนี้

คำอธิบายโดยสังเขปเกี่ยวกับหนี้สินที่อาจจะเกิดขึ้น

จำนวนประมาณการหนี้สินที่อาจจะเกิดขึ้นที่มีผลกระทบต่องบการเงิน (ถ้าสามารถประมาณได้อย่างมีเหตุผล) และความเป็นไปได้ในการได้รับคืน

กรณีคดีความที่อยู่ระหว่างดำเนินคดี หรือคดีได้สิ้นสุดแล้ว อาจทำให้เกิดความเสียหายต่อกิจการ กิจการไม่ควรปกปิดข้อมูลดังกล่าว แต่ควรเปิดเผยเหตุการณ์ดังกล่าวด้วย

(3) สินทรัพย์ที่อาจจะเกิดขึ้น ตามปกติจะไม่เปิดเผยไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน แต่หากมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่กิจการจะได้รับผลประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคต ควรเปิดเผยไว้ในหมายเหตุหากสามารถประมาณการผลกระทบต่องบการเงิน

2) แนวปฏิบัติเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นของบริษัท China Petroleum & Chemical Corporation

สำหรับแนวปฏิบัติทางบัญชีเกี่ยวกับประมาณการหนี้สิน หนี้สินที่อาจเกิดขึ้นและสินทรัพย์ที่อาจเกิดขึ้น บริษัทฯ ใช้ชื่อว่า “เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้น” (Contingencies)

2.1) การรับรู้รายการ บริษัทฯเปิดเผยการรับรู้รายการไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 2 แสดงในรูปที่ 10 เรื่องนโยบายการบัญชีที่สำคัญ

รูปที่ 10 แสดงแนวปฏิบัติในการรับรู้รายการเกี่ยวกับประมาณการหนี้สินและหนี้สินที่อาจเกิดขึ้น

<p>2 SIGNIFICANT ACCOUNTING POLICIES (Continued)</p> <p>(y) Provisions and contingent liabilities</p> <p>Provisions are recognised when the Group has a present obligation as a result of a past event, it is probable that an outflow of economic benefits will be required to settle the obligations and a reliable estimate can be made.</p> <p>Where it is not probable that the settlement of the above obligation will cause an outflow of economic benefits, or the amount of the outflow cannot be estimated reliably, the obligation is disclosed as a contingent liability.</p>

จากรูปที่ 10 เป็นตัวอย่างการเปิดเผยการรับรู้รายการเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นของบริษัท Sinopec Corp. โดยบริษัทฯ รับรู้ประมาณการหนี้สินของเหตุการณ์ที่อาจจะเกิดขึ้น เป็นภาระผูกพันที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน เมื่อมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่กิจการจะสูญเสียทรัพยากรที่มีประโยชน์เชิงเศรษฐกิจและสามารถประมาณการภาระผูกพันได้อย่างน่าเชื่อถือ จะบันทึกการรับรู้รายการในงบการเงิน ส่วนหนี้สินที่อาจเกิดขึ้นจะไม่รับรู้รายการในงบการเงิน โดยเปิดเผยในหมายเหตุประกอบงบการเงิน ดังนี้

2 นโยบายการบัญชีที่สำคัญ

(y) ประมาณการหนี้สินและหนี้สินที่อาจเกิดขึ้น

ประมาณการหนี้สินรับรู้รายการเมื่อกลุ่มบริษัทแสดงการภาระผูกพันจากผลของเหตุการณ์ในอดีตซึ่งมีความเป็นไปได้ที่จะเสียประโยชน์เชิงเศรษฐกิจออกไป เมื่อเกิดภาระผูกพันและสามารถประมาณการได้อย่างน่าเชื่อถือ

หากไม่มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่จะเสียประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคต หรือ ไม่สามารถประมาณจำนวนเงินได้อย่างน่าเชื่อถือ ภาระผูกพันดังกล่าวจะเปิดเผยเป็นหนี้สินที่อาจเกิดขึ้น

2.2) การวัดมูลค่า บริษัทใช้ประมาณการที่ดีที่สุดของหนี้สินในการบันทึกบัญชีหนี้สินในงบการเงิน

2.3) การเปิดเผยข้อมูล บริษัทฯ เปิดเผยเกณฑ์ในการรับรู้รายการเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นในหมายเหตุประกอบงบการเงินในส่วนของนโยบายการบัญชี (รูปที่ 10) มูลค่าของประมาณการหนี้สินที่เข้าเกณฑ์ในการรับรู้รายการในงบดุล โดยเปิดเผยข้อมูลค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับหนี้สินในหมายเหตุประกอบงบการเงิน เช่น ประมาณการมูลค่าเริ่มแรกสำหรับลูกหนี้การค้าและสินค้างเหลือ เปิดเผยไว้ในหมายเหตุ ข้อ 16 แสดงในรูปที่ 11 เรื่องภาษีทรัพย์สินค้างจ่ายและหนี้สิน

16 DEFERRED TAX ASSETS AND LIABILITIES		
	The Group	
	2006	2005
	RMB millions	RMB millions
Current		
Provisions, primarily for receivables and inventories	3,526	3,444
Accruals	865	456
Non-current		
Fixed assets	2,220	1,642
Tax value of losses carried forward	53	128
Others	46	31
Deferred tax assets	6,710	5,701

จากรูปที่ 11 เป็นตัวอย่างการแสดงรายการเกี่ยวกับประมาณการหนี้สินที่บริษัทฯ รับรู้รายการในงบการเงินและเปิดเผยข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงิน ดังนี้

16. ภาษีทรัพย์สินค้างจ่ายและหนี้สิน	
หมุนเวียน	
ประมาณการมูลค่าเริ่มแรกสำหรับลูกหนี้การค้า	
และสินค้างเหลือ	3,526
ค้างจ่าย	865
ไม่หมุนเวียน	
สินทรัพย์ถาวร	2,220
ภาษีมูลค่าเพิ่มของขาดทุนล่วงหน้า	53
อื่น	46
ภาษีทรัพย์สินค้างจ่าย	6,710

ส่วนหนี้สินที่อาจจะเกิดขึ้น บริษัทฯ เปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องในหมายเหตุประกอบงบการเงิน ได้แก่ คำอธิบายพอสังเขปของหนี้สินที่อาจจะเกิดขึ้น จำนวนประมาณการหนี้สินที่

รูปที่ 12 แสดงแนวปฏิบัติในการเปิดเผยข้อมูลในหมายเหตุประกอบงบการเงินเกี่ยวกับหนี้สินที่อาจเกิดขึ้น

45 CONTINGENT LIABILITIES

(a) The Company has been advised by its PRC lawyers that, except for liabilities constituting or arising out of or relating to the business assumed by the Company in the Reorganisation, no other liabilities were assumed by the Company, and the Company is not jointly and severally liable for other debts and obligations incurred by Sinopec Group Company prior to the Reorganisation.

(b) At 31 December 2006, guarantees given by the Group and the Company to banks in respect of banking facilities granted to the parties below are as follows:

	The Group	
	2006	2005
	RMB millions	RMB millions
Subsidiaries	—	—
Associates and jointly controlled entities	160	79
Total	160	79

Environmental contingencies
To date, the Group has not incurred any significant expenditure for environmental remediation, is currently not involved in any environmental remediation, and has not accrued any amounts for environmental remediation relating to its operations. Under existing legislation, management believes that there are no probable liabilities that will have a material adverse effect on the financial position or operating results of the Group. The PRC government, however, has moved and may move further towards more rigorous enforcement of applicable laws, and towards the adoption of more stringent environmental standards. Environmental liabilities are subject to considerable uncertainties which affect the Group's ability to estimate the ultimate cost of remediation efforts. These uncertainties include: i) the exact nature and extent of the contamination at various sites including, but not limited to refineries, oil fields, service stations, terminals and land development areas, whether operating, closed or sold; ii) the extent of required cleanup efforts; iii) varying costs of alternative remediation strategies; iv) changes in environmental remediation requirements; and v) the identification of new remediation sites. The amount of such future cost is indeterminable due to such factors as the unknown magnitude of possible contamination and the unknown timing and extent of the corrective actions that may be required. Accordingly, the outcome of environmental liabilities under proposed or future environmental legislation cannot reasonably be estimated at present, and could be material. The Group paid normal routine pollutant discharge fee of approximately RMB 1,637 million for the year ended 31 December 2006 (2005: RMB 493 million).

Legal contingencies
The Group is a defendant in certain lawsuits as well as the named party in other proceedings arising in the ordinary course of business. While the outcomes of such contingencies, lawsuits or other proceedings cannot be determined at present, management is of the opinion that any resulting liabilities will not have a material adverse effect on the financial position or operating results of the Group.

จากรูปที่ 12 เป็นตัวอย่างการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับหนี้สินที่อาจเกิดขึ้นในหมายเหตุประกอบงบการเงินของบริษัท Sinopec Corp. ซึ่งเปิดเผยเกี่ยวกับคำอธิบายข้อมูลประมาณการหนี้สินเกี่ยวกับการค้าประกันแก่กิจการอื่น และจำนวนประมาณการหนี้สินที่อาจกระทบต่องบการเงิน ดังนี้

45 หนี้สินที่อาจเกิดขึ้น

(a) บริษัทได้รับคำแนะนำโดยทนายจากสาธารณรัฐประชาชนจีนว่า การคาดการณ์สำหรับหนี้สินที่เกิดขึ้นหรือเพิ่มขึ้นจากการสันนิษฐาน โดยบริษัทในการปฏิรูป และบริษัทไม่ร่วมและรับผิดชอบหนี้สินอื่น ๆ และข้อผูกมัดที่เกิดโดยกลุ่มบริษัท Sinopec ก่อนการปฏิรูป

(b) ณ 31 ธันวาคม 2549 การค้าประกันโดยกลุ่มบริษัทและบริษัทต่อธนาคาร เพื่อความสะดวกในการยินยอมต่อบริษัท ดังนี้

บริษัทย่อย	-
บริษัทในเครือและหน่วยควบคุมย่อย	160
รวม	160

นอกจากนี้บริษัทฯ ยังเปิดเผยคำอธิบายเกี่ยวกับหนี้สินที่อาจเกิดขึ้นเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและกฎหมาย คดีความที่อยู่ระหว่างดำเนินคดี ดังนี้

สภาพแวดล้อมที่อาจเกิดขึ้น

ณ วันนี้ กลุ่มบริษัทยังไม่มีสัญญาณเกี่ยวกับรายจ่ายเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ไม่มีความเกี่ยวพันกับสิ่งแวดล้อม และไม่มีรายจ่ายของสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นมีผลต่อการดำเนินงานของกลุ่มบริษัท ภายใต้กฎหมายควบคุม ผู้บริหารเชื่อว่าไม่มีความเป็นไปได้ของหนี้สินที่จะมีผลกระทบต่อฐานะการเงินและหรือการดำเนินงานของกลุ่มบริษัท รัฐบาลสาธารณรัฐประชาชนจีนอาจมีการเปลี่ยนแปลงกฎหมายสิ่งแวดล้อมให้มีความเข้มงวดเพิ่มขึ้น หนี้สินเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมเป็นเรื่องหลักในการพิจารณาความไม่แน่นอนซึ่งอาจกระทบต่อความสามารถของกลุ่มบริษัทที่จะคาดการณ์ราคาทุนที่อาจจะเกิดขึ้น ความไม่แน่นอนนี้รวมถึง 1) ธรรมชาติและสิ่งเจือปนต่าง รวมถึงการไม่จำกัดการกลั่น พื้นที่น้ำมัน สถานีบริการน้ำมัน คลังสินค้าและพื้นที่ในการพัฒนาไม่ว่าจะดำเนินงาน ปิดหรือขาย 2) ขอบเขตในการทำความสะอาด 3) ราคาทุนของทางเลือกกลยุทธ์ที่หลากหลาย 4) การเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมที่ต้องการ และ 5) การระบุของเอกลักษณ์ใหม่ จำนวนของราคาทุนในอนาคตเป็นปัจจัยที่ไม่รู้สิ่งเจือปน ขอบเขตของเวลาที่แก้ไขจนถูกต้องตามกฎหมายสิ่งแวดล้อมยังไม่สามารถคาดคะเนได้ในปัจจุบันและอาจเป็นวัตถุประสงค์ กลุ่มบริษัทจ่ายค่าธรรมเนียมในการปล่อยของเสียประมาณ 1,637 พันล้านหยวน สำหรับปีสิ้นสุด 31 ธันวาคม 2549 (2548 ประมาณ 493 พันล้านหยวน)

คดีความที่อาจเกิดขึ้น

กลุ่มบริษัทเป็นจำเลยในการฟ้องร้องคดีร่วมกับบริษัทในเครือในการดำเนินธุรกิจตามปกติของธุรกิจ ผลของเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นนั้น อยู่ระหว่างการดำเนินคดียังไม่ประมาณได้ในปัจจุบัน ซึ่งยังไม่ผลกระทบกับผลการดำเนินงานและฐานะของกลุ่มบริษัท

สรุปแล้วแนวปฏิบัติทางการบัญชีเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้น ในเรื่องการเปิดเผยข้อมูลของบริษัท Sinopec Corp. เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีของสาธารณรัฐประชาชนจีนกำหนดไว้

1.2.4 แนวปฏิบัติทางการบัญชี เรื่อง การรับรู้รายได้

1) มาตรฐานการบัญชีของสาธารณรัฐประชาชนจีน ฉบับที่ 14 เรื่อง การรับรู้รายได้

1.1) การรับรู้รายการและการวัดมูลค่า รายได้ หมายถึง กระแสเข้าของประโยชน์เชิงเศรษฐกิจ (ก่อนหักค่าใช้จ่าย) ในรอบระยะเวลาบัญชี ที่เกิดจากกิจกรรมตามปกติของกิจการ (การขายสินค้า การให้บริการ และการให้ผู้อื่นใช้สินทรัพย์) ส่งผลให้ส่วนของเจ้าของเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ไม่รวมถึงเงินทุนที่ได้รับจากผู้ถือหุ้น ซึ่งสามารถแบ่งการรับรู้ได้เป็น 3 ส่วนหลัก ดังนี้

(1) รายได้จากการขายสินค้า ควรรับรู้รายได้เมื่อเข้าเงื่อนไขทุกข้อ ดังนี้ กิจการได้โอนความเสี่ยงและผลตอบแทนที่เป็นสาระสำคัญของความเป็นเจ้าของให้แก่ผู้ซื้อแล้ว ไม่เกี่ยวข้องในการบริหารสินค้าอย่างต่อเนื่องเหมือนเป็นเจ้าของ หรือไม่ได้ควบคุมสินค้าที่ขายไปแล้ว สามารถวัดมูลค่าได้รายได้ได้อย่างน่าเชื่อถือและสามารถวัดต้นทุนที่เกิดขึ้นอันเนื่องมาจากรายการบัญชีนั้นได้อย่างน่าเชื่อถือ

การรับรู้รายได้จากการขายสินค้าตามที่ตกลงกับผู้ซื้อส่วนลดเงินสดจะรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายตามรอบระยะเวลาบัญชีที่เกิดขึ้น และส่วนลดจ่ายจะบันทึกเป็นยอดหักจากรายได้ตามรอบระยะเวลานั้น การรับคืนสินค้าแสดงเป็นยอดหักจากรายได้ตามรอบระยะเวลาบัญชีที่มีการคืนสินค้า

(2) รายได้จากการให้บริการ ควรรับรู้รายได้จากการให้บริการเมื่อเป็นไปตามเงื่อนไขทุกข้อ ต่อไปนี้ สามารถวัดมูลค่าของจำนวนรายได้และต้นทุนได้อย่างน่าเชื่อถือ มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่กิจการจะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจจากรายการบัญชีนั้นและกิจการสามารถวัดขึ้นความสำเร็จของการให้บริการได้อย่างน่าเชื่อถือ ซึ่งการวัดขึ้นความสำเร็จยังสามารถเลือกใช้วิธีหนึ่งวิธีใดดังต่อไปนี้

การสำรวจงานที่ทำแล้วเสร็จ

อัตราส่วนของการบริการที่ให้งานถึงปัจจุบันเทียบกับบริการทั้งสิ้นที่ต้องให้ สัดส่วนต้นทุนที่เกิดขึ้นจนถึงปัจจุบันกับประมาณการต้นทุนทั้งสิ้น

กรณีที่มีการให้บริการเริ่มขึ้น และเสร็จสิ้นภายในรอบระยะเวลาบัญชีเดียวกัน จะรับรู้รายได้ เมื่อการให้บริการเสร็จสิ้นแล้ว แต่หากการให้บริการเริ่มขึ้นและเสร็จสิ้นในรอบระยะเวลาบัญชีแตกต่างกันและสามารถประมาณผลของรายการบัญชีนั้นได้อย่างน่าเชื่อถือ กิจการต้องรับรู้รายได้จากการให้บริการเป็นรายได้ของกิจการ ณ วันที่ในงบดุลโดยใช้วิธีอัตราส่วนของงานที่ทำเสร็จ หากกิจการไม่สามารถประมาณผลของรายการบัญชีที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการได้อย่างน่าเชื่อถือ กิจการต้องรับรู้รายได้ไม่เกินจำนวนค่าใช้จ่ายที่ได้รับรู้ไปแล้วซึ่งคาดว่าจะได้รับคืน

(3) การรับรู้รายได้จากการให้ผู้อื่นใช้สินทรัพย์ รายได้ดอกเบี้ย และค่าสิทธิ ควรรับรู้เมื่อเป็นไปตามเงื่อนไขทุกข้อ ดังนี้ มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ ที่กิจการ จะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจของรายการบัญชีนั้น และสามารถวัดมูลค่าของจำนวนรายได้ได้อย่างน่าเชื่อถือ

กิจการต้องรับรู้รายได้ในรูปดอกเบี้ยและค่าสิทธิที่เกิดจากการให้ผู้อื่นใช้สินทรัพย์ของกิจการ และต้องรับรู้ดอกเบี้ยและค่าสิทธิตามเกณฑ์ดังต่อไปนี้ ดอกเบี้ย ต้องรับรู้ตามสัดส่วนของเวลา โดยคำนึงถึงอัตราผลตอบแทนที่แท้จริงของสินทรัพย์ ค่าสิทธิ ต้องรับรู้ตามเกณฑ์คงค้าง ซึ่งเป็นไปตามเนื้อหาของข้อตกลง

1.2) การเปิดเผยข้อมูล กิจการต้องเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับรายได้ ดังนี้

(1) นโยบายบัญชีที่กิจการใช้ในการรับรู้รายได้

(2) จำนวนรายได้ที่เป็นสาระสำคัญ ซึ่งรับรู้ระหว่างงวดตามประเภท เช่น การขายสินค้า การให้บริการ ดอกเบี้ยและค่าสิทธิ

2) **แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการรับรู้รายได้ของบริษัท China Petroleum & Chemical Corporation**

แนวปฏิบัตินี้ บริษัทฯ ใช้ชื่อว่า “รายได้” (Revenue)

2.1) การรับรู้รายการและการวัดมูลค่า บริษัทฯ เปิดเผยเกณฑ์การรับรู้รายได้ ภายใต้หมายเหตุประกอบงบการเงิน ข้อ 2 แสดงในรูปที่ 13 เรื่องนโยบายการบัญชีที่สำคัญ

รูปที่ 13 แสดงแนวปฏิบัติในการเปิดเผยเกณฑ์การรับรู้รายได้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

<p>2 SIGNIFICANT ACCOUNTING POLICIES</p> <p>(n) Revenue recognition Revenue is recognised only when it is probable that economic benefits will flow to the enterprises, and the amount of the inflow of economic benefits can be measured reliably. Revenue is recognised according to the following measures:</p> <p>(i) Revenues from sales of goods Revenues associated with the sale of crude oil, natural gas, petroleum and chemical products and all other items are recorded when the customer accepts the goods and the significant risks and rewards of ownership and title have been transferred to the buyer. No revenue is recognised if there are significant uncertainties regarding recovery of the consideration due, the possible return of goods, or when the amount of revenue and the costs incurred or to be incurred in respect of the transaction cannot be measured reliably.</p> <p>(ii) Revenues from rendering services Revenue from the rendering of services only involving in one accounting year is recognised in the income statement upon completion. If a transaction lasts more than one accounting years, when the outcome of the transaction involving the rendering of services can be estimated reliably, revenue from the rendering of services is recognised in the income statement in proportion to the stage of completion of the transaction based on the progress of work performed; or when the outcome of the transaction involving the rendering of services cannot be estimated reliably, revenues recognised only to the extent that costs incurred are expected to be recoverable.</p> <p>(iii) Interest Income Interest income is recognised on a time proportion basis according to the principal outstanding and the applicable rate.</p>	
---	--

จากรูปที่ 13 เป็นตัวอย่างในการแสดงแนวปฏิบัติทางการบัญชีของบริษัทๆ เกี่ยวกับการรับรู้รายได้ โดยจะรับรู้รายได้ในงบกำไรขาดทุนเมื่อมีความเป็นไปได้ที่กิจการจะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจ และสามารถประมาณจำนวนเงินได้อย่างน่าเชื่อถือ และเกณฑ์การรับรู้และการวัดมูลค่ารายได้แต่ละประเภท ดังนี้

2 นโยบายการบัญชีที่สำคัญ

(n) การรับรู้รายได้

รายได้จะรับรู้เมื่อมีความเป็นไปได้ที่กิจการจะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจ และสามารถวัดจำนวนประโยชน์ที่จะได้รับได้อย่างน่าเชื่อถือ รายได้จะรับรู้ตามเกณฑ์วัดค่า ดังนี้

(i) รายได้จากการขายสินค้า

รายได้ที่เกี่ยวกับการขายน้ำมันดิบ แก๊สธรรมชาติ ปิโตรเลียมและผลิตภัณฑ์เคมี ซึ่งทั้งหมดจะบันทึกเมื่อลูกค้าได้รับสินค้าและโอนความเสี่ยงที่เป็นสาระสำคัญและโอนกรรมสิทธิ์ในสินค้าให้แก่ผู้ซื้อ ไม่รับรู้รายได้ถ้ามีความไม่แน่นอนการชำระ มีความเป็นไปได้ที่จะคืนสินค้า หรือเมื่อจำนวนเงินของรายได้และต้นทุนที่เกิดขึ้นของรายการไม่สามารถวัดมูลค่าได้อย่างน่าเชื่อถือ

(ii) รายได้จากบริการ

รายได้จากการให้บริการไม่เกิน 1 ปีบัญชีจะรับรู้ในงบกำไรขาดทุนเมื่อแล้วเสร็จ ถ้ารายการเกิน 1 ปีบัญชี เมื่อต้นทุนในการให้บริการสามารถประมาณได้อย่างน่าเชื่อถือ รายได้จากบริการจะรับรู้ในงบกำไรขาดทุนตามสัดส่วนของงานที่ทำเสร็จ หรือหากไม่สามารถประมาณต้นทุนการให้บริการได้อย่างน่าเชื่อถือ รายได้จะรับรู้เพียงไม่เกินต้นทุนที่เกิดขึ้นที่สามารถระบุได้

(iii) รายได้ดอกเบี้ย

รายได้ดอกเบี้ยรับรู้ตามสัดส่วนของเวลาที่ถือไว้และอัตราผลตอบแทนที่แท้จริง

2.2) การเปิดเผยข้อมูล บริษัทฯ เปิดเผยเกณฑ์ในการรับรู้รายได้ไว้ในนโยบายการบัญชี (รูปที่ 13) และแสดงมูลค่าของรายได้ในงบกำไรขาดทุนและจำนวนรายได้ที่รับรู้ระหว่างรอบบัญชีตามส่วนงาน ภายใต้รายละเอียดหมายเหตุประกอบงบการเงิน ข้อ 32 เรื่องรายได้จากการดำเนินงานขั้นต้น และข้อ 46 เรื่องข้อมูลตามส่วนงาน แสดงในรูปที่ 14

รูปที่ 14 แสดงแนวปฏิบัติในการเปิดเผยการแสดงรายการรายได้ในหมายเหตุ

32 INCOME FROM PRINCIPAL OPERATIONS	
The income from principal operations represents revenue from sales of crude oil, natural gas, petroleum and chemical products net of value added tax. The Group's segmental information is set out in Note 46.	
During the year ended 31 December 2006, revenue from sales to top five customers amounted to RMB 88,354 million (2005: RMB 62,115 million) which accounted for 8% (2005: 8%) of income from principal operations of the Group.	
46 SEGMENTAL INFORMATION	
	2006 RMB millions
Income from principal operations	
Exploration and production	
External sales	23,282
Inter-segment sales	105,656
	128,938
Refining	
External sales	99,201
Inter-segment sales	471,571
	570,772
Marketing and distribution	
External sales	588,270
Inter-segment sales	4,601
	592,871
Chemicals	
External sales	209,133
Inter-segment sales	12,299
	221,432
Others	
External sales	124,693
Inter-segment sales	136,775
	261,468
Elimination of inter-segment sales	(730,902)
Income from principal operations	1,044,579

จากรูปที่ 14 เป็นตัวอย่างการเปิดเผยรายได้ของบริษัท Sinopec Corp. โดยแสดงรายได้จากการขายสินค้าและให้บริการเป็นรายได้จากการดำเนินงานในงบกำไรขาดทุน ดังนี้

32	รายได้จากการดำเนินงานขั้นต้น	
	รายได้จากการดำเนินงานขั้นต้นแสดงรายได้จากการขายน้ำมันดิบ ปิโตรเลียมและผลิตภัณฑ์เคมีสุทธิ	
	จากภาษีมูลค่าเพิ่ม ข้อมูลตามส่วนงานแสดงในหมายเหตุฯ ข้อ 46	
46	ข้อมูลจำแนกตามส่วนงาน	
	รายได้จากการดำเนินงานขั้นต้น	
	การสำรวจและการผลิต	
	ขายภายนอก	23,282
	ขายส่วนงานต่างประเทศ	105,656
		128,938
	การขุดเจาะ	
	ขายภายนอก	99,201
	ขายส่วนงานต่างประเทศ	471,571
		570,772
	การตลาดและการจำหน่าย	
	ขายภายนอก	588,270
	ขายส่วนงานต่างประเทศ	4,601
		592,871
	เคมี	
	ขายภายนอก	209,133
	ขายส่วนงานต่างประเทศ	12,299
		221,432
	อื่น ๆ	
	ขายภายนอก	124,693
	ขายส่วนงานต่างประเทศ	136,775
		261,468
	ประมาณการของขายส่วนงานต่างประเทศ	(730,902)
	รายได้จากการดำเนินงานขั้นต้น	1,044,579

สรุปแล้วแนวปฏิบัติทางการบัญชีเกี่ยวกับการรับรู้รายได้ ในส่วนการเปิดเผยข้อมูลของบริษัท Sinopec Corp. เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีของสาธารณรัฐประชาชนจีนกำหนดไว้

2. ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการบัญชีและแนวปฏิบัติทางการบัญชีของประเทศไทย

2.1 ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการบัญชีของประเทศไทย

2.1.1 สภาพแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อการบัญชีระหว่างประเทศ

1) แหล่งเงินทุนภายนอก

ประเทศไทยเริ่มเปิดตลาดหลักทรัพย์ เมื่อเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2505 ซึ่งปัจจุบันใช้ชื่อว่า ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และเนื่องจากระบบเศรษฐกิจเป็นแบบที่เปิดโอกาสให้มีการแข่งขันกันโดยเสรี จึงทำให้ประเทศไทยมีแนวโน้มในการระดมทุนจากต่างประเทศ เพื่อใช้พัฒนาประเทศ ส่งผลให้รายงานทางการเงินของประเทศไทยมุ่งเน้นรายงานทางการเงินต่อผู้ถือหุ้นเป็นหลัก

2) ระบบกฎหมาย

ประเทศไทยมีการปกครองในระบบประชาธิปไตยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข โดยมีรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดในการปกครองประเทศ และใช้ระบบกฎหมายแบบอ้างอิงระบบจารีตประเพณี (Common law) ระบบกฎหมายของประเทศไทยมี 3 ระบบคือ กฎหมายเอกชน กฎหมายมหาชนและกฎหมายระหว่างประเทศ

จากระบบกฎหมายของประเทศไทย ซึ่งอ้างอิงจากระบบจารีตประเพณี โดยมีการกำหนดกฎหมายเกี่ยวกับการบัญชี คือ พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2547 ซึ่งเป็นการกำหนดภาพรวมของระบบต่าง ๆ เช่น กำหนดให้ธุรกิจต่าง ๆ มีการจัดทำบัญชี กำหนดความรับผิดชอบของผู้มีหน้าที่ทำบัญชี ตลอดจนมีสถาบันวิชาชีพการบัญชีกำหนดให้มีการจัดทำบัญชีตามมาตรฐานการบัญชี คือ สภาวิชาชีพบัญชี ซึ่งเป็นองค์กรอิสระจึงส่งผลให้มาตรฐานการบัญชีของประเทศไทยมีแนวโน้มในการพัฒนาค่อนข้างเร็ว

3) ความสัมพันธ์ด้านเศรษฐกิจและการเมืองกับประเทศอื่น

3.1) ความสัมพันธ์ด้านเศรษฐกิจ ประเทศไทยมีความสัมพันธ์ทางการทูตกับนานาชาติกว่า 100 ประเทศ และยังให้ความร่วมมือกับนานาชาติเพื่อกระทำการอันเป็นประโยชน์ร่วมกันอีกด้วย โดยได้เข้าเป็นสมาชิกขององค์การระหว่างประเทศ เช่น องค์การสหประชาชาติ องค์การแรงงานระหว่างประเทศ องค์การอนามัยโลก องค์การอาหารและการเกษตรแห่งสหประชาชาติ องค์การการค้าโลก กองทุนการเงินระหว่างประเทศ และยังเข้าร่วมเป็นสมาชิกขององค์การระหว่างประเทศ ภายใต้การอุปถัมภ์ของสหประชาชาติ อาทิ องค์การแรงงานระหว่างประเทศ องค์การเพื่อการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ เป็นต้น (กรมประชาสัมพันธ์, สำนักนายกรัฐมนตรี, 2549: ออนไลน์) รวมทั้งองค์กรภายในภูมิภาค เช่น กลุ่ม

3.2) การเมือง ประเทศไทยมีการปกครองในระบบประชาธิปไตยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข โดยมีรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดในการปกครองประเทศและเป็นหลักในการจัดระเบียบแห่งอำนาจสูงสุดของรัฐ และกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างอำนาจอธิปไตยภายใต้รูปแบบการปกครองเป็นระบบรัฐสภา โดยมีหลักสำคัญว่า “อำนาจอธิปไตย มาจากปวงชนชาวไทย” และ “พระมหากษัตริย์ผู้เป็นประมุข” ทรงใช้อำนาจนิติบัญญัติทางรัฐสภาตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญแต่หลังจากการยึดอำนาจการปกครองแผ่นดินเมื่อวันที่ 19 กันยายน 2549 โดยคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข (คปค.) มีการประกาศยกเลิกรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 และประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราว พ.ศ. 2549 กำหนดให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และรัฐสภา โครงสร้างการบริหารราชการแผ่นดิน การจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดินของไทยในปัจจุบัน เป็นไปตามระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 ประกอบด้วยการบริหารราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น

ดังนั้น แนวโน้มในการพัฒนาด้านการบัญชีของประเทศไทย จึงเป็นการพัฒนามาตรฐานการบัญชีให้สอดคล้องกับมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ แต่ทั้งนี้ก็ต้องปรับใช้ให้เข้ากับสภาพแวดล้อมในประเทศ และมีการพัฒนาค่อนข้างเร็วเนื่องจากมีองค์กรที่พัฒนามาตรฐานการบัญชีที่เป็นอิสระ

4) ระดับเงินเฟ้อ

สถานการณ์เศรษฐกิจของประเทศไทยฟื้นตัวดีขึ้น หลังจากประสบมรสุมเศรษฐกิจและการเงินเมื่อหลายปีก่อน ปัจจุบันภาวะเศรษฐกิจโดยทั่วไปของประเทศไทยหวนกลับสู่ความมีเสถียรภาพและเติบโตอย่างมั่นคง จะเห็นได้จากอัตราเงินเฟ้ออยู่ในระดับต่ำ โดยมีอัตราเงินเฟ้ออยู่ที่ร้อยละ 4.5 ในปี 2548 และมีอัตราการเจริญเติบโตของ GDP 4.3%

5) ขนาดและความซับซ้อนของหน่วยธุรกิจของหน่วยงานและระดับการศึกษา

5.1) ขนาดและความซับซ้อนของหน่วยธุรกิจรูปแบบของธุรกิจโดยทั่วไปในประเทศไทยแบ่งเป็น 7 รูปแบบ ได้แก่

(1) เจ้าของคนเดียว (Sole Proprietorship) เป็นธุรกิจที่มีเจ้าของเพียงคนเดียว มักจะเป็นกิจการขนาดเล็ก เช่น ร้านค้าปลีก และกิจการบริการวิชาชีพ เป็นต้น ผู้เป็น

(2) ห้างหุ้นส่วน (Partnership) เป็นรูปแบบธุรกิจที่มีเจ้าของอย่างน้อยตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป เรียกว่าผู้เป็นหุ้นส่วนตกลงทำธุรกิจร่วมกัน กำหนดเงื่อนไขในการบริหารงาน และการแบ่งปันผลกำไรไว้ชัดเจน แบ่งเป็น 2 ชนิด คือ ห้างหุ้นส่วนสามัญ ห้างหุ้นส่วนประเภทนี้ผู้เป็นหุ้นส่วนทุกคนจะต้องรับผิดชอบในการชำระหนี้สินโดยไม่จำกัดจำนวน สามารถเลือกที่จะจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลหรือไม่จดทะเบียนก็ได้ และห้างหุ้นส่วนจำกัด ห้างหุ้นส่วนประเภทนี้ต้องจดทะเบียนเป็นนิติบุคคล สำหรับผู้เป็นหุ้นส่วนนั้นต้องมีหุ้นส่วนอย่างน้อย 1 คน รับผิดชอบชำระหนี้สินของห้างฯ โดยไม่จำกัดจำนวนและหุ้นส่วนที่เหลืออาจจะเป็นผู้ที่รับผิดชอบโดยจำกัดจำนวนหรือไม่จำกัดจำนวนก็ได้ ผู้เป็นหุ้นส่วนที่รับผิดชอบชำระหนี้สินของห้างฯ โดยไม่จำกัดเท่านั้นที่จะเป็นผู้บริหารงานของห้างฯ ในฐานะผู้จัดการได้

(3) บริษัทจำกัด (Corporation or Limited Company) เป็นกิจการที่จะต้อง มีผู้เริ่มก่อการจัดตั้งบริษัทอย่างน้อย 7 คน ร่วมกันจดทะเบียนตั้งบริษัท โดยกำหนดวัตถุประสงค์ ของบริษัท จำนวนทุนและจำนวนหุ้นจดทะเบียนให้ชัดเจน ทุนของบริษัทจะต้องแบ่งเป็นหุ้นตาม มูลค่า (Par Value) หุ้นละเท่า ๆ กัน เมื่อได้รับอนุมัติให้จัดตั้งบริษัทแล้วจะมีฐานะเป็นนิติบุคคล ผู้ซื้อหุ้นของบริษัทจะมีฐานะเป็นเจ้าของเรียกว่าผู้ถือหุ้น (Stockholders or Shareholders) ผู้ถือหุ้นจะ รับผิดชอบชำระหนี้สินของบริษัทโดยจำกัดจำนวนเพียงแค่มูลค่าหุ้นที่ตนยังชำระไม่ครบเท่านั้น หุ้น ของบริษัทจำกัดสามารถซื้อขายเปลี่ยนมือกันได้

(4) กิจการร่วมค้า (Joint Ventures) เป็นกิจการที่ตั้งขึ้นมาโดยมีลักษณะ คล้าย ๆ กับห้างหุ้นส่วนแต่ตั้งขึ้นมาเพื่อทำธุรกิจเฉพาะอย่างและจะเลิกกิจการเมื่อบรรลุวัตถุประสงค์ ที่กำหนดไว้ ผู้ที่เป็นผู้ร่วมค้าอาจร่วมกันในรูปแบบของนิติบุคคลร่วมกับนิติบุคคล หรือนิติบุคคลร่วมกับ บุคคลธรรมดา หรือบุคคลธรรมดาร่วมกับบุคคลธรรมดาก็ได้ การร่วมค้านี้อาจรวมกันเพื่อรวม เทคโนโลยี หรือเพื่อรวมทรัพยากรที่ฝ่ายหนึ่งมีแต่อีกฝ่ายหนึ่งขาดแคลน เพื่อทำธุรกิจอย่างใดอย่าง หนึ่งระยะสั้น ซึ่งจะก่อให้เกิดผลสำเร็จสมบูรณ์กว่าที่กิจการใดกิจการหนึ่งจะทำเพียงกิจการเดียว

(5) สหกรณ์ (Cooperative) เป็นธุรกิจที่มีได้หวังผลกำไรแต่เป็นธุรกิจที่ ตั้งขึ้นเพื่อช่วยเหลือสมาชิกของสหกรณ์ในด้านต่าง ๆ โดยมีต้นทุนต่ำ แล้วแต่วัตถุประสงค์ของ สหกรณ์ ผลกำไรของสหกรณ์จะแบ่งคืนให้สมาชิกตามสัดส่วนของจำนวนเงินที่สมาชิกใช้บริการ ของสหกรณ์และอีกส่วนหนึ่งแบ่งปันให้ตามส่วนของทุนที่สมาชิกรับมาลงทุน

5.2) ระดับการศึกษา ประเทศไทยมีอัตราการรู้หนังสือเฉลี่ยอยู่ที่ เพศชาย ร้อยละ 97.10 และเพศหญิง ร้อยละ 93.90 และมีจัดการศึกษา 3 รูปแบบ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2549: ออนไลน์) คือ

(1) การศึกษาในระบบ แบ่งเป็น 2 ระดับ คือ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย การศึกษาขั้นประถมศึกษา 6 ปี การศึกษาขั้นมัธยมศึกษาตอนต้น 3 ปีและการศึกษาขั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย 3 ปี หรือเรียกย่อ ๆ ว่า ระบบ 6-3-3 และระดับอุดมศึกษา หรือหลังการศึกษาระดับพื้นฐานซึ่งจะแบ่งออกเป็นระดับต่ำกว่าปริญญา โดยครอบคลุมการศึกษาในระดับประกาศนียบัตรหรืออนุปริญญาที่เรียนภายหลังจบการศึกษาระดับพื้นฐานแล้ว และระดับปริญญา ซึ่งแบ่งย่อยเป็นระดับปริญญาตรีและหลังปริญญาตรี

(2) การศึกษานอกระบบ เป็นการศึกษาที่มีความยืดหยุ่นในการกำหนด จุดมุ่งหมาย รูปแบบวิธีการจัดการศึกษา ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญของการสำเร็จการศึกษา โดยเนื้อหาและหลักสูตรจะต้องมีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของบุคคลแต่ละกลุ่ม

(3) การศึกษาตามอัธยาศัย เป็นการศึกษาที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองตาม ความสนใจ ศักยภาพ ความพร้อมและโอกาส โดยศึกษาจากบุคคล ประสบการณ์ สังคม สภาพแวดล้อม สื่อหรือแหล่งความรู้อื่น

ด้วยเหตุที่การศึกษาและความซับซ้อนของธุรกิจมีความสัมพันธ์กัน ดังนั้น ประเทศไทยมีระดับการศึกษาซับซ้อน ข้อมแสดงให้เห็นว่าธุรกิจของประเทศก็มีความซับซ้อน เช่นกัน

6) วัฒนธรรม

ประเทศไทยเป็นสังคมเกษตรกรรม มีลักษณะของครอบครัวเป็นครอบครัวใหญ่ คนในสังคมส่วนใหญ่ของประเทศนับถือพุทธศาสนาและยึดมั่นในขนบธรรมเนียมประเพณี และการนับถือระบบอาวุโส นอกจากนี้ยังมีความแตกต่างกันระหว่างสังคมชนบทกับสังคมเมือง

เอกลักษณ์ของวัฒนธรรมไทย

1. ความรักอิสรภาพหรือความเป็นไท
2. การย่ำความเป็นตัวของตัวเองหรือปัจเจกบุคคลนิยม
3. ความรู้สึกมักน้อย สันโดษ และพอใจในสิ่งที่มีอยู่
4. การทำบุญและการประกอบการกุศล
5. การย่ำการหาความสุขจากชีวิต

ดังนั้น จะเห็นได้ว่าวัฒนธรรมของไทย จัดเป็นปัจเจกบุคคลมีความเป็นอิสระ มีระดับความไม่เท่าเทียมกันในสังคมผู้ที่มีอำนาจมากมักเป็นผู้ที่ยอมรับในสังคม มีความไม่แน่นอน น้อยทำให้ประชาชนรู้สึกผ่อนคลาย จึงส่งผลให้แนวปฏิบัติทางการบัญชีมีการวัดมูลค่าทางการบัญชี ที่แท้จริง และเป็นสังคมที่ให้ความสำคัญค่านิยมที่เป็นวัตถุนิยม ซึ่งให้ความสำคัญต่อความสำเร็จที่สามารถมองเห็นและวัดได้ ทำให้การเปิดเผยข้อมูลมีแนวโน้มที่จะมีการเปิดเผยข้อมูลมากขึ้น

2.1.2 รูปแบบทางการบัญชีของประเทศไทย

ประเทศไทยมีการพัฒนาทางการบัญชี โดยอิงจากมาตรฐานการรายงานทางการเงินของคณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ ซึ่งมีการพัฒนารูปแบบทางการบัญชี คือ รูปแบบการนำเสนออย่างยุติธรรมและเปิดเผยอย่างเต็มที่ ดังนั้น มาตรฐานการบัญชีของประเทศไทยจึงมีรูปแบบทางการบัญชีแบบการนำเสนออย่างยุติธรรมและเปิดเผยอย่างเต็มที่(The Presentation / full Model)

2.1.3 กระบวนการกำหนดมาตรฐานการบัญชีของประเทศไทย

ตามพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 กำหนดให้มีสภาวิชาชีพรับทำหน้าที่เกี่ยวกับการดูแลวิชาชีพสอบบัญชี การออกและรับรองมาตรฐานการบัญชีก่อนการบังคับใช้ ซึ่งการจะประกาศใช้ได้ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการกำกับดูแลการประกอบวิชาชีพบัญชีและประกาศในราชกิจจานุเบกษา สภาวิชาชีพบัญชีกำหนดให้คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการบัญชี เป็นผู้กำหนดและปรับปรุงมาตรฐานการบัญชี (สภาวิชาชีพบัญชี, 2549: ออนไลน์) โดยมีขั้นตอนในการจัดทำ ดังนี้

1) คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการบัญชีศึกษา และพิจารณาเนื้อหาของมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศที่มีการปรับปรุงหรือที่ออกใหม่ เพื่อศึกษาถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นและวิเคราะห์ถึงหลักการบัญชีตลอดจนความพร้อมในการนำมาปฏิบัติใช้ในประเทศไทย

2) คณะกรรมการฯ จัดทำร่างมาตรฐานการบัญชีเป็นภาษาไทย โดยเป็นไปตามแนวทางที่กำหนดของมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศ ยกเว้น กรณีที่มีปัญหาในทางปฏิบัติ หรือไม่มีมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศรองรับ

3) คณะกรรมการฯ จัดสัมมนาพิจารณาจัดทำร่างมาตรฐานการบัญชี เพื่อรับฟังความเห็น

4) คณะกรรมการฯ นำข้อคิดเห็นที่ได้รับจากการจัดสัมมนาพิจารณาพิจารณา เพื่อ กำหนด ปรับปรุง หรือพัฒนาร่างมาตรฐานการบัญชี

5) คณะกรรมการฯ นำส่งร่างมาตรฐานการบัญชีที่กำหนดและปรับปรุงต่อคณะกรรมการสภาวิชาชีพบัญชี เพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการอนุกรรมการกลั่นกรองมาตรฐานการบัญชี เพื่อพิจารณาปัญหาในทางปฏิบัติ ซึ่งอาจทำให้เกิดความเสียหายต่อเศรษฐกิจของประเทศ หรือเป็นอุปสรรคต่อการประกอบกิจการ เพื่อให้คณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการบัญชีกำหนดปรับปรุงก่อนที่คณะกรรมการสภาวิชาชีพบัญชีจะนำเสนอเพื่อขอความเห็นชอบจาก กกบ.

2.1.4 หน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทางด้านการบัญชีของประเทศไทย

1) สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์ หรือ สำนักงานคณะกรรมการ กลต.

การจัดตั้ง จัดตั้งขึ้นตาม พ.ร.บ. หลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 หน้าที่ ทำหน้าที่วางนโยบายกำกับดูแลตลาดทุนทั้งระบบ อันได้แก่ การออกหลักทรัพย์จำหน่ายให้แก่ประชาชนในตลาดแรกธุรกิจการซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดรอง ตลอดจนการดำเนินงานของตลาดหลักทรัพย์ ศูนย์การซื้อขายหลักทรัพย์ และองค์กรที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจหลักทรัพย์ รวมถึงการเข้าถือหลักทรัพย์เพื่อครอบงำกิจการและการป้องกันการกระทำอันไม่เป็นธรรมเกี่ยวกับการซื้อขายหลักทรัพย์ นอกจากนี้ สำนักงาน กลต. ยังมีหน้าที่ในการสอดส่องการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ที่กำหนด ดูแลให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเป็นผู้ประกอบธุรกิจในตลาดทุนอย่างถูกต้องเป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณกำหนด

2) ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

การจัดตั้ง ก่อตั้งเมื่อวันที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2518 หน้าที่ ทำหน้าที่เป็นตลาดหุ้นหรือศูนย์กลางการซื้อขายหลักทรัพย์ แต่ตลาดหลักทรัพย์ไม่ได้ทำการซื้อขายหลักทรัพย์โดยตรง หากแต่ทำหน้าที่ในการควบคุมดูแลให้การซื้อขายหลักทรัพย์เป็นไปอย่างมีระเบียบ คล่องตัว และยุติธรรม เพื่อเป็นการสร้างความมั่นใจให้นักลงทุน และก่อให้เกิดการระดมเงินออกจากประชาชนไปลงทุนในกิจการต่าง ๆ บริษัทมหาชน จำกัดที่นำหุ้นทุนมาซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์ เรียกว่า หลักทรัพย์จดทะเบียน(Listed Security) โดยทั้งหลักทรัพย์จดทะเบียนและบริษัทจดทะเบียน ผู้ออกหลักทรัพย์จะต้องมีคุณสมบัติตรงตามที่ตลาดหลักทรัพย์กำหนด

3) ธนาคารแห่งประเทศไทย

การจัดตั้ง เปลี่ยนฐานะจากสำนักงานธนาคารชาติไทยให้เป็นธนาคารกลาง โดยการตราพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทย เมื่อวันที่ 28 เมษายน พ.ศ. 2485 และเปิดดำเนินการเมื่อวันที่ 10 ธันวาคม 2485

หน้าที่ ทำหน้าที่เกี่ยวกับกิจการของธนาคารกลางโดยกำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นผู้มีอำนาจและหน้าที่กำกับกิจการของธนาคารโดยทั่วไป โดยมีคณะกรรมการธนาคารแห่งประเทศไทย ประกอบด้วย ผู้ว่าการและรองผู้ว่าการ ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นประธานและรองประธานตามลำดับ และกรรมการไม่น้อยกว่า 5 ท่าน ซึ่งแต่งตั้งโดยคณะรัฐมนตรีเป็นผู้ควบคุมดูแลกิจการของธนาคาร

บทบาทและหน้าที่ของธนาคารแห่งประเทศไทย

- รักษาเสถียรภาพทางการเงิน โดยดำเนินนโยบายที่เหมาะสมต่อเศรษฐกิจ เพื่อก่อให้เกิดเสถียรภาพทางการเงินทั้งภายในและภายนอก เสถียรภาพภายใน ได้แก่ การรักษาเงินบาทเมื่อเทียบกับราคาและปริมาณสินค้า ส่วนเสถียรภาพภายนอก ได้แก่ การรักษาเงินบาทเมื่อเทียบกับสกุลเงินตราต่างประเทศ
- การกำกับดูแลสถาบันการเงิน กำกับดูแลและตรวจสอบการดำเนินงานของธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุนและบริษัทเครดิตฟองซิเอร์ รวมทั้งกิจการวิเทศธนกิจ ให้มีความมั่นคงและได้มาตรฐานสากล ตลอดจนดูแลการดำเนินงานของสถาบันการเงินให้เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ
- เป็นนายธนาคารและที่ปรึกษาด้านนโยบายเศรษฐกิจของรัฐบาล การเป็นนายธนาคารของรัฐบาลประกอบด้วย การให้บริการธุรกิจธนาคารแก่ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจอย่างทั่วถึงทั่วประเทศ ด้านการให้คำปรึกษานโยบายเศรษฐกิจแก่รัฐบาล ได้แก่ รวบรวมข้อมูล/วิเคราะห์ และประเมินภาวะเศรษฐกิจของไทยและต่างประเทศ เพื่อเสนอแนะนโยบายเศรษฐกิจแก่รัฐบาล และยังเป็นตัวแทนของรัฐบาลในองค์กรระหว่างประเทศต่าง ๆ อาทิ กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) กลุ่มธนาคารกลางแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (SEACEN) เป็นต้น

4) กรมพัฒนาธุรกิจการค้า

การจัดตั้ง เปลี่ยนชื่อมาจากกรมเดิม คือ “กรมทะเบียนการค้า” ตามการปฏิรูประบบราชการการครั้งใหญ่ ที่ใช้บังคับมาตั้งแต่วันที่ 3 ตุลาคม 2545 ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 และพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545

หน้าที่ มีหน้าที่ดูแลควบคุมความถูกต้องของการจัดทำบัญชีของบริษัทต่าง ๆ ให้ถูกต้องตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป การรับจดทะเบียนธุรกิจ งานด้านการส่งเสริมธุรกิจบริการและพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์

5) กรมสรรพากร

การจัดตั้ง เริ่มจัดตั้งเป็นหอรัษฎากรพิพัฒน์ขึ้นในปี พ.ศ. 2416 ต่อมา พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระราชดำริเห็นชอบ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ยกกรมสรรพากรมาขึ้นกับกระทรวงมหาดไทย เมื่อเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2442

หน้าที่มีหน้าที่ในการจัดเก็บภาษีตามประมวลรัษฎากรและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง และมีวัตถุประสงค์ในการควบคุมการบัญชีและการสอบบัญชี ดังนี้

- เพื่อให้มีการบันทึกรายได้และรายจ่ายตามความเป็นจริง
- อาศัยข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในสมุดบัญชีเป็นข้อมูลในการจัดเก็บภาษี
- เพื่อความเป็นธรรมในการเสียภาษีอากรและยังมีหน้าที่ควบคุมการ

ตรวจสอบบัญชีโดยผู้สอบบัญชีภาษีอากร

6) สภาวิชาชีพบัญชี

การจัดตั้ง เปลี่ยนชื่อมาจาก “สมาคมนักบัญชีและผู้สอบบัญชีรับอนุญาตแห่งประเทศไทย” ซึ่งจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547

หน้าที่ มีบทบาทและหน้าที่ที่สำคัญ คือ การกำหนดมาตรฐานการบัญชี มาตรฐานการสอบบัญชีและมาตรฐานอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับวิชาชีพบัญชีในทุก ๆ ด้าน คุณภาพ รวมถึงการกำหนดจรรยาบรรณสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพสอบบัญชี การกำกับดูแลผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ให้เป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพ พัฒนาผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี โดยให้ความรู้ ความเข้าใจ การฝึกอบรม รวมถึงให้คำปรึกษา หรือออกแนวปฏิบัติให้มีความชัดเจน เป็นต้น

2.2 แนวปฏิบัติทางการบัญชีของประเทศไทย

การศึกษาแนวปฏิบัติทางการบัญชีครั้งนี้อาศัยมาตรฐานการบัญชีของประเทศไทย (TAS) จำนวน 4 ฉบับ ได้แก่ ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ต้นทุนการกู้ยืม ประมาณการหนี้สิน หนี้สินที่อาจเกิดขึ้นและสินทรัพย์ที่อาจเกิดขึ้น และการรับรู้รายได้ รวมทั้งรายงานทางการเงินของบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) (บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน), 2550: ออนไลน์) ที่ปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีของประเทศไทยเพื่อเป็นตัวอย่างศึกษาแนวปฏิบัติที่ใช้ในการดำเนินงานของบริษัทในประเทศไทย โดยจะกล่าวถึงเฉพาะการรับรู้รายการ การวัดมูลค่า และการเปิดเผยข้อมูล

2.2.1 แนวปฏิบัติทางการบัญชีเกี่ยวกับ ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์

1) มาตรฐานการบัญชีของประเทศไทยฉบับที่ 32 เรื่อง ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์

1.1) การรับรู้รายการ ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ คือ สินทรัพย์ที่มีไว้เพื่อใช้ประโยชน์ในการผลิต การจำหน่ายสินค้าหรือบริการ ให้เช่าหรือใช้ในการบริหารงาน และกิจการ

1.2) การวัดมูลค่า ตาม TAS สามารถแบ่งได้เป็น 5 ส่วน ดังนี้

(1) การวัดมูลค่าเริ่มแรก กิจการต้องบันทึกมูลค่าเริ่มแรกของที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ที่เข้าเกณฑ์การรับรู้เป็นสินทรัพย์โดยใช้ราคาทุน ซึ่งราคาทุน ประกอบด้วยราคาซื้อ รวมภาษีนำเข้า ภาษีซื้อที่เรียกคืนไม่ได้ และต้นทุนทางตรงอื่น ๆ เช่น ต้นทุนการเตรียมสถานที่ ต้นทุนการขนส่งเริ่มแรกและการเก็บรักษา ต้นทุนการติดตั้ง ค่าธรรมเนียมวิชาชีพ เป็นต้น

กรณีที่เกิดการสร้างสินทรัพย์ขึ้นใช้เอง ราคาทุนของสินทรัพย์ที่สร้างขึ้น ให้ใช้หลักการเดียวกับการกำหนดราคาทุนของสินทรัพย์ที่ได้มา

กรณีแลกเปลี่ยนสินทรัพย์ ถ้าเป็นสินทรัพย์ที่คล้ายคลึงกัน บันทึกราคา ทุนด้วยราคาตามบัญชีของสินทรัพย์ที่โอนไป แต่หากเป็นสินทรัพย์ที่ไม่คล้ายคลึงกัน ให้บันทึก ราคาทุนด้วยมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ที่ได้รับมา

(2) รายจ่ายภายหลังการได้มาซึ่งสินทรัพย์ รายจ่ายที่เกิดขึ้นภายหลัง เกี่ยวกับรายการที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ จะถือเป็นส่วนหนึ่งของราคาตามบัญชีของสินทรัพย์ หาก รายจ่ายนั้นจะทำให้กิจการได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตจากสินทรัพย์เพิ่มขึ้น แต่หาก เป็นรายจ่ายประเภทอื่นที่เกิดขึ้นภายหลังต้องบันทึกเป็นค่าใช้จ่ายในงวดที่เกิดทันที

รายจ่ายที่ทำให้ประโยชน์ของสินทรัพย์เพิ่มขึ้น ได้แก่ การปรับปรุง สภาพอาคารให้มีอายุการใช้งานยาวนาน การยกระดับคุณภาพชิ้นส่วนของเครื่องจักร การใช้ วิธีการผลิตใหม่ที่สามารถลดต้นทุนการดำเนินงานที่เคยประเมินไว้เดิมอย่างเห็นได้ชัด

(3) การวัดมูลค่าภายหลังการรับรู้มูลค่าเริ่มแรก สามารถปฏิบัติได้ 2 ทาง ได้แก่

- แนวทางที่กำหนดให้ถือปฏิบัติ กิจการต้องแสดงรายการที่เป็นที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ด้วย ราคาทุน หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม และค่าเผื่อการด้อยค่าของสินทรัพย์

- แนวทางที่อาจเลือกปฏิบัติแสดงด้วยราคาที่ดีใหม่ ซึ่งราคาที่ดีใหม่ เท่ากับ มูลค่ายุติธรรมของราคาที่ดีใหม่ หัก ค่าเสื่อมราคาสะสมที่คำนวณจากมูลค่ายุติธรรมใหม่ และค่าเผื่อการด้อยค่าของสินทรัพย์ การตีราคาใหม่ต้องทำโดยสม่ำเสมอเพื่อมิให้ราคาตามบัญชี ณ วันที่ในงบดุลแตกต่างจากมูลค่ายุติธรรมและต้องตีราคาที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ทุกรายการที่ จัดอยู่ในประเภทเดียวกับรายการที่เลือกตีราคาใหม่ ผลต่างที่ตีราคาเพิ่มให้บันทึกโดยตรงไปยังส่วน ของผู้ถือหุ้น

(4) ค่าเสื่อมราคา กิจการต้องปันมูลค่าเสื่อมสภาพของอาคารและอุปกรณ์ เป็นค่าเสื่อมราคาอย่างมีระบบตลอดอายุการใช้งานของสินทรัพย์ และวิธีการคิดค่าเสื่อมราคาต้องสะท้อนถึงประโยชน์เชิงเศรษฐกิจที่กิจการได้รับจากการใช้สินทรัพย์ นอกจากนี้ค่าเสื่อมราคาแต่ละงวดต้องรับรู้เป็น ค่าใช้จ่าย เว้นแต่ ค่าเสื่อมราคาที่ต้องนำไปรวมเป็นราคาตามบัญชีของสินทรัพย์อื่น

การคิดค่าเสื่อมราคามีหลายวิธี เช่น วิธีเส้นตรง วิธีขดคงเหลือ ลดลง และวิธีจำนวนผลผลิต กิจการควรเลือกใช้วิธีการคิดค่าเสื่อมราคาให้เหมาะสมกับรูปแบบของประโยชน์เชิงเศรษฐกิจที่คาดว่าจะได้รับ และต้องใช้อย่างสม่ำเสมอในทุกรอบระยะเวลาบัญชี เว้นแต่ รูปแบบของประโยชน์เชิงเศรษฐกิจที่คาดว่าจะได้รับจากสินทรัพย์นั้นเปลี่ยนไป

กิจการต้องทบทวนอายุการใช้งานของอาคารและอุปกรณ์อย่างสม่ำเสมอ และหากกิจการคาดว่าอายุการใช้งานของสินทรัพย์ต่างไปจากที่ได้ประมาณไว้ว่าเป็นสาระสำคัญ กิจการต้องคำนวณค่าเสื่อมราคาใหม่โดยการเปลี่ยนทันทีเป็นต้นไป

กิจการต้องทบทวนวิธีการคิดค่าเสื่อมราคาของอาคารและอุปกรณ์อย่างสม่ำเสมอ หากพบว่า ลักษณะรูปแบบของประโยชน์เชิงเศรษฐกิจที่คาดว่าจะได้รับจากสินทรัพย์นั้นเปลี่ยนแปลงไปอย่างเป็นสาระสำคัญ กิจการต้องเปลี่ยนวิธีการคิดค่าเสื่อมราคา

(5) การเลิกใช้และจำหน่ายสินทรัพย์ กิจการต้องตัดบัญชี ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ออกจากงบดุล เมื่อกิจการจำหน่าย หรือเลิกใช้สินทรัพย์อย่างถาวร หรือคาดว่าจะไม่ได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคต

1.3) การเปิดเผยข้อมูล กิจการต้องเปิดเผยรายการดังต่อไปนี้ในงบการเงินตามประเภทของที่ดิน อาคารและอุปกรณ์

(1) เกณฑ์การวัดมูลค่าที่ใช้ในการกำหนดราคาตามบัญชี ก่อนหักค่าเสื่อมราคาสะสมของสินทรัพย์

(2) วิธีการคิดค่าเสื่อมราคา

(3) อายุการใช้งานหรืออัตราค่าเสื่อมราคา

(4) ราคาตามบัญชีก่อนหักค่าเสื่อมราคา ค่าเสื่อมราคาสะสมและค่าเผื่อการด้อยค่าของสินทรัพย์ ณ วันต้นงวดและสิ้นงวด

(5) รายการกระทบยอดของราคาตามบัญชีระหว่างต้นงวดและปลายงวด โดยแสดงถึง การเพิ่มขึ้น การจำหน่าย การควบกิจการ ผลขาดทุนจากการด้อยค่า การกลับรายการ ผลขาดทุนจากการด้อยค่า ผลต่างอัตราแลกเปลี่ยนสุทธิที่เกิดจากการแปลงค่างบการเงินของหน่วยเงินตราต่างประเทศ เป็นต้น

- (6) จำนวนและข้อจำกัดในกรรมสิทธิ์ที่ใช้เป็นหลักประกันการกู้ยืม
 (7) จำนวนภาระผูกพันที่ตกลงกันไว้เพื่อให้ได้มาซึ่งที่ดิน อาคารและอุปกรณ์

2) แนวปฏิบัติเกี่ยวกับที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ของบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)

บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) จัดทะเบียนเป็นบริษัทมหาชนจำกัดในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กิจกรรมหลักของบริษัทฯเป็นการดำเนินธุรกิจด้านปิโตรเลียม บริษัทฯลงทุนในบริษัทย่อย บริษัทร่วม และกิจการร่วมค้า (“กลุ่มบริษัท”) ซึ่งประกอบธุรกิจเกี่ยวกับการสำรวจและผลิตปิโตรเลียมและแก๊สธรรมชาติ การกลั่นน้ำมัน การตลาดและการค้าซากกลั่นน้ำมัน ธุรกิจปิโตรเคมีและธุรกิจอื่นที่เกี่ยวข้อง

สำหรับแนวปฏิบัติทางบัญชีเกี่ยวกับที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ บริษัทฯใช้ชื่อว่า “ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์” (Property, Plant and Equipment)

บริษัทฯ แสดงรายการเกี่ยวกับ ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ไว้ในงบดุล โดยแยกต่างหากในหมวดสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน แสดงในรูปแบบที่ 15

รูปที่ 15 แสดงแนวปฏิบัติในการแสดงรายการที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ในงบดุล

งบการเงินรวม			
หน่วย: บาท	หมายเหตุ	2549	2548
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน			
เงินลงทุนซึ่งบันทึกโดยวิธีส่วนได้เสีย	2.25, 10.3	100,232,967,812	66,577,148,716
เงินลงทุนระยะยาวอื่น	11.3	3,129,323,736	2,089,316,392
เงินจ่ายล่วงหน้าและเงินให้กู้ยืมระยะยาว			
- กิจการที่เกี่ยวข้องกันสุทธิ	6.3	5,807,690,627	5,992,867,629
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์-สุทธิ	12	837,131,879,529	305,378,114,996
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	13	22,596,923,648	11,528,865,309
ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี	14	1,251,768,536	1,898,455,921
เงินจ่ายล่วงหน้าค่าซื้อก๊าซ	15	16,598,177,518	19,746,624,624
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	16	11,275,075,385	14,581,259,662
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน		498,023,806,791	427,792,653,249

จากรูปที่ 15 เป็นตัวอย่างการแสดงรายการที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ในงบดุลของบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ซึ่งมูลค่าที่แสดงในงบการเงินนั้น แสดงด้วยยอดสุทธิหลังจากหักค่าเสื่อมราคาสะสมและค่าเพื่อการด้อยค่าของที่ดิน อาคารและอุปกรณ์แล้ว

2.1) การรับรู้รายการ บริษัทฯ รับรู้รายการเกี่ยวกับที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ เมื่อเข้าเงื่อนไข 2 ข้อ ได้แก่ 1) ความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่กิจการจะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคต และสามารถกำหนดราคาทุนได้อย่างสมเหตุสมผล

2.2) การวัดมูลค่า บริษัทฯเปิดเผยเกณฑ์ในการวัดมูลค่าของที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ภายใต้หมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 2 นโยบายการบัญชี แสดงในรูปที่ 16

รูปที่ 16 แสดงแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการรับรู้รายการที่ดิน อาคารและอุปกรณ์

2. นโยบายการบัญชี

2.14 ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์

ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ รับรู้เริ่มแรกด้วยราคาทุน หักด้วยค่าเสื่อมราคาสะสมและค่าเผื่อการด้อยค่า

ค่าซ่อมแซมและค่าบำรุงรักษาจะรับรู้ในงบกำไรขาดทุนในระหว่างงวดบัญชีที่เกิดรายการขึ้น ต้นทุนของการปรับปรุงสินทรัพย์ให้ดีขึ้นอย่างสำคัญจะรวมไว้ในราคาตามบัญชีของสินทรัพย์ เมื่อมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่นอนที่ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตที่กลุ่มบริษัทจะได้รับมีมูลค่าสูงเกินกว่ามาตรฐานการใช้ประโยชน์เดิมของสินทรัพย์นั้น การปรับปรุงให้ดีขึ้นที่สำคัญจะตัดค่าเสื่อมราคาตลอดอายุการให้ประโยชน์ที่เหลืออยู่ของสินทรัพย์ที่เกี่ยวข้อง

สินทรัพย์ถาวรทั่วไป

ค่าเสื่อมราคาคำนวณโดยวิธีเส้นตรงตามอายุการใช้งานโดยประมาณของสินทรัพย์แต่ละประเภทดังต่อไปนี้	
อาคารและส่วนปรับปรุงอาคาร	10-30 ปี
เครื่องจักรและอุปกรณ์	10-30 ปี
สินทรัพย์อื่นๆ	5-10 ปี

ในกรณีนี้ราคาตามบัญชีสูงกว่ามูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน ซึ่งคำนวณจากมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดที่คาดว่าจะเกิดในอนาคตจากการใช้สินทรัพย์อย่างต่อเนื่อง หรือจำนวนที่จะได้รับจากการขายสินทรัพย์หักด้วยต้นทุนจากการจำหน่ายสินทรัพย์นั้นแล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่า ราคาตามบัญชีจะปรับลดให้เท่ากับมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน และส่วนปรับลดจะบันทึกในงบกำไรขาดทุน

รูปที่ 16 แสดงแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการรับรู้รายการที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ (ต่อ)

<p>สินทรัพย์เพื่อการสำรวจและการผลิตปิโตรเลียม</p> <p>กลุ่มธุรกิจประเภทที่ดำเนินการสำรวจและผลิตปิโตรเลียม บันทึกบัญชีเกี่ยวกับสินทรัพย์ที่ใช้เพื่อการสำรวจและการผลิตปิโตรเลียมโดยใช้วิธีผลสำเร็จของงาน (The Successful Efforts Method) ซึ่งมีนโยบายการบัญชีดังนี้</p> <p>ต้นทุนสินทรัพย์</p> <p>ต้นทุนของสินทรัพย์ประกอบด้วยต้นทุนทั้งหมดเพื่อการได้มาซึ่งสิทธิในสัมปทานหรือต้นทุนในการได้มาในสัดส่วนของสินทรัพย์รวมถึงต้นทุนค่าธรรมเนียมการผลิต</p> <p>ต้นทุนเพื่อการขุดเจาะปิโตรเลียมของหลุมสำรวจจะถูกบันทึกเป็นสินทรัพย์และจะเปลี่ยนเป็นทรัพย์สินของโครงการที่พบปริมาณสำรองที่พิสูจน์แล้ว เมื่อมีการสำรวจพบปริมาณสำรองที่เพียงพอในเชิงพาณิชย์ แต่จะถูกตัดจำหน่ายเป็นค่าใช้จ่ายทั้งจำนวนในงบกำไรขาดทุนในงวดที่มีการพิสูจน์ว่าไม่พบปริมาณสำรองหรือพบแต่ไม่เพียงพอในเชิงพาณิชย์</p> <p>รายจ่ายสำรวจเพื่องานธรณีวิทยาและธรณีฟิสิกส์ ตลอดจนค่าสงวนพื้นที่ในช่วงการสำรวจบันทึกเป็นค่าใช้จ่ายในงวดที่เกิดในงบกำไรขาดทุน</p> <p>รายจ่ายเพื่อการพัฒนา ทั้งในส่วนของสินทรัพย์ที่พบปริมาณสำรองที่พิสูจน์แล้ว รวมถึงต้นทุนของหลุมพัฒนาที่ไม่ประสบความสำเร็จจะถูกบันทึกไว้เป็นสินทรัพย์</p> <p>ค่าเสื่อมราคา</p> <p>ค่าเสื่อมราคาของต้นทุนการได้มาซึ่งสิทธิในสัมปทานคำนวณโดยวิธีสัดส่วนของผลผลิต (Unit of Production) ตลอดอายุของปริมาณสำรองที่พิสูจน์แล้ว (Proved Reserves) ค่าเสื่อมราคาของต้นทุนหลุมสำรวจ และรายจ่ายเพื่อการพัฒนา รวมถึงเครื่องมือและอุปกรณ์ต่างๆ และต้นทุนค่าธรรมเนียมการผลิต ยกเว้นต้นทุนของโครงการที่ยังไม่สำเร็จคำนวณโดยวิธีสัดส่วนของผลผลิต ตลอดอายุของปริมาณสำรองที่พิสูจน์แล้วและพัฒนาสำเร็จ กิจการรับรู้ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงประมาณการของปริมาณสำรองโดยวิธีเปลี่ยนทันทีเป็นต้นไป</p> <p>ปริมาณสำรองที่พิสูจน์แล้วและพัฒนาสำเร็จคำนวณโดยวิศวกรของกลุ่มบริษัท และจากข้อมูลที่ได้รับจากกิจการร่วมค้า</p> <p>ค่าเสื่อมราคาต่อขนส่งก๊าซของโครงการยาดานาและโครงการเยตากุน คำนวณโดยวิธีเส้นตรง (Straight-line Method) ตามอายุการใช้งานโดยประมาณเป็นเวลา 30 ปี</p> <p>ในกรณีที่ราคาตามบัญชีสูงกว่ามูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน ราคาตามบัญชีจะปรับลดให้เท่ากับมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนและส่วนปรับลดจะบันทึกในงบกำไรขาดทุน</p>

จากรูปที่ 16 จะเห็นว่าบริษัทฯ รับรู้ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

(1) ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ทั่วไป วัตถุประสงค์เริ่มแรก ด้วยราคาทุน รายจ่ายภายหลังการได้มาซึ่งสินทรัพย์ เช่น ค่าซ่อมแซม ค่าบำรุงรักษา รับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุน ส่วนรายจ่ายในการปรับปรุงสินทรัพย์ให้ดีขึ้นจะรวมเป็นส่วนหนึ่งของราคาทุนของสินทรัพย์ เมื่อมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่บริษัทจะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจมีค่าสูงกว่ามาตรฐานการใช้จ่ายประโยชน์เดิมของสินทรัพย์

ค่าเสื่อมราคาคำนวณโดยวิธีเส้นตรง โดยการประมาณอายุการใช้งานของสินทรัพย์แต่ละประเภท ดังนี้

อาคารและส่วนปรับปรุงอาคาร	10 – 30 ปี
เครื่องจักรและอุปกรณ์	10 – 30 ปี
สินทรัพย์อื่น ๆ	5 – 10 ปี

การวัดมูลค่าภายหลังการรับรู้เริ่มแรก สำหรับสินทรัพย์ทั่วไปบริษัทฯ เลือกใช้การเปรียบเทียบราคาตามบัญชีกับมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน ผลต่างของราคาตามบัญชีสูงกว่ามูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนบันทึกบัญชีได้ยังกำไรขาดทุน

(2) สินทรัพย์เพื่อการสำรวจปิโตรเลียม วัดมูลค่าโดยใช้วิธีผลสำเร็จของงาน โดยต้นทุนทั้งหมดเพื่อการได้มาซึ่งสิทธิในสัมปทานรวมถึงต้นทุนการรื้อถอนอุปกรณ์การผลิต ต้นทุนการขุดเจาะปิโตรเลียมบันทึกเป็นสินทรัพย์แต่จะตัดจ่ายเป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุนเมื่อไม่พบปริมาณสำรอง รายจ่ายสำรวจเพื่อธรณีวิทยาและธรณีฟิสิกส์ในช่วงการสำรวจถือเป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุน รายจ่ายเพื่อการพัฒนาบันทึกเป็นสินทรัพย์ไม่ว่าจะพบปริมาณสำรองหรือไม่ก็ตาม

(3) ค่าเสื่อมราคาของสินทรัพย์เพื่อการสำรวจปิโตรเลียม แบ่งการคิดค่าเสื่อมราคาได้ 3 แบบ คือ

- ต้นทุนการได้มาซึ่งสิทธิในสัมปทาน ใช้วิธีสัดส่วนของผลผลิตตลอดอายุของปริมาณสำรองที่พิสูจน์แล้ว

- ต้นทุนหลุมสำรวจ รายจ่ายเพื่อการพัฒนา เครื่องมือและอุปกรณ์ต่าง ๆ และค่ารื้อถอนอุปกรณ์การผลิต ใช้วิธีสัดส่วนของผลผลิตตลอดอายุของปริมาณสำรองที่พิสูจน์และพัฒนาดำเนิน

- ค่าเสื่อมราคาท่อส่งก๊าซของโครงการยานาและเขตากุน ใช้วิธีเส้นตรงตามอายุการใช้งานโดยประมาณเป็นเวลา 30 ปี

2.3) การเปิดเผยข้อมูล บริษัทฯ เปิดเผยเกณฑ์การวัดมูลค่าของที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ วิธีการคิดค่าเสื่อมราคา อายุการใช้งาน ภายใต้หมายเหตุประกอบงบการเงินในส่วนของนโยบายการบัญชี (รูปที่16) และรายละเอียดที่ดิน อาคารและอุปกรณ์แสดงภายใต้หมายเหตุประกอบงบการเงินข้อ 12 เรื่องที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ – สุทธิ แสดงในรูปที่ 17

รูปที่ 17 แสดงแนวปฏิบัติทางการบัญชีเกี่ยวกับการเปิดเผยรายละเอียดเกี่ยวกับที่ดินอาคารและอุปกรณ์

12. ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์-สุทธิ							
ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2549 และ 2548 มีรายละเอียดดังนี้							
หน่วย : ล้านบาท	งบการเงินรวม						
		อาคาร และส่วน ปรับปรุง	เครื่องจักร และ อุปกรณ์	สินทรัพย์เพื่อ การสำรวจ และผลิต ปิโตรเลียม	สินทรัพย์ อื่นๆ	งานระหว่าง ก่อสร้าง	รวม
	ที่ดิน	อาคาร	อุปกรณ์				
ราคาทุน							
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2548	4,897.20	17,799.72	201,859.78	162,761.20	10,665.49	74,357.17	472,340.56
- การซื้อธุรกิจ (หมายเหตุฯ 34)	-	81.48	1,704.50	-	87.03	112.16	1,985.17
- การจำหน่ายธุรกิจ (หมายเหตุฯ 35)	(152.48)	(1,280.17)	(49,665.96)	-	-	(413.87)	(51,512.48)
- ซื้อสินทรัพย์	475.72	395.56	2,518.53	38,723.87	1,307.79	49,487.92	92,909.39
- ต้นทุนการกู้ยืม	-	-	-	-	-	2,881.90	2,881.90
- โอนเปลี่ยนประเภท	1,366.37	352.55	31,441.00	-	226.15	(35,723.05)	(2,336.98)
- ขายและจำหน่าย	-	(4.87)	(231.40)	(1,420.62)	(307.63)	(12.15)	(1,976.67)
- ผลต่างจากการแปลงค่างบการเงิน	-	(0.14)	(3.70)	(1,009.04)	(1.29)	(43.12)	(1,057.29)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2549	6,586.81	17,344.13	187,622.75	199,055.41	11,977.54	90,646.96	513,233.60
ค่าเสื่อมราคาสะสม							
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2548	-	(8,632.76)	(84,747.13)	(65,667.67)	(7,253.93)	-	(166,301.49)
- การซื้อธุรกิจ (หมายเหตุฯ 34)	-	(56.61)	(1,123.35)	-	(69.08)	-	(1,249.04)
- การจำหน่ายธุรกิจ (หมายเหตุฯ 35)	-	401.30	16,081.63	-	-	-	16,482.93
- ค่าเสื่อมราคาสำหรับปี	-	(832.61)	(9,100.97)	(14,487.80)	(1,036.67)	-	(25,458.05)
- โอนเปลี่ยนประเภท	-	(8.46)	706.25	-	(145.91)	-	551.88
- ขายและจำหน่าย	-	5.80	81.22	(1.18)	227.48	-	313.32
- ผลต่างจากการแปลงค่างบการเงิน	-	0.07	2.77	219.31	(2.46)	-	219.69
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2549	-	(9,123.27)	(78,099.58)	(79,937.34)	(8,280.57)	-	(175,440.76)
ค่าเผื่อการด้อยค่าของสินทรัพย์							
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2548	(42.87)	(373.13)	(244.96)	-	-	-	(660.96)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2549	(42.87)	(373.13)	(244.96)	-	-	-	(660.96)
ราคาตามบัญชี							
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2548	4,854.33	8,793.83	116,867.69	97,093.53	3,411.56	74,357.17	305,378.11
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2549	6,543.94	7,847.73	109,278.21	119,118.07	3,696.97	90,646.96	337,131.88

รูปที่ 17 แสดงแนวปฏิบัติทางการบัญชีเกี่ยวกับการเปิดเผยรายละเอียดเกี่ยวกับที่ดินอาคารฯ (ต่อ)

ต้นทุนการกู้ยืมที่ได้บันทึกเป็นส่วนหนึ่งของราคาทุนของที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ ในงบการเงินรวมมีจำนวน 2,881.90 ล้านบาท (31 ธันวาคม 2548 : 1,458.40 ล้านบาท) และในงบการเงินเฉพาะบริษัทมีจำนวน 2,778.17 ล้านบาท (31 ธันวาคม 2548 : 1,346.02 ล้านบาท) กลุ่มบริษัทใช้อัตราดอกเบี้ยตั้งขึ้นเป็นทุนระหว่างร้อยละ 4.00-7.23 (31 ธันวาคม 2548 : ร้อยละ 4.00-5.00)

อาคาร โรงงาน เครื่องจักร และอุปกรณ์ ในงบการเงินรวมมีจำนวน 17,686.37 ล้านบาท ได้ใช้เป็นหลักประกันเงินกู้ยืมระยะยาวจำนวน 6,764.29 ล้านบาท (งบการเงินเฉพาะบริษัท : ไม่มี)

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2549 และ 2548 สินทรัพย์ตามสัญญาเช่าการเงิน ซึ่งรวมอยู่ในสินทรัพย์อื่น ๆ ได้แก่ สินทรัพย์ประเภทยานพาหนะ มีรายละเอียดดังนี้

งบการเงินรวม		
หน่วย : ล้านบาท	2549	2548
ราคาทุน	851.71	163.20
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม	214.84	45.96
ราคาตามบัญชี	636.87	117.24

จากรูปที่ 17 เป็นตัวอย่างแสดงแนวปฏิบัติทางการบัญชีเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ของบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) โดยตัวอย่างที่นำมาแสดงเป็นแบบการจำแนกตามประเภทของสินทรัพย์ ประกอบด้วย ราคาตามบัญชีก่อนหักค่าเสื่อมราคา ค่าเสื่อมราคาสะสม ณ วันต้นงวดและสิ้นงวด การกระทบยอดของราคาตามบัญชีระหว่างต้นงวดและปลายงวด ที่แสดงถึง การเพิ่มขึ้น การขายหรือจำหน่าย การควบกิจการ ต้นทุนการกู้ยืมที่รวมบันทึกรวมเป็นราคาทุน การโอนเปลี่ยนแปลงประเภทของทรัพย์สิน ผลขาดทุนจากการด้อยค่า ผลต่างอัตราแลกเปลี่ยนสุทธิที่เกิดจากการแปลงค่างบการเงินของหน่วยเงินตราต่างประเทศ และค่าเผื่อการด้อยค่าของสินทรัพย์ การกลับรายการผลขาดทุนจากการด้อยค่า รวมทั้งจำนวนและข้อจำกัดในกรรมสิทธิ์ที่ใช้เป็นหลักประกันการกู้ยืม และจำนวนภาระผูกพันเพื่อให้ได้มาซึ่งที่ดิน อาคารและอุปกรณ์

สรุปแล้วแนวปฏิบัติทางการบัญชีเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ของบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีของประเทศไทยที่กำหนดไว้

2.2.2 แนวปฏิบัติทางการบัญชี เกี่ยวกับ ต้นทุนการกู้ยืม

1) มาตรฐานการบัญชีของประเทศไทย ฉบับที่ 33 เรื่อง ต้นทุนการกู้ยืม

1.1) การรับรู้รายการ ต้นทุนการกู้ยืม หมายถึง ดอกเบี้ยและต้นทุนอื่นที่เกิดขึ้นจากการกู้ยืมเงินทุน เช่น จำนวนที่ตัดบัญชีของส่วนเกินหรือส่วนลดที่เกิดจากการกู้ยืม จำนวนที่ตัด

สินทรัพย์ถาวรที่เข้าเงื่อนไข หมายถึง สินทรัพย์ที่จำเป็นต้องใช้ระยะเวลาในการทำให้สินทรัพย์อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานตามวัตถุประสงค์หรือพร้อมขาย

1.2) การวัดมูลค่า ต้นทุนการกู้ยืมที่อนุญาตให้รวมเป็นราคาทุนของสินทรัพย์ ถ้าผู้เงินมาโดยเฉพาะเพื่อจัดหาสินทรัพย์ที่เข้าเงื่อนไข จำนวนต้นทุนการกู้ยืมที่อนุญาตให้รวมเป็นราคาทุนของสินทรัพย์ต้องเป็นต้นทุนการกู้ยืมที่เกิดขึ้นจริงระหว่างงวดของเงินกู้ นั่น หักด้วยรายได้ที่เกิดจากการนำเงินกู้ดังกล่าวไปลงทุนเป็นการชั่วคราว แต่หากเงินที่กู้มาเพื่อวัตถุประสงค์ทั่วไปแต่นำมาใช้จัดหาสินทรัพย์ที่เข้าเงื่อนไข จำนวนต้นทุนการกู้ยืมที่อนุญาตให้นำมารวมเป็นราคาทุนของสินทรัพย์ต้องคำนวณโดยการคูณรายจ่ายของสินทรัพย์นั้นด้วยอัตราการจัดตั้งเป็นทุน ซึ่งอัตราการจัดตั้งเป็นทุน คือ อัตราถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักของต้นทุนการกู้ยืมในระหว่างงวดที่ไม่รวมต้นทุนการกู้ยืมของเงินที่กู้มาโดยเฉพาะ จำนวนต้นทุนการกู้ยืมที่รวมเป็นราคาทุนของสินทรัพย์ในงวดนั้น ต้องไม่เกินจำนวนต้นทุนการกู้ยืมทั้งสิ้นที่เกิดขึ้นในงวดเดียวกัน การวัดมูลค่าในการรวมต้นทุนการกู้ยืมสามารถแบ่งได้เป็น 3 ส่วน ดังนี้

(1) การเริ่มต้นการรวมต้นทุนการกู้ยืมเป็นราคาทุนของสินทรัพย์ ต้นทุนการกู้ยืมอาจรวมเป็นส่วนหนึ่งของราคาทุนของสินทรัพย์ที่เข้าเงื่อนไขทุกข้อ ดังต่อไปนี้ รายจ่ายเกี่ยวกับสินทรัพย์ที่เกิดขึ้น ต้นทุนการกู้ยืมที่เกิดขึ้นและสินทรัพย์อยู่ระหว่างการดำเนินการที่จำเป็นในการเตรียมสินทรัพย์ให้อยู่ในสภาพพร้อมที่จะใช้ได้ตามประสงค์ หรือพร้อมที่จะขาย

(2) การหยุดพักการรวมต้นทุนการกู้ยืมเป็นราคาทุนของสินทรัพย์ การรวมต้นทุนการกู้ยืมเป็นราคาทุนของสินทรัพย์ต้องหยุดพักในระหว่างที่การดำเนินการพัฒนาสินทรัพย์หยุดชะงักลงเป็นเวลาต่อเนื่อง

(3) การสิ้นสุดการรวมต้นทุนการกู้ยืมเป็นราคาทุนของสินทรัพย์ การรวมต้นทุนการกู้ยืมเป็นราคาทุนของสินทรัพย์ต้องสิ้นสุดลง เมื่อการดำเนินการส่วนใหญ่ที่จำเป็นในการเตรียมสินทรัพย์ให้อยู่ในสภาพพร้อมที่จะใช้ได้ตามประสงค์หรือพร้อมที่จะขายได้เสร็จสิ้นลง

สำหรับสินทรัพย์ที่สร้างเสร็จเป็นบางส่วนและสามารถใช้งานได้ขณะที่สินทรัพย์ส่วนอื่นยังอยู่ในระหว่างการก่อสร้าง ให้หุ้รวมต้นทุนการกู้ยืมเป็นราคาทุนของสินทรัพย์ส่วนที่สร้างเสร็จ หากการดำเนินการส่วนใหญ่ที่จำเป็นในการเตรียมสินทรัพย์บางส่วนให้พร้อมที่จะใช้ได้ตามประสงค์หรือพร้อมที่จะขายของสินทรัพย์ส่วนนั้นเสร็จสิ้นลง

1.3) การเปิดเผยข้อมูล กิจการต้องเปิดเผยข้อมูลดังต่อไปนี้

- (1) นโยบายการบัญชีที่ใช้สำหรับต้นทุนการกู้ยืม
- (2) จำนวนต้นทุนการกู้ยืมที่รวมเป็นราคาทุนของสินทรัพย์ในระหว่างงวด
- (3) อัตราการตั้งขึ้นเป็นทุนที่ใช้ในการคำนวณต้นทุนการกู้ยืมที่อนุญาตให้รวมเป็นราคาทุนของสินทรัพย์

2) แนวปฏิบัติเกี่ยวกับต้นทุนการกู้ยืมของบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)

สำหรับแนวปฏิบัติทางบัญชีเกี่ยวกับต้นทุนการกู้ยืม บริษัทฯ ใช้ชื่อว่า “ต้นทุนการกู้ยืม” (Borrowing Costs)

2.1) การรับรู้รายการ บริษัทฯ เลือกใช้วิธีที่อนุญาตให้เป็นทางเลือกปฏิบัติในมาตรฐานการบัญชีของประเทศไทย โดยรับรู้ต้นทุนการกู้ยืมที่เกี่ยวข้องกับการก่อสร้างหรือการผลิตสินทรัพย์เป็นส่วนหนึ่งของราคาทุน

2.2) การวัดมูลค่า บริษัทฯ ใช้วิธีการวัดมูลค่าของต้นทุนการกู้ยืมเป็นราคาทุนของสินทรัพย์ 2 กรณี คือ กรณีกู้ยืมเงินมาเพื่อใช้ก่อสร้างหรือผลิตสินทรัพย์ จำนวนต้นทุนการกู้ยืมที่เกิดขึ้นจริงในระหว่างงวดหักด้วยรายได้จากการนำเงินกู้ไปลงทุนชั่วคราวจะนำมารวมเป็นราคาทุนของสินทรัพย์ และอีกกรณีคือกู้เงินเพื่อวัตถุประสงค์อื่นแต่นำมาใช้จัดหาสินทรัพย์จะใช้อัตราดอกเบี้ยถ่วงเฉลี่ยของยอดเงินกู้ในระหว่าง (อัตราการตั้งขึ้นเป็นทุน) ในการรวมต้นทุนการกู้ยืมเป็นราคาทุนของสินทรัพย์ โดยเปิดเผยไว้ภายใต้หมายเหตุประกอบงบการเงิน ข้อ 2 เรื่องนโยบายการบัญชี ซึ่งแสดงไว้เป็นส่วนหนึ่งของที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ และข้อ 12 เรื่องที่ดิน อาคารและอุปกรณ์-สุทธิ ดังจะเห็นได้จากรูปที่ 18 เป็นตัวอย่างการรับรู้และวัดค่าต้นทุนการกู้ยืมของบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)

รูปที่ 18 แสดงแนวปฏิบัติทางการบัญชีเกี่ยวกับการรับรู้รายการและการวัดมูลค่าของต้นทุนการกู้ยืม

<p>2. นโยบายการบัญชี</p> <p>2.14 กีดกัน อาคาร และอุปกรณ์</p> <p>อัตราการจัดตั้งเป็นทุนที่ใช้คำนวณต้นทุนการกู้ยืมที่รวมเป็นราคาทุนของสินทรัพย์ คือ อัตราดอกเบี้ยถัวเฉลี่ยของยอดเงินกู้ ในช่วงปี ในกรณีที่เงินกู้ยืมเกิดขึ้นโดยเฉพาะเพื่อก่อสร้างหรือผลิตสินทรัพย์ จำนวนต้นทุนการกู้ยืมที่รวมเป็นราคาทุนของสินทรัพย์จะเป็นต้นทุนการกู้ยืมที่เกิดขึ้นจริงในช่วงปีของเงินกู้ยืม หักด้วยรายได้ที่เกิดจากการนำเงินกู้ดังกล่าวไปลงทุนเป็นการชั่วคราว</p>
<p>12. กีดกัน อาคาร และอุปกรณ์-สุกรี</p> <p>ต้นทุนการกู้ยืมที่บันทึกเป็นส่วนหนึ่งของราคาทุนของที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ ในงบการเงินรวมมีจำนวน 2,881.90 ล้านบาท (31 ธันวาคม 2548 : 1,458.40 ล้านบาท) และในงบการเงินเฉพาะบริษัทมีจำนวน 2,778.17 ล้านบาท (31 ธันวาคม 2548 : 1,346.02 ล้านบาท) กลุ่มบริษัทใช้อัตราการจัดตั้งเป็นทุนระหว่างร้อยละ 4.00-7.23 (31 ธันวาคม 2548 : ร้อยละ 4.00-5.00)</p>

2.3) การเปิดเผยข้อมูล บริษัทเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการรับรู้รายการและการวัดมูลค่าของต้นทุนการกู้ยืมไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินในส่วนของนโยบายการบัญชีเป็นส่วนหนึ่งของนโยบายการบัญชีของที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ (รูปที่ 18) และเปิดเผยจำนวนต้นทุนการกู้ยืมที่รวมเป็นส่วนหนึ่งของราคาทุนในระหว่างงวด โดยเปิดเผยไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงินในส่วนของรายละเอียดของที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ (รูปที่ 17) นอกจากนี้ยังเปิดเผยอัตราการจัดตั้งเป็นทุนที่บริษัทใช้ในการคำนวณต้นทุนการกู้ยืมที่รวมเป็นส่วนหนึ่งของราคาทุนในระหว่างปี

สรุปแล้วแนวปฏิบัติทางการบัญชีเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลต้นทุนการกู้ยืม ของบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีของประเทศไทยที่กำหนดไว้

2.2.3 แนวปฏิบัติทางการบัญชีเกี่ยวกับประมาณการหนี้สินหนี้สินที่อาจเกิดขึ้นและสินทรัพย์ที่อาจเกิดขึ้น

1) มาตรฐานการบัญชีของประเทศไทย ฉบับที่ 53 เรื่อง ประมาณการหนี้สินหนี้สินที่อาจเกิดขึ้นและสินทรัพย์ที่อาจเกิดขึ้น

1.1) การรับรู้รายการ การรับรู้รายการของประมาณการหนี้สิน หนี้สินที่อาจเกิดขึ้นและสินทรัพย์ที่อาจเกิดขึ้น แบ่งได้เป็น 3 ส่วน คือ

(1) ประมาณการหนี้สิน ประมาณการหนี้สิน หมายถึง หนี้สินที่มีความไม่แน่นอนเกี่ยวกับจังหวะเวลาหรือจำนวนที่ต้องจ่ายชำระ โดยหนี้สินดังกล่าวอาจเป็นภาระ

(2) หนี้สินที่อาจเกิดขึ้น หนี้สินที่อาจเกิดขึ้น หมายถึง หนี้สินที่มีความเป็นไปได้ ซึ่งการเกิดขึ้นของหนี้สินดังกล่าวจะถูกยืนยันจากเหตุการณ์อย่างน้อยหนึ่งเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นหรือไม่เกิดขึ้นในอนาคตที่ไม่แน่นอนซึ่งกิจการไม่สามารถควบคุมได้ หนี้สินที่อาจเกิดขึ้นรวมถึงภาระผูกพันที่ไม่ได้บันทึกบัญชี เนื่องจากไม่สามารถวัดจำนวนได้อย่างน่าเชื่อถือ หรือมีความเป็นไปได้ที่กิจการจะต้องชำระหนี้สินนั้น และกิจการต้องไม่รับรู้หนี้สินที่เกิดขึ้นในงบดุล

(3) สินทรัพย์ที่อาจเกิดขึ้น สินทรัพย์ที่มีความเป็นไปได้ ซึ่งการที่กิจการจะได้รับสินทรัพย์ดังกล่าว จะถูกยืนยันจากเหตุการณ์ในอนาคตที่ไม่แน่นอน และกิจการไม่สามารถควบคุมได้ทั้งหมด และกิจการต้องไม่รับรู้สินทรัพย์ที่อาจเกิดขึ้นในงบดุล

1.2) การวัดมูลค่า จำนวนประมาณการหนี้สินที่กิจการบันทึกบัญชี ควรเป็นประมาณการที่ดีที่สุดของรายจ่ายที่จำเป็นในการชำระภาระผูกพันที่มีอยู่ ณ วันที่ในงบดุล นั่นคือจำนวนที่เหมาะสมที่กิจการต้องจ่ายเพื่อชำระภาระผูกพัน ณ วันที่ในงบดุลหรือโอนภาระผูกพันนั้นไปยังบุคคลที่สาม ในการวัดค่าประมาณการหนี้สิน ต้องพิจารณาเหตุการณ์ในอนาคต ดังนี้

(1) การคาดการณ์อย่างมีเหตุผลถึงการเปลี่ยนแปลงในเทคโนโลยีที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน

(2) ไม่คาดการณ์กำไรที่อาจเกิดขึ้นจากการขายสินทรัพย์

(3) พิจารณาการเปลี่ยนแปลงในกฎหมายเฉพาะเมื่อมีความแน่นอนว่าจะมีการบังคับใช้กฎหมายนั้น

ณ วันที่ในงบดุล กิจการต้องมีการทบทวนและปรับปรุงประมาณการหนี้สิน ถ้าไม่มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่อีกต่อไปว่ากิจการจะต้องชำระหนี้สิน ให้กลับรายการประมาณการหนี้สินเป็นรายได้

1.3) การเปิดเผยข้อมูล การเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินที่เกี่ยวกับประมาณการหนี้สิน หนี้สินที่อาจเกิดขึ้นและสินทรัพย์ที่อาจเกิดขึ้น แบ่งได้เป็น 3 ส่วน ดังนี้

(1) หนี้สินที่อาจเกิดขึ้น กิจการไม่ต้องบันทึกหนี้สินที่อาจเกิดขึ้นไว้ในงบดุล เนื่องจากยังต้องมีการยืนยันว่ากิจการมีภาระผูกพันที่จะทำให้ต้องสูญเสียทรัพยากรใน

(2) สินทรัพย์ที่อาจเกิดขึ้น กิจการไม่ควรบันทึกสินทรัพย์ที่อาจเกิดขึ้น แต่ควรเปิดเผยข้อมูล เมื่อมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่กิจการจะได้รับประโยชน์ทางเศรษฐกิจ และเมื่อรายได้นั้นเกิดขึ้นแน่นอน สินทรัพย์ที่เกี่ยวข้องไม่ใช่สินทรัพย์ที่อาจเกิดขึ้นอีกต่อไป ดังนั้น จึงควรบันทึกรายการสินทรัพย์ดังกล่าว

(3) ประมาณการหนี้สิน กิจการควรทำการกระทบยอดประมาณการหนี้สินแต่ละประเภท โดยแสดงยอดต้นงวด จำนวนที่เพิ่มขึ้นและจำนวนที่ใช้ รวมทั้งจำนวนที่มีการกลับรายการ ส่วนลดจากการคิดลดที่รับรู้ในงวด ยอดปลายงวด และกิจการควรเปิดเผยอย่างสั้น ๆ สำหรับประมาณการหนี้สินแต่ละประเภท เกี่ยวกับ ลักษณะ เวลา ความไม่แน่นอน สมมติฐาน และการชดเชย

2) แนวปฏิบัติเกี่ยวกับประมาณการหนี้สิน หนี้สินที่อาจเกิดขึ้นและสินทรัพย์ที่อาจเกิดขึ้น ของบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)

สำหรับแนวปฏิบัติทางบัญชีเกี่ยวกับประมาณการหนี้สิน หนี้สินที่อาจเกิดขึ้นและสินทรัพย์ที่อาจเกิดขึ้น บริษัทฯ ใช้ชื่อว่า “ประมาณการหนี้สิน หนี้สินที่อาจเกิดขึ้นและสินทรัพย์ที่อาจเกิดขึ้น” (Provisions, Contingent Liabilities and Contingent Assets)

2.1) การรับรู้รายการ บริษัทฯ รับรู้รายการประมาณการหนี้สิน เป็นหนี้สินในงบดุล เมื่อมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่จะเกิดการสูญพัน และสามารถประมาณจำนวนเงินที่จะต้องจ่ายได้อย่างสมเหตุสมผล ส่วนหนี้สินที่อาจเกิดขึ้นและสินทรัพย์ที่อาจเกิดขึ้นบริษัทไม่รับรู้รายการในงบดุล

2.2) การวัดมูลค่าบริษัทฯ วัดมูลค่าประมาณการหนี้สินด้วยประมาณการที่ดีที่สุด

2.3) การเปิดเผยข้อมูล บริษัทฯ แบ่งการเปิดเผยข้อมูล ดังนี้

(1) ประมาณการหนี้สิน บริษัทฯ เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับเกณฑ์ในการรับรู้รายการและการวัดมูลค่าของประมาณการหนี้สิน ภายใต้หมายเหตุประกอบงบการเงิน ข้อ 2 เรื่องนโยบายการบัญชี เกี่ยวกับ ลักษณะ และสมมติฐาน เปิดเผยการกระทบยอดประมาณการหนี้สิน ได้แก่ ยอดต้นงวด จำนวนที่เพิ่มขึ้นในระหว่างงวด และยอดคงเหลือปลายงวดภายใต้หมายเหตุประกอบงบการเงิน ข้อ 20 เรื่องประมาณการหนี้สินคำรื้อถอนอุปกรณ์การผลิต แสดงในรูปที่ 19

รูปที่ 19 แสดงแนวปฏิบัติทางการบัญชีเกี่ยวกับการเปิดเผยประมาณการหนี้สิน

<p>2. นโยบายการบัญชี</p> <p>2.18 ประมาณการหนี้สินค่ารีดถอนอุปกรณ์การผลิต</p> <p>กลุ่มบริษัทบันทึกประมาณการหนี้สินค่ารีดถอนอุปกรณ์การผลิต (Decommissioning Costs) เมื่อมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่จะเกิดการระงับหรือหยุดดำเนินการเป็นผลเนื่องมาจากเหตุการณ์ในอดีต และสามารถประมาณการจำนวนเงินที่ต้องจ่ายได้อย่างสมเหตุสมผล</p> <p>กลุ่มบริษัทรับรู้ประมาณการหนี้สินด้วยจำนวนประมาณการของต้นทุนค่ารีดถอนอุปกรณ์การผลิตที่สร้างเสร็จพร้อมใช้งาน ต้นทุนดังกล่าวได้รวมเป็นส่วนหนึ่งของสินทรัพย์เพื่อการสำรวจและผลิตปิโตรเลียม และตัดจำหน่ายโดยวิธีตัดส่วนของผลผลิต (Unit of Production) ของปริมาณสำรองที่พิสูจน์แล้ว (Proved Reserves) ประมาณการหนี้สินค่ารีดถอนอุปกรณ์การผลิตได้รับการสอบทานและประเมินขึ้นโดยวิศวกรของกลุ่มบริษัทและคุดยพินิจของฝ่ายบริหาร</p>											
<p>20. ประมาณการหนี้สินค่ารีดถอนอุปกรณ์การผลิต</p> <p>กลุ่มบริษัทได้รับรู้ประมาณการหนี้สิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2549 สำหรับต้นทุนค่ารีดถอนอุปกรณ์การผลิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต (Decommissioning Costs) ประกอบด้วย</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>หน่วย : ล้านบาท</th> <th>งบการเงินรวม</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2548</td> <td>7,019.36</td> </tr> <tr> <td>ผลต่างจากอัตราแลกเปลี่ยน</td> <td>(839.62)</td> </tr> <tr> <td>ประมาณการหนี้สินที่ตั้งระหว่างปี</td> <td>4,532.65</td> </tr> <tr> <td>ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2549</td> <td>10,712.39</td> </tr> </tbody> </table>		หน่วย : ล้านบาท	งบการเงินรวม	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2548	7,019.36	ผลต่างจากอัตราแลกเปลี่ยน	(839.62)	ประมาณการหนี้สินที่ตั้งระหว่างปี	4,532.65	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2549	10,712.39
หน่วย : ล้านบาท	งบการเงินรวม										
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2548	7,019.36										
ผลต่างจากอัตราแลกเปลี่ยน	(839.62)										
ประมาณการหนี้สินที่ตั้งระหว่างปี	4,532.65										
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2549	10,712.39										

(2) หนี้สินที่อาจจะเกิดขึ้น บริษัทฯ เปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับหนี้สินที่อาจจะเกิดขึ้นภายใต้หมายเหตุประกอบงบการเงิน ข้อ 38 เรื่องภาระผูกพันและหนี้สินที่อาจจะเกิดขึ้นภายใน โดยเปิดเผยเกี่ยวกับหนี้สินที่อาจจะเกิดขึ้นแต่ละประเภท ลักษณะ เวลา ความไม่แน่นอน สมมติฐานอย่างสั้น ๆ ซึ่งบริษัทฯ ได้เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับ การค้าประกัน คดีความที่ยังไม่ถึงที่สุด ดังจะเห็นได้ในรูปที่ 20 เป็นตัวอย่างการเปิดเผยหนี้สินที่อาจจะเกิดขึ้นของบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)

รูปที่ 20 แสดงแนวปฏิบัติทางการบัญชีเกี่ยวกับการเปิดเผยหนี้สินที่อาจจะเกิดขึ้นในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

38. การผูกพันและหนี้สินที่อาจเกิดขึ้นภายหลัง

38.2 ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2549 กลุ่มบริษัทและบริษัทฯ มีภาระหนี้สินที่อาจเกิดขึ้นซึ่งเป็นหนังสือค้ำประกัน (Letter of Guarantee) เป็นจำนวนเงิน 871.44 ล้านบาท ในงบการเงินรวม และจำนวนเงิน 161.71 ล้านบาท ในงบการเงินเฉพาะบริษัท

38.3 เมื่อวันที่ 31 สิงหาคม 2549 มุสนิธิเพื่อผู้บริโภคและพวกรวม 5 คน (ผู้ฟ้องคดี) ได้ยื่นฟ้องนายกรัฐมนตรี คณะรัฐมนตรี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน (ผู้ถูกฟ้องคดี) ต่อศาลปกครองสูงสุด ขอให้ศาลมีคำสั่งเพิกถอนพระราชกฤษฎีกาสองฉบับที่ตราขึ้นภายใต้พระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2542 (พ.ร.บ. ทุนรัฐวิสาหกิจฯ) ในกระบวนการแปลงสภาพจากการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย เป็น บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) (ปตท.) ซึ่งประกอบด้วยพระราชกฤษฎีกากำหนดอำนาจ สิทธิ และประโยชน์ของ บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) พ.ศ. 2544 และพระราชกฤษฎีกากำหนดเงื่อนไขเวลายกเลิกกฎหมายว่าด้วยการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2544 และต่อมาศาลปกครองสูงสุดได้มีคำสั่งเมื่อวันที่ 4 กันยายน 2549 ให้รับคำฟ้องดังกล่าว ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีได้ทำคำให้การยื่นต่อศาลแล้ว ภายหลังจากผู้ฟ้องคดีได้ทำคำคัดค้านคำให้การของผู้ถูกฟ้องคดียื่นต่อศาลตามกระบวนการทางศาลปกครอง และผู้ถูกฟ้องคดีได้ทำคำให้การเพิ่มเติมยื่นต่อศาลไปเมื่อวันที่ 22 มกราคม 2550 ที่ผ่านมา

อนึ่ง บริษัทฯ ได้ยื่นคำร้องขอเข้าไปเป็นคู่ความในคดีนี้ด้วย ศาลปกครองสูงสุดได้มีคำสั่งอนุญาตให้บริษัทฯ เข้าเป็นคู่ความได้เมื่อวันที่ 28 พฤศจิกายน 2549 ปัจจุบันคดียังอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองสูงสุด

สรุปแล้วแนวปฏิบัติทางการบัญชีเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลประมาณการหนี้สิน หนี้สินที่อาจเกิดขึ้นและสินทรัพย์ที่อาจเกิดขึ้นของบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีของประเทศไทยที่กำหนดไว้

2.2.4 แนวปฏิบัติทางการบัญชีเกี่ยวกับ การรับรู้รายได้

1) มาตรฐานการบัญชีของประเทศไทย ฉบับที่ 37 เรื่อง การรับรู้รายได้

1.1) การรับรู้รายได้และการวัดมูลค่า รายได้ หมายถึง กระแสเงินสดเข้าของประโยชน์เชิงเศรษฐกิจที่กิจการได้รับก่อนหักค่าใช้จ่ายในรอบระยะเวลาบัญชี โดยเกิดขึ้นจากการดำเนินงานตามปกติของกิจการ ส่งผลให้ส่วนของเจ้าของเพิ่มขึ้นแต่ไม่รวมถึงเงินทุนที่ได้รับจากเจ้าของกิจการ โดยปกติกิจการควรวัดมูลค่ารายได้ด้วยมูลค่ายุติธรรมของสิ่งตอบแทนที่ได้รับหรือคาดว่าจะได้รับ แบ่งได้เป็น 3 ส่วน คือ

การขายสินค้า กิจการควรรับรู้รายได้จากการขายสินค้าเมื่อเป็นไปตามเงื่อนไขทุกข้อ ดังนี้ ได้มีการโอนความเสี่ยงและผลตอบแทนที่สำคัญในการเป็นเจ้าของให้แก่ผู้ซื้อ และกิจการไม่มีส่วนเกี่ยวข้องต่อเนื่องในการบริหารงานในลักษณะของการเป็นเจ้าของ หรือ ไม่มี

การให้บริการ หากกิจการสามารถวัดผลที่เกิดขึ้นของรายการที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการได้อย่างน่าเชื่อถือ กิจการสามารถรับรู้รายได้ที่เกี่ยวข้องกับรายการนั้นได้ โดยอาจอิงถึงขั้นความสำเร็จของรายการ ณ วันที่ในงบดุล ผลที่เกิดขึ้นของรายการถือได้ว่าวัดค่าได้อย่างน่าเชื่อถือ เมื่อเป็นไปตามเงื่อนไขทุกข้อต่อไปนี้ สามารถวัดจำนวนรายได้ได้อย่างน่าเชื่อถือ มีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่กิจการจะได้รับประโยชน์ทางเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องกับรายการนั้น สามารถวัดขั้นความสำเร็จ ณ วันที่ในงบดุลได้อย่างน่าเชื่อถือ และสามารถวัดต้นทุนที่เกิดขึ้นแล้วสำหรับรายการนั้นและต้นทุนในการทำให้รายการนั้นเสร็จสมบูรณ์ได้อย่างน่าเชื่อถือ กรณีที่ไม่สามารถวัดผลที่เกิดขึ้นของรายการที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการได้อย่างน่าเชื่อถือ กิจการสามารถรับรู้รายได้เพียงเฉพาะเท่ากับจำนวนค่าใช้จ่ายที่รับรู้แล้วในส่วนที่คาดว่าจะได้รับคืน

ดอกเบีย ค่าสิทธิ และเงินปันผล กิจการควรรับรู้รายได้ที่เกิดจากการให้ผู้อื่นใช้สินทรัพย์ ซึ่งทำให้ได้รับดอกเบีย ค่าสิทธิและเงินปันผล เมื่อมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ที่กิจการจะได้รับประโยชน์ทางเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องกับรายการนั้น และสามารถวัดจำนวนรายได้ได้อย่างน่าเชื่อถือ

นอกจากนี้ กิจการควรรับรู้รายได้ประเภทต่าง ๆ ตามเกณฑ์ต่อไปนี้ ดอกเบีย รับรู้ตามสัดส่วนของระยะเวลาโดยพิจารณาจากอัตราดอกเบียที่แท้จริง ค่าสิทธิ รับรู้ตามเกณฑ์คงค้างตามเนื้อหาของข้อตกลงที่เกี่ยวข้อง เงินปันผล รับรู้เมื่อมีสิทธิได้รับเงินปันผล

1.3) การเปิดเผยข้อมูล กิจการต้องเปิดเผยข้อมูลดังต่อไปนี้

- (1) นโยบายการบัญชีในการรับรู้รายได้ รวมทั้งวิธีการที่ใช้ในการกำหนดขั้นความสำเร็จของรายการที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการ
- (2) จำนวนรายได้ที่เป็นสาระสำคัญ ที่รับรู้ระหว่างงวดในแต่ละประเภท เช่น ขายสินค้า ให้บริการ ดอกเบีย ค่าสิทธิ และเงินปันผล
- (3) จำนวนรายได้ที่เกิดจากการแลกเปลี่ยนสินค้า หรือ บริการที่รวมอยู่ในรายได้แต่ละประเภท
- (4) กำไรหรือขาดทุนที่อาจเกิดขึ้นในภายหน้า

2) แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการรับรู้รายได้ของบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)

สำหรับแนวปฏิบัติทางบัญชีเกี่ยวกับรายได้ บริษัทฯ ใช้ชื่อว่า “การรับรู้รายได้”

(Revenue)

2.1) การรับรู้รายการและการวัดมูลค่า บริษัทฯ แสดงรายการเกี่ยวกับรายได้จากการขายสินค้าและให้บริการแยกจากรายได้อื่นในงบกำไรขาดทุน รายได้จากการขายสินค้าและให้บริการ เช่น การขายผลิตภัณฑ์น้ำมัน แก๊ส ปิโตรเลียมและผลิตภัณฑ์สารธรูปโภค รายได้อื่น เช่น ดอกเบี้ยรับ ค่าสิทธิ เงินปันผล แสดงในรูปแบบที่ 21

รูปที่ 21 แสดงแนวปฏิบัติทางการบัญชีเกี่ยวกับการแสดงรายการรายได้ในงบกำไรขาดทุน

งบการเงินรวม			
หน่วย: บาท	หมายเหตุ	2549	2548
รายได้จากการขายและให้บริการ	25	1,213,985,278,960	926,269,340,679
ต้นทุนขายและให้บริการ		1,072,215,730,831	811,088,811,955
กำไรขั้นต้น		141,769,548,129	115,180,528,724
ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร		28,667,616,816	21,343,732,172
ค่าใช้จ่ายในการสำรวจ		3,631,646,309	1,213,024,874
กำไรจากการขาย		109,470,285,004	92,623,771,678
กำไร (ขาดทุน) จากการจำหน่ายเงินลงทุน	35	7,130,480,089	(551,438,813)
รายได้อื่น	26	25,221,723,112	9,435,673,595
ค่าตอบแทนกรรมการ	6.8	160,588,765	79,752,401
กำไรจากการดำเนินงาน		141,661,899,440	101,428,254,059
ส่วนแบ่งกำไรจากเงินลงทุนตามวิธีส่วนได้เสีย	27	19,139,447,260	21,651,259,802
กำไรก่อนดอกเบี้ยจ่ายและภาษีเงินได้		160,801,346,700	123,079,513,861
ดอกเบี้ยจ่าย	30	11,005,620,452	8,811,662,806
ภาษีเงินได้	14	35,882,714,128	25,565,615,689
กำไรหลังภาษีเงินได้		113,913,012,120	88,702,235,366
กำไรสุทธิส่วนที่เป็นของผู้ถือหุ้นส่วนน้อย		18,652,408,760	8,597,739,206
กำไรจากกิจกรรมตามปกติ		95,260,603,360	80,104,496,160
รายการพิเศษ	28	-	5,416,796,542
กำไรสุทธิ	2.25	95,260,603,360	85,521,292,702

2.2) การเปิดเผยข้อมูล บริษัทฯ เปิดเผยเกณฑ์ในการรับรู้รายได้แต่ละประเภท ดังนี้ รายได้จากการขายและให้บริการจะรับรู้เมื่อมีการส่งมอบสินค้าหรือบริการ ดอกเบี้ยรับรู้ตามสัดส่วนของระยะเวลาโดยคำนึงถึงผลตอบแทนที่แท้จริงของสินทรัพย์ ค่าสิทธิรับรู้ตามเกณฑ์หรือสัญญาที่ได้ทำไว้ เงินปันผลรับรู้เมื่อมีสิทธิได้รับเงินปันผล ส่วนรายได้อื่น ๆ ที่นอกเหนือจาก 2 ประเภทข้างต้น รับรู้ตามเกณฑ์คงค้าง โดยแสดงภายใต้หมายเหตุประกอบงบการเงิน ข้อ 2 เรื่องนโยบายการบัญชี แสดงในรูปที่ 22 มีรายละเอียดดังนี้

รูปที่ 22 แสดงแนวปฏิบัติทางการบัญชีเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลของการรับรู้รายได้ในส่วนของนโยบายการบัญชี

2.21 การรับรู้รายได้

กลุ่มบริษัทรับรู้รายได้จากการขายเมื่อส่งมอบสินค้า

รายได้อื่นรับรู้ตามเกณฑ์ดังต่อไปนี้

- ดอกเบี้ยรับ - รับรู้ตามสัดส่วนของระยะเวลาโดยคำนึงถึงอัตราผลตอบแทนที่แท้จริงของสินทรัพย์
- ค่าสิทธิ - รับรู้ตามเกณฑ์ที่ได้ตกลงหรือสัญญาที่ได้ทำไว้
- เงินปันผล - รับรู้เมื่อผู้ถือหุ้นมีสิทธิได้รับเงินปันผล

รายได้นอกเหนือจากที่กล่าวข้างต้น รับรู้ตามเกณฑ์คงค้าง

นอกจากนี้บริษัทฯ ยังเปิดเผยจำนวนรายได้แต่ละประเภทที่รับรู้ระหว่างงวดภายใต้หมายเหตุประกอบงบการเงิน ข้อ 25 รายได้จากการขายและการให้บริการ และข้อ 26 รายได้อื่น แสดงในรูปที่ 23

สรุปแล้วแนวปฏิบัติทางการบัญชีเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลการรับรู้รายได้ของบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีของประเทศไทยที่กำหนดไว้

รูปที่ 23 แสดงแนวปฏิบัติทางการบัญชีเกี่ยวกับการเปิดเผยจำนวนรายได้ที่รับรู้ระหว่างงวดในรายละเอียดประกอบในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

25. รายได้จากการขายและการให้บริการ		
รายได้จากการขายและการให้บริการ สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2549 และ 2548 มีรายละเอียดดังนี้		
	งบการเงินรวม	
หน่วย : ล้านบาท	2549	2548
ผลิตภัณฑ์น้ำมัน	857,446.01	651,892.12
ผลิตภัณฑ์ก๊าซ	223,916.98	213,570.37
ผลิตภัณฑ์ปิโตรเคมี	135,405.82	67,676.16
ผลิตภัณฑ์สารอนุภูมิภาค	3,608.12	-
รายได้จากการให้บริการ	6,457.06	2,112.64
หัก ค่าภาคหลวงและค่าตอบแทนสำหรับปิโตรเลียม	12,848.71	8,981.95
รวม	1,213,985.28	926,269.34
รายได้จากการขายและการให้บริการสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2549 และ 2548 ได้รวมรายได้จากการขายให้ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจในงบการเงินรวมจำนวน 97,954.89 ล้านบาท (2548 : 103,804.87 ล้านบาท) ในงบการเงินเฉพาะบริษัท จำนวน 97,184.52 ล้านบาท (2548 : 102,809.92 ล้านบาท)		
26. รายได้อื่น		
รายได้อื่น สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2549 และ 2548 มีรายละเอียดดังนี้		
	งบการเงินรวม	
หน่วย : ล้านบาท	2549	2548
ดอกเบี้ยรับ	3,197.86	1,497.85
รายได้ค่าปรับ	370.05	271.33
รายได้ค่าขนส่ง	5,252.20	3,276.31
เงินปันผลรับ	493.12	40.30
เงินชดเชยดอกเบี้ยเงินกู้ของเงินจ่ายล่วงหน้าค่าซื้อก๊าซ	3,544.26	2,221.33
กำไรจากอัตราแลกเปลี่ยน	9,924.88	0.68
อื่นๆ	2,439.35	2,127.87
รวม	25,221.72	9,435.67
ในงบการเงินเฉพาะบริษัท สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2548 มีขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนจำนวน 234.52 ล้านบาท ซึ่งแสดงไว้เป็นส่วนหนึ่งของค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร		
รายได้อื่นๆ สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2548 ได้รวมรายได้จากการประเมินประชนอมยอความเพื่อยุติข้อพิพาทระหว่างบริษัทฯ กับผู้รับเหมาต่างประเทศรายหนึ่ง จากการมีสัญญาจ้างเหมาวางท่อก๊าซธรรมชาติคู่ขนานระหว่างระยะของ-บางปะกง-วังน้อย จากการประเมินประชนอมยอความทำให้ค่าเสียหายของบริษัทฯ ที่เคยบันทึกไว้ลดลงเป็นจำนวนเงิน 826.07 ล้านบาท		
เงินชดเชยดอกเบี้ยเงินกู้ของเงินจ่ายล่วงหน้าค่าซื้อก๊าซ (Take-or-Pay) เป็นเงินรับชดเชยที่บริษัทฯ ได้รับจาก บริษัท กฟผ. จำกัด (มหาชน) และกลุ่มลูกค้าผลิตไฟฟ้าอิสระ (IPP) เพื่อลดภาระดอกเบี้ยเงินกู้ยืมที่บริษัทฯ ได้กู้เพื่อจ่ายเงินล่วงหน้าค่าซื้อก๊าซ		